

UCHWAŁA NR 2087/16
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
z dnia 14 grudnia 2016 r.

W SPRAWIE:

Przyjęcia raportu pt. „Monitorowanie problemów narkotykowych w województwie świętokrzyskim w 2015 r.”

NA PODSTAWIE:

- art. 5 ust. 1, art. 9 ust. 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 r. w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 – 2016 (Dz. U. z 2011 r. Nr 78, poz. 428).

§ 1.

Przyjmuje się raport informujący o skali zjawiska narkomanii oraz podejmowanych działaniach profilaktycznych na terenie województwa świętokrzyskiego w 2015 roku.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

ADAM JARUBAS

*Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 2087/16
Zarządu Województwa świętokrzyskiego z dnia 14 grudnia 2016 r.
w sprawie przyjęcia raportu
pt. „Monitorowanie problemów narkotykowych
w województwie świętokrzyskim
w 2015 r.”*

**Monitorowanie problemów narkotykowych
w województwie świętokrzyskim
w 2015 r.**

RAPORT

Kielce
listopad

Spis treści:

I. Wprowadzenie	3
1. Charakterystyka województwa świętokrzyskiego.....	3
2. Charakterystyka zjawiska narkomanii w 2015 r. w województwie świętokrzyskim.....	6
II. Opis sytuacji, epidemiologia, charakterystyka zjawiska narkomanii na terenie województwa	
1. Używanie narkotyków	7
2. Narkomania: Problemowe używanie narkotyków oraz konsekwencje zdrowotne i społeczne.....	9
3. Postawy wobec narkotyków i narkomanii.....	18
4. Dostępność narkotyków.....	23
III. Opis i ocena posiadanych zasobów oraz podejmowanych działań w województwie	
1. Polityka.....	37
2. Ograniczanie popytu.....	38
2.1 Profilaktyka.....	38
2.2 Leczenie i rehabilitacja	90
2.3 Readaptacja społeczna.....	112
2.4 Ograniczanie szkód zdrowotnych	115
3. Ograniczanie podaży.....	115
IV. Wnioski i rekomendacje	127
V. Streszczenie	128
VI. Bibliografia	132
VII. Załączniki	

I. Wprowadzenie

Zjawisko narkotyków i narkomanii w Polsce monitorowane jest na podstawie dostępnych danych statystycznych, wskaźników, licznych ekspertyz oraz badań ilościowych i jakościowych, które swoim zasięgiem obejmują populację ogólną i społeczności lokalne. Niniejsze opracowanie stanowi informację zbiorczą o aktualnych kwestiach związanych z narkomanią na terenie województwa świętokrzyskiego. W dokumencie znalazły się dane pochodzące:

- z Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii,
- ze Świętokrzyskiego Oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia,
- z podmiotów leczenia uzależnień,
- z Komendy Głównej i Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach,
- z Kuratorium Oświaty w Kielcach,
- z Aresztu Śledczego w Kielcach,
- z Urzędów Miast i Gmin.

Ponadto, w dokumencie zostały przedstawione działania podmiotów współrealizujących Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016 na terenie województwa świętokrzyskiego (Uchwała Nr XVI/297/12 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 stycznia 2012r.).

1. Charakterystyka województwa świętokrzyskiego

Województwo świętokrzyskie położone jest w środkowo- południowej części Polski na obszarze Wyżyny Kieleckiej (część środkowa i północno – wschodnia województwa), Niecki Nidziańskiej (część południowa) i Wyżyny Przedborskiej (część północna). Świętokrzyskie otoczone jest sześcioma województwami (mazowieckie, lubelskie, podkarpackie, małopolskie, śląskie, łódzkie) z największymi aglomeracjami miejskimi w Polsce – warszawską, krakowską, katowicką i łódzką. Odległość od stolicy województwa do centrów tych aglomeracji mieści się w granicach 120 -180 km. Województwo jest położone pomiędzy dwoma korytarzami infrastruktury transportowej: relacji wschód – zachód o znaczeniu kontynentalnym (autostrady A2 i A4) oraz na wschód od korytarza relacji północ – południe (autostrada A1). Powierzchnia świętokrzyskiego, jednego z najmniejszych

w Polsce – 11 708 km² stanowi 3,7% obszaru kraju (15 miejsce przed opolskim)¹. W 2015 r. w świętokrzyskim zamieszkiwało 1 257 179 osób (w skali kraju 38 437 239) z czego 561 219 w miastach (w skali kraju 23 166 429), a na wsi 695 960 (w skali kraju 15 270 810)².

Województwo świętokrzyskie ma charakter przemysłowo – rolniczy. Charakterystyczny jest bardzo wyraźny podział na przemysłową północ i rolnicze południe, stanowiące zaplecze dla produkcji ekologicznej żywności. Większość ośrodków miejskich, skupiających znaczną w skali województwa liczbę miejsc pracy w przemyśle, koncentruje się na obszarze dawnego Staropolskiego Okręgu Przemysłowego. Ma on bogate tradycje związane z przemysłem głównie wydobywczym i przetwórczym surowców mineralnych (rud żelaza, miedzi, ołowiu).

Województwo świętokrzyskie składa się z 14 powiatów (w tym powiat kielecki grodzki) oraz 102 gmin - w tym 4 gminy miejskie – są to Kielce, Ostrowiec Świętokrzyski, Starachowice, Skarżysko-Kamienna, 27 gmin miejsko-wiejskich oraz 71 gmin wiejskich.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy w województwie świętokrzyskim wyniosła 66 131 tys. osób i była wyższa o 2,6% (o 1,7 tys. osób) niż w poprzednim miesiącu oraz mniejsza o 12,3% (o 9,3 tys. osób) niż przed rokiem. Kobiety stanowiły 49,4% (32,69 tys. osób) ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, tj. 0,9% więcej niż przed rokiem, zaś bezrobotni bez prawa do zasiłku stanowili 86,4 % (57,16 tys. osób). Stopa bezrobocia rejestrowanego w ukształtowała się na poziomie 12,5% (przed rokiem 14,1%). W kraju stopa bezrobocia wynosiła 9,8%, tj. więcej o 0,2 % niż przed miesiącem (9,6%) i o 1,6 % mniej (11,4% w 2014 r.) niż przed rokiem. Województwo świętokrzyskie należy do grupy województw o wysokiej stopie bezrobocia, tym samym znajdując się pod tym względem na 12 pozycji.

W odniesieniu do grudnia 2014 roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się we wszystkich powiatach, przy czym najsilniejszy procentowy spadek odnotowano w powiecie: włoszczowskim - 31,1% (831 osób), sandomierskim - 22,9% (958 osób), kazimierskim - 16,9% (354 osoby) oraz koneckim i staszowskim - po 16,2% (1.017 osób i 589 osób). Najwyższa stopa bezrobocia wystąpiła w powiatach: skarżyskim - 22,3%, opatowskim - 19,8%, ostrowieckim - 17,5%, koneckim - 17,4%, kieleckim - 15,5%, starachowickim - 13,0% i jędrzejowskim - 12,1%, natomiast najniższa w: buskim - 7,1%, m. Kielce i powiecie pińczowskim - po 8,7%, sandomierskim - 8,9%, włoszczowskim - 9,1%, staszowskim - 9,6%

¹https://www.mir.gov.pl/rozwoj_regionalny/poziom_regionalny/strategia_rozwoju_polski_wschodniej_do_2020/dokumenty/Documents/3bb5a49f4b6d4c29a4c5639bc95bbbe5Piasta.pdf

² <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/ludnosc-stan-i-struktura-ludnosci-oraz-ruch-naturalny-w-przekroju-terytorialnym-stan-w-dniu-31-grudnia-2015-roku.6.19.html>, [26.10.2016]

i kazimierskim - 10,5%³. W grudniu 2015 roku do urzędów pracy zgłoszono 1 680 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, tj. o 936 (o 35,8%) mniej w porównaniu do listopada 2015 roku i o 318 więcej (o 23,3%) w odniesieniu do grudnia 2014 r. W IV kwartale 2015 roku pracodawcy zgłosili do urzędów pracy 36 449 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, tj. o 2 545 więcej (o 7,5%) w porównaniu do IV kwartału 2014 r. Na koniec IV kwartału 2015 r. największą ilość wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej pracodawcy zgłosili w powiatach: kieleckim – 6 252 ofert, m. Kielce – 4 554, ostrowieckim – 3 704, koneckim – 3 398, starachowickim – 3 159 i sandomierskim – 2 785, a najmniej w: kazimierskim - 539 oraz pińczowskim - 853. W okresie całego IV kwartału 2015 r. w urzędach pracy zarejestrowano 99,48 tys. osób bezrobotnych w stosunku do 98,2 tys. w poprzednim roku, zaś w grudniu zarejestrowano 9,5 tys. bezrobotnych, tj. o 9,4% więcej niż w listopadzie 2015 r. i o 2,9% niż przed rokiem.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim w IV kwartale 2015 r. wyniosło 3 567,23 zł i było o 1,0% wyższe niż w analogicznym okresie ubiegłego roku⁴.

Do podstawowych bogactw naturalnych województwa należą kopaliny mineralne. Pokłady kamienia gipsowego występujące na terenie regionu świętokrzyskiego, należą do najbogatszych w Europie. Pod względem wielkości i różnorodności zasobów oraz wielkości ich wydobycia województwo należy do przodujących w kraju. Świętokrzyskie zajmuje pierwsze miejsce w kraju pod względem produkcji kamienia gipsowego (100% krajowej produkcji) oraz spoiw gipsowych (85,7%), wapna (42,2 %) i cementu (34,3%). Ponadto z terenu województwa pochodzi 100% siarki rodzimej, 26,7% kruszywa mineralnego łamanego oraz 19,6% nawozów wapniowych i wapniowo-magnezowych.

Województwo świętokrzyskie należy do grupy 20 najsłabiej rozwiniętych regionów Unii Europejskiej. Region boryka się z wieloma problemami o charakterze gospodarczym, społecznym i przestrzennym.

Te niekorzystne zjawiska mają ogromny wpływ na sytuację społeczną mieszkańców województwa świętokrzyskiego. Ich skutkiem jest duży obszar zjawisk patologicznych, niestety utrwalających się od wielu lat. Największym z nich jest problem alkoholizmu tak wśród dorosłych, jak i wśród młodzieży. We wszystkich wskaźnikach świętokrzyskie jest pod tym względem w czołówce województw i znacznie przekracza średnią krajową. Najbardziej

³ <http://www.wup.kielce.pl/images/stories/statystyki/informacje/2015/12.pdf>, [26.10.2016]

⁴ <https://www.wrota-swietokrzyskie.pl/documents/10157/1347390/Sytuacja+spo%C5%82++gosp++IV+kwarta%C5%82+2015+r.pdf>

niepokojącym zjawiskiem jest skala spożywania alkoholu przez młodzież oraz coraz bardziej obniżający się wiek inicjacji alkoholowej.

Wśród kolejnych zjawisk patologicznych dużą rolę odgrywają przemoc w rodzinie i narkomania. Zjawisko narkomanii w województwie świętokrzyskim nie jest na szczęście szczególnie rozpowszechnione i oscyluje wokół średniej krajowej. Niemniej jest to ważny problem, który wymaga stałego monitorowania i systematycznych działań profilaktycznych, szczególnie, że w ostatnim czasie lawinowo rośnie podaż i spożycie tzw. środków zastępczych czyli dopalaczy wśród dzieci i młodzieży.

2. Charakterystyka zjawiska narkomanii w 2015 r. w województwie świętokrzyskim.

W 2015 roku województwo świętokrzyskie przystąpiło do wykonania badania społecznego pn. „Europejski Program Badań Ankiety w szkołach na temat używania alkoholu i narkotyków (ESPAD). Projekt badania w województwie świętokrzyskim – 2015”.

ESPAD jest pierwszym ogólnopolskim badaniem spełniającym warunki międzynarodowej porównywalności i jednocześnie podjętym z intencją śledzenia trendu w zakresie używania substancji przez młodzież szkolną. Badanie ESPAD zrealizowano w Polsce już pięciokrotnie: w 1995 r. w 1999 r., 2003 r., w 2007 r. oraz w 2011 r. na próbach losowych uczniów klas I i III szkół ponadpodstawowych (wg starego systemu edukacji) oraz klas III gimnazjów i klas II szkół ponadgimnazjalnych (wg nowego systemu edukacji).

W maju i czerwcu 2015 r. w ramach międzynarodowego projektu: „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD) zrealizowane zostały audytoryjne badania ankietowe na próbie reprezentatywnej uczniów klas trzecich szkół gimnazjalnych (wiek: 15 lat) oraz klas drugich szkół ponadgimnazjalnych (wiek: 17 lat) Województwa Świętokrzyskiego.

Celem badania była ocena rozmiarów zjawiska używania substancji psychoaktywnych wśród młodzieży szkolnej. Głównymi pytaniami badawczymi, które zostały postawione były pytania o liczby młodych ludzi, którzy mieli doświadczenia z tego typu substancjami oraz o stopień nasilenia tych doświadczeń. Celem badania była również próba identyfikacji i pomiaru czynników wpływających na rozmiary zjawiska, zarówno po stronie popytu jak podaży. W badaniu poruszono takie kwestie, jak dostępność substancji psychoaktywnych, gotowość do podjęcia prób inicjacji z tymi środkami, przekonania na temat ich szkodliwości, doświadczenia w zakresie problemów związanych z ich używaniem.

Wszystkie te kwestie zostały poddane pomiarowi ilościowemu w celu dokonania oszacowań dla młodzieży Województwa Świętokrzyskiego.

II. OPIS SYTUACJI, EPIDEMIOLOGIA, CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA NARKOMANII NA TERENIE WOJEWÓDZTWA

1. Używanie narkotyków⁵

Badania zrealizowane w Województwie Świętokrzyskim w 2015 r. są drugim z kolei badaniem szkolnym przeprowadzonym w tym województwie. Pierwsze badanie w województwie świętokrzyskim zrealizowano w 2005 r. Dzięki temu możemy próbować porównać zmiany podstawowych wskaźników używania narkotyków przez młodzież jakie dokonały się na przestrzeni ostatnich 10 lat. Należy jednak pamiętać, iż porównywalność wyników badania szkolnego zrealizowanego w 2005 r. w województwie z wynikami ESPAD 2015 jest mocno ograniczona. Badanie w Województwie Świętokrzyskim z 2005 r. zrealizowano na jesieni, stąd badaną populację stanowiła młodzież z młodszego rocznika. Badani uczniowie byli zatem o kilka miesięcy młodszy niż uczniowie badani w 2015 r.

Analizę należy zacząć od nakreślenia tła ogólnopolskiego. Porównując wyniki z 2015 r. z wynikami z poprzedniego badania, odnotować trzeba trend wzrostowy eksperymentowania z przetworami konopi. Dotyczy to uczniów szkół ponadgimnazjalnych (odpowiednio 43,0% i 37,3%). W młodszej kohorcie obserwujemy stabilizację trendu. W obu grupach nastąpił lekki spadek odsetka osób deklarujących używanie amfetaminy oraz lekki wzrost odsetka osób przyznających się do używania substancji wziewnych.

Analizę wyników Województwa Świętokrzyskiego (tabela 1) zacząć można od skonstatowania spadku rozpowszechnienia eksperymentowania z przetworami konopi w 2015r. w porównaniu do roku 2005 w grupie młodszej młodzieży (odpowiednio 24,3% i 13,1%), oraz dalszego wzrostu w starszej kohorcie (odpowiednio 39,8% i 27,9%). Obserwowane trendy wzrostowe w obu grupach są zgodne z trendami odnotowanymi na poziomie ogólnopolskim w tym przedziale czasowym.

W obu badanych grupach zaobserwowano także nieznaczny wzrost odsetka osób deklarujących używanie substancji wziewnych oraz stabilizację trendu w przypadku używania leków uspokajających bez przepisu lekarza. Z kolei w przypadku amfetaminy nieznacznie większy odsetek osób w młodszej grupie używał tej substancji w 2015 r., w porównaniu do roku 2005, a w starszej – nieznacznie mniejszy.

⁵ Raport z „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2015 r. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD”.

Tabela 1. Używanie substancji kiedykolwiek w życiu

poziom klasy	substancja psychoaktywna	2005	2015
III klasy gimnazjum	Marihuana lub haszysz	13,1	24,3
	Substancje wziewne	8,7	11,0
	Leki uspokajające i nasenne bez przepisu lekarza	15,9	16,8
	Amfetamina	2,7	5,1
	Ecstasy	2,0	3,9
II klasy szkół ponadgimnazjal- nych	Marihuana lub haszysz	27,9	39,8
	Substancje wziewne	6,2	7,2
	Leki uspokajające i nasenne bez przepisu lekarza	18,3	18,4
	Amfetamina	9,1	6,9
	Ecstasy	5,6	5,9

Źródło: Raport z „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2015 r. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD”.

W tabeli 2 przedstawiono porównanie wyników z 2005 r. z wynikami z 2015 r. w zakresie eksperymentowania, aktualnego i częstego używania przetworów konopi. W obu grupach wiekowych obserwujemy wzrost wskaźników we wszystkich okresach czasowych.

Tabela 2. Używanie przetworów konopi

Źródło: Raport z „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2015 r. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD”.

Poziom klasy		2005	2015
III klasy gimnazjum	Kiedykolwiek w życiu	13,1	24,3
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	9,3	18,7
	W czasie 30 dni przed badaniem	4,3	11,4
II klasy szkół ponadgimn- azjalnych	Kiedykolwiek w życiu	27,9	39,8
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	18,3	29,1
	W czasie 30 dni przed badaniem	9,8	15,5

Źródło: Raport z „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2015 r. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD”.

Zaprezentowane powyżej zestawienie trendów w rozpowszechnieniu doświadczeń z poszczególnymi narkotykami w Województwie Świętokrzyskim na tle trendów ogólnopolskich pokazuje specyfikę lokalnej sytuacji w województwie. Wprawdzie niektóre wskaźniki zmieniają się na poziomie województwa w podobny sposób jak w skali kraju, to jednak zmiany innych przebiegają odmiennie. Trendy w zakresie eksperymentowania,

aktualnego i częstego używania marihuany zdają się przebiegać w ostatnich 10 latach podobnie jak na poziomie ogólnopolskim.

2. Narkomania: Problemowe używanie narkotyków oraz konsekwencje zdrowotne i społeczne

Specyfika używania substancji psychoaktywnych wykazuje dużą dynamikę z uwagi na fakt coraz częstszego pojawiania się na „rynku” nowych środków o różnym sposobie oddziaływania na człowieka.

Główną konsekwencją przyjmowania substancji psychoaktywnych przez człowieka jest rozwój zespołu uzależnienia. Trzeba jednak pamiętać, że toksykomania prowadzi również do pasma problemów zdrowotnych, społecznych, ekonomicznych czy prawnych.

Jako szkody zdrowotne spowodowane przyjmowaniem substancji psychoaktywnych można wyróżnić m.in.⁶:

- uzależnienia,
- zaburzenia psychiczne (nerwice, psychozy, stany depresyjne i lękowe),
- pogorszenie stanu fizycznego, uszkodzenia narządów wewnętrznych (wątroby, nerek, układu krwiotwórczego i innych),
- śmiertelne przedawkowania i zatrucia,
- infekcje wirusowe i bakteryjne,
- obniżenie zdolności (a nawet niezdolność) ośrodkowego układu nerwowego (OUN) do oceny sytuacji zewnętrznej, prowadzące do powstawania zagrożeń zdrowia i życia.

Zażywanie substancji psychoaktywnych przyczynia się także do poważnych szkód psychicznych. Wśród zaburzeń psychicznych spowodowanych przyjmowaniem substancji psychoaktywnych możemy wyróżnić takie, które są następstwem aktualnie trwającej intoksykacji oraz te, które są spowodowane uszkodzeniem pewnych struktur mózgu w wyniku ich przyjmowania.

Do konsekwencji używania narkotyków zalicza się również śmiertelne przedawkowania. Związane są one głównie z użyciem opiatów, barbituranów, a także niektórych narkotyków syntetycznych⁷.

⁶Jędrzejko M., Współczesne teorie i praktyka profilaktyki uzależnień chemicznych i niechemicznych, Warszawa 2009 r.

⁷ K. Jędrzejko, Rośliny psychoaktywne – narkotyczne i halucynogenne, prezentacja multimedialna, Śląski Uniwersytet Medyczny, Katowice 2009 r.

Przyjmowanie substancji psychoaktywnych łączy się z występowaniem częstszych infekcji. Często do podawania substancji psychoaktywnych drogą dożylną używa się niesterylnych igieł i strzykawek, tak więc drobnoustroje dostają się bezpośrednio do krwi. Następnie, rozprowadzane po organizmie, są przyczyną stanów zapalnych różnych narządów. Ponadto osoby pod wpływem substancji psychoaktywnych częściej podejmują ryzykowne zachowania seksualne, przez co zwiększa się u nich ryzyko zakażenia chorobami przenoszonymi drogą płciową⁸.

Spożywanie substancji psychoaktywnych jest również zasadniczym powodem wykluczenia społecznego. Osoby znajdujące się pod wpływem substancji psychoaktywnych często są sprawcami wypadków samochodowych, czynów karalnych, przestępstw na tle seksualnym, zachowań agresywnych⁹. Stanowią zagrożenie zarówno dla samych siebie, jak i dla społeczeństwa. Spożywanie substancji psychoaktywnych prowadzi do wzrostu kosztów opieki medycznej, powiększenia się grupy osób chorych i niepełnosprawnych. Zjawisko używania narkotyków ma negatywne konsekwencje dla najbliższego otoczenia oraz zakłóca właściwe funkcjonowanie całego społeczeństwa rodząc szereg szkód i kosztów. Dlatego też używanie narkotyków nie może być kwestią społecznie obojętną.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku reguluje przestępstwa związane z podażą narkotyków. Ustawa kryminalizuje między innymi: wytwarzanie, przetwarzanie albo przerabianie środków odurzających lub substancji psychotropowych oraz słomy makowej, a także wyrabianie, posiadanie, przechowywanie, zbywanie lub nabywanie przyrządów przeznaczonych do niedozwolonego wytwarzania, przetwarzania lub przerobu środków odurzających lub substancji psychotropowych. Niedopuszczalne są także: przywóz, wywóz, wewnątrzspółnotowe nabycie, wewnątrzspółnotowa dostawa lub przewóz przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub terytorium innego państwa, środków odurzających, substancji psychotropowych lub słomy makowej, nabywanie, posiadanie, przechowywanie lub wprowadzanie do obrotu prekursorów.

Reasumując, można uznać, że przyjmowanie substancji psychoaktywnych stanowi istotny czynnik podwyższonego ryzyka powikłań zdrowotnych oraz deficytów funkcjonowania społecznego. Jest to problem nie tylko poszczególnych osób i rodzin, ale w dalszej perspektywie zakłóca także prawidłowe funkcjonowanie całego społeczeństwa tworząc szereg szkód i kosztów.

⁸ H.P. Rang, M.M. Dale, J.H. Ritter, Farmakologia kliniczna,

⁹ Jabłoński P., Bukowska B., Czabała J., Uzależnienie od narkotyków PODRĘCZNIK DLA TERAPEUTÓW, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, 2012

Do szerokiej grupy substancji psychoaktywnych innych niż alkohol i tytoń należą substancje legalne takie jak leki przeciwbólowe i nasenne czy substancje wziewne oraz szeroka gama substancji nielegalnych. Pod pojęciem substancji nielegalnych rozumie się tu substancje, których produkcja i obrót nimi są czynami zabronionymi przez prawo.

Tabela 3. Używanie substancji kiedykolwiek w życiu

Poziom klasy		Świętokrzyskie	Polska
III klasy gimnazjum	Marihuana lub haszysz	24,3	25,0
	Substancje wziewne	11,0	11,2
	Leki uspokajające i nasenne bez przepisu lekarza	16,8	17,0
	Leki przeciwbólowe w celu odurzania się	6,9	7,4
	Amfetamina	5,1	5,3
	Metamfetamina	2,4	3,6
	LSD lub inne halucynogeny	5,4	5,5
	Crack	3,0	2,6
	Kokaina	4,1	4,4
	Relevin	2,9	2,1
	Heroina	3,8	3,1
	Ecstasy	3,9	3,9
	Grzyby halucynogenne	5,2	3,3
	GHB	2,8	2,1
	Narkotyki wstrzykiwane za pomocą igły i strzykawki	3,8	3,0
	Alkohol razem z tabletkami	5,2	5,7
	Sterydy anaboliczne	4,1	3,1
	Polska heroina (kompot)	3,1	3,4
II klasy szkół ponadgimn azjalnych	Marihuana lub haszysz	39,8	43,0
	Substancje wziewne	7,2	7,6
	Leki uspokajające i nasenne bez przepisu lekarza	18,4	17,9
	Leki przeciwbólowe w celu odurzania się	6,9	6,7
	Amfetamina	6,9	7,1
	Metamfetamina	3,8	3,9
	LSD lub inne halucynogeny	6,0	5,2
	Crack	2,3	1,5
	Kokaina	4,3	4,3
	Relevin	3,0	1,2
	Heroina	2,9	1,8
	Ecstasy	5,9	4,0
	Grzyby halucynogenne	5,1	3,2
	GHB	2,3	1,1
	Narkotyki wstrzykiwane za pomocą igły i strzykawki	3,2	2,0
	Alkohol razem z tabletkami	6,6	7,3
	Sterydy anaboliczne	3,9	2,3
	Polska heroina (kompot)	3,8	2,0

Źródło: Raport z „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2015 r. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD”.

Dane z tabeli 3 pokazują, że w obu grupach na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia eksperymentowania znajdują się marihuana i haszysz (24,3% wśród uczniów klas młodszych i 39,8% w starszej grupie) a na drugim leki uspokajające i nasenne bez przepisu lekarza (16,8% wśród uczniów klas młodszych i 18,4% w starszej grupie).

Pośród gimnazjalistów na trzecim miejscu znalazły się substancje wziewne (11,0%), a na czwartym leki przeciwbólowe w celu odurzania się (6,9%). W starszej kohorcie na trzecim miejscu znalazły się również substancje wziewne (7,2%), a na czwartym ex aequo amfetamina i leki przeciwbólowe w celu odurzania się (6,9%). Wśród gimnazjalistów co najmniej trzyprocentowe rozpowszechnienie osiągnęły jeszcze LSD lub inne halucynogeny (5,4%), grzyby halucynogenne (5,2%), alkohol razem z tabletkami (5,2%), amfetamina (5,1%), kokaina (4,1%), sterydy anaboliczne (4,1%), ecstazy (3,9%), heroina (3,8%), Narkotyki wstrzykiwane za pomocą igły i strzykawki (3,8%), polska heroina (3,1%) i crack (3,0%). Wśród starszych uczniów analogiczna lista środków jest krótsza i nie obejmuje cracku i heroiny.

W przypadku większości substancji rozpowszechnienie eksperymentowania jest podobne w obu badanych kohortach, za wyjątkiem marihuany lub haszyszu, które zdecydowanie częściej są próbowane w starszej grupie.

Należy zwrócić uwagę na bardzo niskie rozpowszechnienie używania narkotyków w zastrzykach (3,8% w młodszej grupie i 3,2% w starszej grupie). Niepokojące stają się jednak znaczne odsetki młodzieży eksperymentującej z alkoholem w połączeniu z lekami, co stanowi 5,2% w młodszej kohorcie i 6,6% w starszej.

Zestawienie wyników uzyskanych w województwie świętokrzyskim i w całym kraju nie ukazuje znaczących różnic w rozpowszechnieniu eksperymentowania z substancjami.

Zjawisko narkomanii w województwie świętokrzyskim nie jest na szczęście szczególnie rozpowszechnione i oscyluje wokół średniej krajowej. Niemniej jest to ważny problem, który wymaga stałego monitorowania i systematycznych działań profilaktycznych, szczególnie, że w ostatnim czasie lawinowo rośnie podaż i spożycie tzw. środków zastępczych czyli dopalaczy wśród dzieci i młodzieży.

Problem zakażenia HIV oraz zachorowania na AIDS

Z analizy zachorowań na AIDS wynika, że największą grupę ryzyka stanowią:

- osoby, które drogą iniekcji zażywają narkotyki,

- osoby podejmujące ryzykowne sytuacje heteroseksualne,
- osoby podejmujące kontakty homoseksualne.

Poniższe zestawienie prezentuje liczbę przypadków HIV/AIDS zarejestrowanych w latach 2012-2015 wg województw.

Tabela 4. Liczba przypadków HIV/AIDS zarejestrowanych w latach 2012-2015 wg województw

Liczba przypadków zarejestrowanych w 2012 -2015 r. wg województw												
Województwo	HIV				AIDS				Zgony chorych na AIDS			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Polska	1019	1258	1085	1273	144	214	138	129	49	61	42	40
Dolnośląskie	106	138	121	132	30	50	22	27	9	12	8	11
Kujawsko-Pomorskie	24	35	31	42	1	1	2	4	-	-	-	1
Lubelskie	50	43	41	9	7	3	6	1	2	1	3	-
Lubuskie	18	22	34	31	1	-	1	1	-	-	-	1
Łódzkie	42	38	58	94	20	13	18	8	6	4	7	1
Małopolskie	93	62	67	91	12	5	3	1	6	2	2	2
Mazowieckie	282	313	215	218	18	18	17	12	6	8	5	2
Opolskie	27	19	30	18	3	3	3	3	2	1	1	1
Podkarpackie	22	39	28	29	2	3	1	2	-	2	1	1
Podlaskie	18	20	23	20	2	4	5	9	-	2	1	3
Pomorskie	56	52	51	82	14	17	9	14	7	7	3	5
Śląskie	120	143	107	241	-	44	25	25	-	13	5	4
Świętokrzyskie	7	13	18	12	1	2	3	1	-	-	1	1
Warmińsko-Mazurskie	27	42	16	23	8	11	5	8	3	2	3	4
Wielkopolskie	77	113	88	122	11	19	9	5	3	1	2	2
Zachodniopomorskie	48	44	35	51	14	21	9	8	5	6	-	1

Źródło: opracowanie na podstawie danych: http://wwwold.pzh.gov.pl/oldpage/epimeld/hiv_aids/index.htm, [04.11.2016]

W okresie od 2012 r. do 2015 r. obserwuje się wzrost liczby wykrytych zakażeń wirusem HIV, spadek liczby zachorowań na AIDS oraz spadek liczby zgonów spowodowanych AIDS.

Na przestrzeni lat 2012 - 2015, w województwie świętokrzyskim odnotowuje się najmniejszą liczbę zakażeń wirusem HIV, zachorowań na AIDS oraz zgonów z powodu AIDS.

Liczba zgonów osób chorych na AIDS w województwie świętokrzyskim w 2015 roku, podobnie jak w roku ubiegłym pozostała na takim samym poziomie, tj. 1 zgonu.

Tabela 5. Liczba przypadków zgłoszonych w latach 2011-2015 z powodu zakażenia wirusem HIV i zachorowania na AIDS - świętokrzyskie na tle kraju

Liczba przypadków zgłoszonych w latach 2012 -2015								
	2012		2013		2014		2015	
	HIV	AIDS	HIV	AIDS	HIV	AIDS	HIV	AIDS
Polska	1019	144	1258	214	1085	138	1273	129
Świętokrzyskie	7	1	13	2	18	3	12	1

Źródło: opracowanie na podstawie danych: http://wwwold.pzh.gov.pl/oldpage/epimeld/hiv_aids/index.htm, [04.11.2016]

Na przestrzeni lat 2012 – 2015 widać, że największą liczbę zakażonych wirusem HIV i zachorowań na AIDS w Polsce odnotowano w 2015 r. Natomiast w woj. świętokrzyskim najwięcej zgłoszonych przypadków z powodu zakażenia wirusem HIV odnotowano w 2014 r.

W województwie świętokrzyskim istnieje jeden punkt konsultacyjno-diagnostyczny oferujący bezpłatne badania w kierunku zakażenia wirusem HIV. Punkt prowadzony jest przez Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie”, ul. Karczówkowska 36, 25-711 Kielce.

Pomoc społeczna udzielana osobom uzależnionym od substancji psychoaktywnych

Pomoc społeczna umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne zasoby i możliwości. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom

życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. W szczególności pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu¹⁰ :

1. ubóstwa,
2. sieroctwa,
3. bezdomności,
4. bezrobocia,
5. niepełnosprawności,
6. długotrwałej lub ciężkiej choroby,
7. przemocy w rodzinie,
8. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
9. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
10. braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze,
11. trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
12. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
13. alkoholizmu lub narkomanii,
14. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
15. klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W 2015 r. najwięcej rodzin objęto pomocą społeczną z powodu ubóstwa oraz bezrobocia, co ilustruje poniższa tabela.

Tabela 6. Powody udzielania pomocy społecznej w 2015 r. – zestawienie ogólne

powód trudnej sytuacji życiowej		liczba rodzin		liczba osób w rodzinach
		ogółem	w tym: na wsi 1)	
Lp.	powód trudnej sytuacji życiowej	1	2	3
1	ubóstwo	694 447	294 457	1 759 223
2	sieroctwo	1 519	737	4 059
3	bezdomność	38 060	6 472	44 597
4	potrzeba ochrony macierzyństwa	127 015	76 112	848 831
4a	w tym:	81103	55470	464 566

¹⁰ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

	wielodzietność			
5	bezrobocie	574 705	248 312	1 589 510
6	niepełnosprawność	399 253	152 776	821 490
7	długotrwała lub ciężka choroba	430 685	156 597	903 960
8	bezradność w sprawach opiek.- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	213 209	92 793	764 052
8a	w tym: rodziny niepełne	120183	42529	375039
8b	rodziny wielodzietne	51 855	29 525	297 267
9	przemoc w rodzinie	18 838	7 235	63 415
10	potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	40	8	104
11	alkoholizm	84 917	8	164 321
12	narkomania	4 579	597	7 537
13	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	17 554	5 345	26 668
14	trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	780	102	2 059
15.	zdarzenie losowe	7 127	4 656	18 926
16	sytuacja kryzysowa	9 051	2 619	23 984
17	klęska żywiołowa lub ekologiczna	1 395	1 227	3 567

Źródło danych: Krajowe Biuro ds. przeciwdziałania Narkomanii

Z powyższych danych wynika, że w 2015 roku z powodu narkomanii pomoc udzielona została 4 579 rodzinom, tj. 7 537 osobom.

Kolejna tabela prezentuje liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu problemów wynikających ze stosowania oraz uzależnienia od substancji psychoaktywnych. Zebrane dane dowodzą, że systematycznie rośnie liczba rodzin objętych pomocą z powodu narkomanii. W 2011 r. w województwie świętokrzyskim wsparciem pomocy społecznej objęto 69 rodzin, natomiast w 2015 r. 82 rodziny.

Poniższa tabela ilustruje, że najmniejsza liczba rodzin objęta wsparciem pomocy społecznej była w województwie świętokrzyskim, podkarpackim i opolskim. Największego wsparcia udzielano w województwie mazowieckim, dolnośląskim oraz śląskim.

Tabela 7. Liczba rodzin objętych pomocą z powodu narkomanii w 2011-2015 r.

Województwo	Narkomania w 2011 r.			Narkomania w 2012 r.			Narkomania w 2013 r.			Narkomania w 2014 r.			Narkomania w 2015 r.		
	Liczba rodzin - ogółem	Liczba rodzin - na wsi	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin - ogółem	Liczba rodzin - na wsi	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin - ogółem	Liczba rodzin - na wsi	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin - ogółem	Liczba rodzin - na wsi	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin - ogółem	Liczba rodzin - na wsi	Liczba osób w rodzinie
dolnośląskie	379	37	541	361	49	525	439	56	688	498	72	776	599	95	1 062
kujawsko - pomorskie	127	13	193	143	21	224	181	16	290	223	28	395	283	36	518
lubelskie	128	15	252	118	16	216	132	18	237	133	23	252	149	29	282
lubuskie	208	25	336	203	22	316	225	36	321	228	36	311	268	36	430
łódzkie	160	32	217	179	17	242	239	18	337	250	23	376	278	32	404
małopolskie	181	9	298	184	18	267	172	19	241	176	19	244	165	20	226
mazowieckie	602	52	976	633	47	973	657	54	1 060	727	56	1 142	752	61	1 176
opolskie	78	27	116	84	34	117	82	16	129	90	19	132	79	15	114
podkarpackie	61	6	102	69	7	105	84	12	131	78	16	127	83	16	135
podlaskie	69	11	107	62	7	82	88	13	121	83	13	111	89	11	125
pomorskie	207	30	281	219	31	305	246	54	346	252	41	374	316	35	477
śląskie	292	22	510	315	26	549	369	36	628	446	30	848	475	33	871
świętokrzyskie	69	11	135	68	13	150	73	11	118	81	21	135	82	24	159
warmińsko - mazurskie	207	23	322	220	21	319	221	19	319	255	26	374	275	34	412
wielkopolskie	270	39	429	255	28	388	316	77	503	351	64	574	367	73	558
zachodniopomorskie	271	45	471	260	47	430	284	35	483	275	29	470	319	47	588
RAZEM	3 309	397	5 286	3 373	404	5 208	3 808	490	5 952	4 146	516	6 641	4 579	597	7 537

Źródło danych – Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, dane ze sprawozdania MPiPS-03-R

3. Postawy wobec narkotyków i narkomanii

Wyniki badan ESPAD obrazują także postawy młodzieży wobec narkotyków i narkomanii.

W ankiecie badawczej postawione zostały pytania dotyczące używania substancji psychoaktywnych w otoczeniu respondentów.

Odpowiedzi na pytania, ile osób spośród przyjaciół respondenta używa substancji psychoaktywnych, dostarczają uzupełniającego wskaźnika rozpowszechnienia używania tych środków przez młodzież.

Tabela 8. Ocena rozpowszechnienia używania substancji wśród przyjaciół

Poziom klasy		nikt	Kilka osób	Sporo	Większość	Wszyscy
III klasy gimnazjum	pala papierosy	14,0	37,6	31,1	14,3	3,0
	pije napoje alkoholowe	10,8	30,9	29,3	23,2	5,9
	upija się	30,4	41,2	16,5	9,1	2,8
	pali marihuanę lub haszysz	44,0	39,9	9,6	4,3	2,1
	bierze środki uspokajające lub nasenne (bez przepisu lekarza)	78,8	14,1	3,1	1,6	2,3
	bierze ecstasy	83,6	9,7	2,5	1,9	2,2
	używa środków wziewnych	83,5	9,6	1,9	2,1	2,9
II klasy szkół ponadgimnazjalnych	pala papierosy	6,1	28,4	41,6	21,5	2,4
	pije napoje alkoholowe	3,5	16,2	28,7	41,3	10,3
	upija się	17,2	41,2	27,4	11,5	2,8
	pali marihuanę lub haszysz	36,5	43,4	14,3	4,0	1,8
	bierze środki uspokajające lub nasenne (bez przepisu lekarza)	82,4	13,3	2,3	0,6	1,4
	bierze ecstasy	85,7	10,8	1,7	0,6	1,2
	używa środków wziewnych	89,7	6,5	2,0	0,3	1,5

Źródło: Raport z „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2015 r. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD”.

Przytoczone odpowiedzi respondentów mogą w pewnym stopniu pełnić rolę kontrolną wobec oszacowań uzyskanych na podstawie informacji dotyczących używania tych substancji. Wskaźnik rozpowszechnienia używania substancji psychoaktywnych w najbliższym otoczeniu badanych można też z pewnymi zastrzeżeniami, interpretować jako

wskaźnik ryzyka sięgania po te substancje. Znaczne rozpowszechnienie substancji wśród przyjaciół respondenta może zwiększać szanse na to, że będzie on ich używał.

Wśród różnych instytucji odpowiedzialnych za wychowanie młodego pokolenia najważniejsza rola zdaje się przypadać rodzinie. Także w kwestii używania substancji rodzina, a szczególnie rodzice, mogą mieć decydujący wpływ. Przyzwolenie ze strony rodziców lub brak zainteresowania stosunkiem dzieci do alkoholu i innych substancji może sprzyjać ich używaniu przez młodych ludzi a odpowiednio realizowana strategia wychowawcza może zapobiec podejmowaniu i ponawianiu doświadczeń z substancjami.

Środki zastępcze – skala zjawiska na terenie województwa świętokrzyskiego¹¹

Środki zastępcze oznaczają produkt zawierający co najmniej jedną nową substancję psychoaktywną lub inną substancję o podobnym działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, który może być użyty zamiast środka odurzającego lub substancji psychotropowej lub w takich samych celach jak środek odurzający lub substancja psychotropowa, których wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu nie jest regulowane na podstawie przepisów odrębnych. Do środków zastępczych nie stosuje się przepisów o ogólnym bezpieczeństwie produktów¹²

Nowe substancje psychoaktywne, ich wzrastająca podaż oraz konsumpcja są coraz poważniejszym problemem na terenie województwa świętokrzyskiego.

Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny objął monitoringiem sklepy wprowadzające do obrotu środki zastępcze tzw. „dopalaczy”. Na terenie województwa zlokalizowanych są 4 punkty sprzedaży dopalaczy. Sklepy te były na bieżąco monitorowane przez właściwych państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych. Na przestrzeni lat, stwierdzić można, iż liczba podmiotów wprowadzających do obrotu środki zastępcze podwoiła się, co jest dość niepokojącym zjawiskiem.

Tabela 9. Środki zastępcze w województwie świętokrzyskim w latach 2013 – 2015

	2013 r.	2014 r.	2015 r.
PSSE gdzie prowadzono postępowania w spr. środków zastępczych	Kielce Ostrowiec Św. Skarżysko – Kamienna Starachowice	Busko – Zdrój (producent, diler) Kielce Ostrowiec Św. Skarżysko – Kamienna	Kielce Ostrowiec Św. Skarżysko – Kamienna Starachowice

¹¹ Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny

¹² Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U z 2016 r. poz. 224 z późn. zm)

		Starachowice	
Liczba sklepów	4 monitorowanych	4 monitorowanych	4 monitorowanych
Liczba podmiotów wprowadzających do obrotu środki zastępcze	16 (w tym jedna osoba fizyczna – diler)	22, w tym 1 osoba prywatna produkująca i wprowadzająca do obrotu środki zastępcze	31
Liczba kontroli podmiotów	38	55	79
Liczba zabezpieczonych produktów (łącznie próbkami do badań)	833	2 628	3 203
Liczba pobranych próbek	65 (130 opakowań)	104 (194 opakowań)	127
Nazwy substancji psychoaktywnych zidentyfikowanych w badanych produktach Wg stanu prawnego obowiązującego do 30.06.2015 r.	UR-144, 5-FUR-144, Pentedron, Izo-pentedron, 3-MMC, 3,4-DMMC	UR – 144, 5–FUR-144, Pentedron, Izo-entredron, 3-MMC, 3-4-DMMC	3-MMC, Etkatynon, pentedron, UR-144, 5-FUR 144, XLR-11, α PVP
Nazwy substancji psychoaktywnych zidentyfikowanych w badanych produktach Wg stanu prawnego obowiązującego od 1.07.2015 r.	-	-	4-metylo-N,N-DMC 4-CMC 4-EEC
Liczba decyzji wydanych w trybie art. 27c ust. 1 i ust. 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej - zatrzymanie i zabezpieczenie podejrzanych produktów - wstrzymanie obrotu tymi produktami na czas badań i oceny ich bezpieczeństwa nie dłużej niż 18 miesięcy- zatrzymanie działalności gospodarczej podmiotu wprowadzającego podejrzone produkty do obrotu na okres 3 miesięcy	31 19 decyzji I instancja 12 decyzji II instancja	60 33 decyzji I instancja 27 decyzji II instancja	39 25 decyzje I instancja 14 decyzji II instancja

<p>Liczba decyzji wydanych na podstawie art. 44c ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii dotyczących:</p> <p>zatrzymania i zabezpieczenia podejrzanych produktów</p> <p>- wstrzymania obrotu tymi produktami na czas badań i oceny ich bezpieczeństwa nie dłużej niż 18 miesięcy- zatrzymania działalności gospodarczej podmiotu wprowadzającego podejrzane produkty do obrotu na okres 3 miesięcy</p>	-	-	14 11 I instancji 3 II instancja
<p>Liczba decyzji wydanych na podstawie art. 44c ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii dotyczących:</p>	-	-	5 5 I instancji
<p>Liczba decyzji wydanych w trybie art. 27c ust. 6 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej Decyzje wydawane są na podstawie wyników badań i dotyczą</p> <p>- zakaz obrotu środkami zastępczymi- orzeczenie o zniszczeniu środków zastępczych na koszt podmiotu wprowadzającego</p>	18 13 decyzji I instancja 5 decyzji II instancja	49 35 decyzji I instancja 14 decyzji II instancja	43 29 decyzji I instancja 14 decyzji II instancja
<p>Liczba postanowień o niedopuszczalności sprzeciwu do czynności kontrolnych w trybie art. 84d w związku z art.79 ust 2 pkt 2 i pkt 5 ustawy z dnia 2 lipa 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej</p>	25 15 postanowień I instancja 10 postanowień II instancja	50 33 postanowień I instancja 17 postanowień II instancja	53 34 postanowień I instancja. 19 postanowień w II instancji
<p>Liczba postanowień o niedopuszczalności odwołania</p>	0	22 postanowienia w II instancji z powodu stwierdzonych braków formalnych odwołania	34 postanowień w II instancji z powodu stwierdzonych braków formalnych odwołania
<p>Liczba postanowień o uchybieniu terminu do wniesienia odwołania</p>	0	0	15 postanowień II instancja
<p>Liczba decyzji opłatowych (dot. obciążenia podmiotu wprowadzającego opłatą za badania środków zastępczych oraz kosztami kontroli kwestionowanej)</p>	13 9 decyzji I instancja 4 decyzje II instancja	44 35 decyzji I instancja 9 decyzji II instancja	61 34 decyzji I instancja 27 decyzji II instancja

Liczba decyzji wydanej w trybie art. 52a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - wymierzenie kary pieniężnej	14 10 decyzji I instancja 4 decyzje II instancja	47 35 decyzji I instancja 12 decyzji II instancja	61 32 decyzji I instancja 29 II instancja
Kwota nałożonych kar pieniężnych	230 000,00zł	750 000,00 zł	785.000,00 zł
Zawiadomienia przekazane prokuraturze	14	41	26
Liczba zgłoszonych do PPIS przypadków zatruc środkówami zastępczymi	12	23	141

Źródło: Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny

W 2015 roku Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny przeprowadził 79 kontroli podmiotów, w wyniku których zostało wydane na podstawie art. 52 a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, 61 decyzji o nałożenie kary pieniężnej za wprowadzenie do obrotu dopalaczy na łączną kwotę 785 000,00 zł (siedemset osiemdziesiąt pięć tysięcy złotych). W latach poprzednich liczba przeprowadzanych kontroli wyniosła: w 2013 roku 38, a w 2014 roku 55, w wyniku których wyegzekwowano kary pieniężne na kwoty odpowiednio 230 000,00 i 750 000,00 zł.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w 2015 roku zabezpieczonych zostało 3 203 produktów, z czego do badań przekazano 127 próbek. Na przestrzeni badanego okresu ilość kontroli zwiększyła się 3 – krotnie, a ilość pobranych próbek do kontroli niemalże podwoiła się.

W 2015 roku wydanych zostało 39 decyzji dotyczących zatrzymania i zabezpieczenia podejrzanych produktów, wstrzymania obrotu tymi produktami na czas badań i oceny ich bezpieczeństwa (nie dłużej niż 18 miesięcy) oraz wstrzymania działalności gospodarczej podmiotu.

Na podstawie wyników badań wydano 43 decyzje dotyczące zakazu obrotu środkami zastępczymi oraz orzeczono o zniszczeniu tych środków na koszt podmiotu wprowadzającego, w latach poprzednich sytuacja ta wyglądała następująco: 2013 r. – 18 decyzji, 2014 r. – 49 decyzji.

Wydano 61 decyzji dotyczących obciążenia podmiotu wprowadzającego środki zastępcze opłatą za badania środków zastępczych oraz kosztami kontroli kwestionowanej. Liczba decyzji w tym zakresie na przestrzeni omawianego okresu 4 – krotnie zwiększyła się; w 2013 roku wydano 14 takich decyzji.

Skutkiem zażywania dopalaczy są zatrucia nimi spowodowane. W 2015 roku w następstwie przyjmowania środków zastępczych odnotowanych zostało przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kielcach 141 zatruc. Problem ten dotyczył głównie mężczyzn, gdyż zgłoszono aż 105 przypadków, natomiast pozostałe 36 zatruc dotyczyło kobiet. Najwięcej zatruc bo aż 78 przypadków stwierdzono u nastolatków, w grupie wiekowej 15 – 17 lat (15 lat – 20 przypadków, 16 lat – 30 przypadków, 17 lat – 28 przypadków).

Należy zatem stwierdzić, iż problem tzw. „dopalaczy” odnosi się przede wszystkim do ludzi młodych, w rozwiązaniu którego przeszkodą jest niska cena tych specyfików i ich łatwa dostępność zarówno w sklepach stacjonarnych oraz za pośrednictwem portali internetowych, które najczęściej rejestrowane są poza granicami kraju.

Porównując rok 2015 z poprzednim, gdzie liczba zatruc wyniosła 23 osoby, zauważyć można dynamikę wzrostu zażywania substancji psychoaktywnych, które w skutkowały zatruciami spowodowanymi ich zażywaniem. W roku 2013 zatruc spowodowanych zażywaniem środków zastępczych było znacznie mniej niż w kolejnych latach (12 przypadków zatruc zgłoszonych do PPIS).

Analizując tabelę 9, nasuwa się stwierdzenie, iż zażywanie substancji zastępczych tzw. dopalaczy, jest zjawiskiem bardzo szybko ewoluującym, co wyraźnie można zaobserwować na przestrzeni badanego okresu.

4. Dostępność narkotyków

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące używania przez młodzież województwa świętokrzyskiego dopalaczy.

Tabela 10. Używanie dopalaczy

Poziom klasy		Świętokrzyskie	Polska
III klasy gimnazjum	Kiedykolwiek w życiu	8,7	10,3
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	6,9	6,9
	W czasie 30 dni przed badaniem	4,8	4,3
II klasy szkół ponadgimnazjalnych	Kiedykolwiek w życiu	12,3	12,6
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	7,2	6,0
	W czasie 30 dni przed badaniem	4,2	3,0

Źródło: Raport z „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2015 r. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD”.

Wyniki badań ESPAD dowodzą, iż do używania dopalaczy chociaż raz w życiu przyznało się 8,7% gimnazjalistów i 12,3% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Odsetki aktualnych użytkowników są niższe (wśród uczniów trzecich klas gimnazjów – 6,9%, wśród uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych – 7,2%). W czasie ostatnich 30 dni po substancje te sięgało tylko 4,8% badanych z pierwszej grupy i 4,2% z drugiej grupy. Używanie dopalaczy pozostawało na podobnym poziomie w województwie świętokrzyskim i w kraju ogółem.

Odsetki deklarujących łatwy dostęp do poszczególnych substancji w różnych województwach zostały podsumowane w tabeli 11.

Tabela 11. Ocena dostępu do poszczególnych substancji jako bardzo łatwy

Poziom klasy		Święto-krzyskie	Dolno-śląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Śląskie	Zachodnio-pomorskie
III klasy gimnazjum	Papierosy	44,7	43,0	44,0	45,1	40,0	42,3	40,0	40,4	50,8
	Piwo	49,3	47,7	47,0	47,0	46,6	48,2	46,1	44,9	51,1
	Cydr	26,5	21,7	19,5	23,9	19,8	29,5	20,0	23,7	23,4
	Alcopops	21,6	13,9	12,8	15,5	14,2	15,6	14,6	14,5	14,9
	Wino	39,3	34,6	36,8	38,2	36,9	35,7	36,2	35,7	38,8
	Wódka	34,1	34,3	33,9	34,9	36,3	34,4	33,4	32,3	36,7
	Marihuana lub haszysz	16,7	18,0	17,7	12,0	15,3	17,8	14,6	14,5	16,6
	Amfetamina	6,0	4,9	7,6	4,8	6,5	8,4	4,5	6,3	6,5
	Metamfetamina	5,1	4,0	5,3	4,3	5,6	7,8	3,9	5,0	4,8
	Leki uspokajające lub nasenne	22,4	21,6	25,7	24,4	24,6	27,7	20,3	26,0	22,4
	Ecstasy	6,4	5,5	7,0	5,2	5,9	8,4	4,8	5,6	5,8
	Kokaina	6,7	5,3	6,3	5,6	7,5	8,7	4,8	6,2	5,9
	Crack	5,1	2,8	4,3	3,3	4,9	6,5	2,8	5,0	4,5
	Heroina	6,0	4,1	5,0	4,4	5,8	6,8	4,1	5,5	5,4
Dopalacze	14,4	11,9	14,7	13,2	14,8	17,9	10,5	16,0	17,9	
Poziom klasy		Święto-krzyskie	Dolno-śląskie	Kujawsko-Pomorskie	Lubelskie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Śląskie	Zachodnio-pomorskie
II klasy szkół ponadgimnazjalnych	Papierosy	69,9	72,6	72,9	64,9	67,9	67,8	69,3	70,0	69,9
	Piwo	77,5	78,4	78,2	74,8	75,0	74,4	77,4	77,1	76,5
	Cydr	56,0	52,0	50,7	48,9	47,6	53,3	53,3	51,9	50,3

Alcopops	41,0	34,9	34,0	34,6	28,7	34,3	38,9	35,8	32,4
Wino	70,5	71,7	70,2	67,6	69,7	66,1	70,5	71,6	67,9
Wódka	67,0	70,2	67,3	65,2	66,3	63,4	69,4	68,4	66,6
Marihuana lub haszysz	22,1	24,6	22,1	19,0	20,8	22,7	24,7	23,2	21,8
Amfetamina	7,0	6,3	7,8	5,1	6,6	8,6	9,1	8,7	9,0
Metamfetamina	5,4	4,9	4,5	4,8	5,3	6,7	6,7	7,4	6,2
Leki uspokajające lub nasenne	27,7	23,9	26,1	26,3	26,7	24,5	26,0	27,8	25,6
Ecstasy	7,7	6,0	7,1	7,2	6,2	5,9	8,5	7,7	6,5
Kokaina	7,5	5,5	6,5	5,2	5,9	6,6	7,1	8,4	6,9
Crack	4,7	2,0	3,2	3,6	4,5	4,5	5,5	5,4	3,5
Heroina	5,4	3,0	4,7	4,0	5,0	4,9	6,0	6,1	3,9
Dopalacze	19,6	13,9	18,5	19,1	15,4	15,6	18,1	20,0	18,3

Źródło: Raport z „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2015 r. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD”.

W młodszej grupie mniej niż połowa badanych we wszystkich województwach deklaruje łatwy dostęp do papierosów (nieco więcej w woj. zachodniopomorskim – 50,8%). Napoje alkoholowe są oceniane jako łatwe do zdobycia przez podobny odsetek badanych we wszystkich analizowanych województwach. W przypadku marihuany lub haszyszu, największy odsetek młodzieży w woj. dolnośląskim ocenia ją jako łatwą do zdobycia w porównaniu do młodzieży w innych województwach, woj. świętokrzyskie zajmuje czwarta pozycje w grupie uczniów młodszych i piątą w grupie starszej młodzieży. Dostępność amfetaminy w obu kohortach jest oceniana woj. świętokrzyskim niżej, niż w większości analizowanych województw, natomiast dostępność ekstazy - wyżej. Mniejszy odsetek młodszych uczniów w woj. świętokrzyskim uważa leki uspokajające lub nasenne bez przepisu lekarza za łatwo dostępne, niż ma to miejsce w większości innych województw, w grupie starszych uczniów analogiczny odsetek jest wyższy, niż w większości innych województw.

Wśród młodszej młodzieży papierosy są szacowane jako łatwe do zdobycia przez podobny odsetek badanych w woj. świętokrzyskim oraz woj. kujawsko-pomorskim i są to wartości wyższe niż te obserwowane w większości pozostałych województw. Piwo i wino są również bardziej dostępne dla uczniów w woj. świętokrzyskim, niż w większości innych województw. Dostępność wódki jest oceniana podobnie na wszystkich analizowanych obszarach. Podobne prawidłowości można zaobserwować w grupie starszej.

Natomiast marihuana lub haszysz jest podobnie często oceniana jako łatwo dostępna przez uczniów z woj. świętokrzyskiego i woj. zachodniopomorskiego w młodszej grupie oraz z woj. Świętokrzyskiego, woj. kujawsko-pomorskiego i mazowieckiego w starszej grupie. Dostępność amfetaminy, leków uspokajających lub nasennych oraz ekstazy jest oceniana w zbliżony sposób we wszystkich analizowanych województwach, chociaż w przypadku leków uspokajających lub nasennych dostępność jest najniższa w woj. dolnośląskim

Ekspozycja badanych na propozycje poszczególnych substancji została podsumowana w tabeli 12. We wszystkich analizowanych województwach najczęściej proponowanym młodzieży środkiem jest bez wątpienia piwo.

Tabela 12. Ekspozycja na propozycje poszczególnych substancji

poziom klasy		Święto- krzyskie	Dolnośląskie	Kujawsko- Pomorskie	Lubelskie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Śląskie	Zachodnio- pomorskie
III klasy gimnazjum	Piwo	73,0	69,2	70,1	71,9	62,0	71,0	66,9	65,2	77,2
	Wino	42,1	31,1	36,9	35,7	32,9	38,3	36,7	38,4	32,7
	Wódka	53,4	48,7	51,6	52,0	48,7	54,6	52,2	48,1	55,8
	Marihuana lub haszysz	25,7	28,8	28,5	19,6	23,4	29,2	22,8	22,2	29,5
	LSD	6,0	3,4	6,2	3,5	5,4	8,4	4,1	3,0	4,8
	Amfetamina	7,7	5,4	8,5	4,4	6,3	10,0	5,5	3,8	8,2
	Leki uspokajające lub nasenne	8,5	6,5	7,3	5,9	7,2	9,7	6,3	6,3	8,1
	Crack	5,1	2,1	4,4	3,2	3,5	6,0	3,7	2,3	3,1
	Kokaina	6,3	4,7	6,3	4,0	5,9	7,5	4,0	3,8	4,8
	Ecstasy	5,5	3,6	5,8	4,0	5,1	7,3	4,0	3,4	4,9
	Heroina	6,0	2,7	5,0	3,6	4,3	5,4	3,8	2,6	3,9
	Sterydy anaboliczne	5,3	3,1	4,8	3,1	3,4	4,0	3,7	2,4	3,8
	Polska heroina (kompot)	5,4	3,1	5,0	3,5	4,0	4,8	3,6	2,6	3,7
Bimber	21,2	14,6	14,4	24,5	12,4	21,1	17,0	15,7	14,6	
poziom klasy		Święto- krzyskie	Dolno- śląskie	Kujawsko- Pomorskie	Lubelskie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Śląskie	Zachodnio- pomorskie
II klasy szkół	Piwo	88,2	91,1	89,3	89,4	87,1	88,1	89,5	86,0	88,3

ponadgimnazjalnych	Wino	56,0	48,9	54,6	57,1	59,2	52,2	51,2	56,9	49,8
	Wódka	79,9	79,2	77,7	77,8	82,0	77,1	82,4	77,5	79,2
	Marihuana lub haszysz	34,7	41,7	33,7	33,6	30,1	38,9	38,4	33,8	40,0
	LSD	5,6	3,4	4,2	4,2	5,1	5,8	4,7	4,3	4,2
	Amfetamina	8,0	7,7	7,8	7,6	6,4	7,4	8,4	6,8	9,0
	Leki uspokajające lub nasenne	7,3	3,9	4,5	5,1	6,6	6,6	5,6	6,1	5,6
	Crack	4,6	1,5	1,8	2,9	2,6	2,9	3,3	3,0	2,1
	Kokaina	5,9	3,7	4,0	4,6	4,3	5,8	4,4	5,0	4,0
	Ecstasy	6,0	4,3	3,4	5,4	3,9	4,9	5,4	4,0	4,2
	Heroina	4,5	1,7	2,7	3,6	2,6	3,2	3,1	3,3	2,3
	Sterydy anaboliczne	4,6	2,2	2,7	4,3	2,6	3,4	3,8	4,3	3,5
	Polska heroina (kompot)	4,7	2,2	1,9	4,3	2,8	3,8	3,0	3,3	2,0
	Bimber	37,7	27,3	25,4	40,3	20,8	36,3	28,4	25,3	22,9

Źródło: Raport z „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2015 r. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD

W młodszej grupie badanych piwo najczęściej proponowano uczniom w woj. zachodniopomorskim, natomiast woj. świętokrzyskie znalazło się na drugiej pozycji pod tym względem.

W młodszej grupie przetwory konopi również były częściej proponowane uczniom w woj. świętokrzyskim. Propozycje innych substancji nielegalnych zdarzały się podobnie często jak w innych województwach, pewne różnice pojawiają się jedynie w porównaniu z woj. mazowieckim. W woj. świętokrzyskim odnotowano większe odsetki badanych którzy spotkali się z ofertą m.in. amfetaminy (7,7% w woj. świętokrzyskim i 3,8% w woj. śląskim) i LSD (6,0% w woj. świętokrzyskim i 3,0% w woj. śląskim). We wszystkich województwach wysoki odsetek uczniów spotykał się z propozycjami alkoholu nielegalnie wytworzonego domowym sposobem, czyli bimbru, jednak tutaj obserwujemy dość znaczne zróżnicowanie. Woj. świętokrzyskie (21,2%), znalazło się na drugim miejscu po woj. lubelskim (24,5%) podczas gdy w woj. małopolskim, które zajęło ostatnie miejsce pod tym względem analogiczny odsetek wyniósł tylko 12,4%.

Wśród starszych uczniów odsetek badanych, którym oferowano piwo, wino i wódkę był zbliżony we wszystkich analizowanych województwach. Największe zróżnicowanie zaobserwowano w przypadku wina, jednak rozpowszechnienie ekspozycji na tą substancję pozostawało w woj. świętokrzyskim na średnim poziomie. Podobną prawidłowość zaobserwowano w przypadku przetworów konopi. Propozycje innych substancji nielegalnych zdarzały się podobnie często jak w innych województwach. W przypadku bimbru najwięcej uczniów w woj. świętokrzyskim (37,7%) i w woj. lubelskim (40,3%) dostało taką propozycję. Najniższy odsetek badanych, którym zaproponowano bimber odnotowano w woj. małopolskim (20,8%).

Tabela 13. prezentuje dane dotyczące miejsc, gdzie według badanych można łatwo kupić marihuanę lub haszysz. W młodszej kohorcie podobny odsetek uczniów we wszystkich analizowanych województwach potrafi wskazać takie miejsca. Młodzież z woj. świętokrzyskiego lokuje się na przedostatniej pozycji pod tym względem. Lista trzech najbardziej popularnych miejsc zakupu we wszystkich województwach obejmuje ulicę i park, szkołę i mieszkanie dealera. Jedynie w woj. mazowieckim mieszkanie dealera jest tak samo popularne jak dyskoteka lub bar. W starszej grupie podobne odsetki badanych w porównywanych województwach są w stanie wskazać miejsca, gdzie łatwo można kupić marihuanę lub haszysz (nieco więcej w woj. małopolskim i świętokrzyskim). Analogiczna

lista znów obejmuje ulicę i park, mieszkanie dealera oraz szkołę w większości województw i różni się jedynie w przypadku woj. mazowieckiego, opolskiego i śląskiego.

Tabela 13. Miejsca gdzie można łatwo kupić marihuanę lub haszysz

Poziom klasy		Święto- krzyskie	Dolnośląskie	Kujawsko- Pomorskie	Lubelskie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Śląskie	Zachodnio- pomorskie
III klasy gimnazjum	Nie znam takich miejsc	58,4	57,0	56,0	57,5	56,7	56,6	58,3	59,6	55,7
	Ulica, park	21,3	23,6	21,9	21,8	20,0	22,8	22,7	22,1	22,1
	Szkoła	15,4	15,5	15,4	15,8	14,7	20,0	15,9	13,8	13,1
	Dyskoteka, bar	12,5	12,8	13,1	13,2	12,7	16,2	15,4	13,2	12,2
	Mieszkanie dealera	16,1	18,2	16,6	17,8	15,3	16,2	15,5	17,3	19,0
	Internet	9,6	10,8	11,3	13,0	13,4	13,3	9,5	11,8	11,5
	Inne miejsce	6,0	5,4	6,5	5,5	6,3	4,3	6,9	5,5	7,6
II klasy szkół ponadgim- nazjalnych	Nie znam takich miejsc	56,6	48,7	48,8	51,2	57,6	50,4	47,3	50,0	46,8
	Ulica, park	20,5	27,5	25,9	22,1	18,2	23,8	25,4	25,5	26,3
	Szkoła	17,0	22,7	17,5	19,3	15,8	19,2	24,4	17,2	18,2
	Dyskoteka, bar	16,2	18,1	17,4	17,2	14,9	19,0	22,9	17,6	16,0
	Mieszkanie dealera	17,9	21,9	21,4	19,9	16,2	18,9	21,6	21,8	24,1
	Internet	10,3	6,8	10,7	10,3	9,1	7,7	10,7	10,2	9,5
	Inne miejsce	6,2	6,6	5,9	7,1	6,6	6,1	7,3	7,7	7,9

Źródło: Raport z „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2015 r. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD”.

Używanie substancji psychoaktywnych, zarówno legalnych, (napoje alkoholowe, tytoń), jak i nielegalnych, (narkotyki), niesie za sobą ryzyko pojawienia się szkód zdrowotnych i społecznych. Ryzyko to jest szczególnie duże, gdy po te substancje sięgają ludzie bardzo młodzi, nieświadomi tego, co może im grozić. Pewne znaczenie profilaktyczne może tu mieć wiedza na temat wielorakich niebezpieczeństw związanych z ich używaniem. Nie tylko dlatego, że uświadomienie sobie ryzyka skłaniać powinno do ograniczania konsumpcji, ale również dlatego, że stwarza ono szansę zadbania o jak największe zminimalizowanie niebezpieczeństwa powikłań. Zobaczmy, zatem na ile młodzież zdaje sobie sprawę z ryzyka związanego z używaniem różnych substancji.

Podczas badania ankietowego młodzież otrzymała listę środków legalnych i nielegalnych. Ich zadaniem była ocena ryzyka jakie występuje podczas zażywania tych substancji. Pełne rozkłady odpowiedzi uczniów zestawiono w tabeli 14.

Tabela 14. Ocena ryzyka związanego z używaniem poszczególnych substancji

Poziom klasy		Nie ma ryzyka	Małe ryzyko	Umiarkowane ryzyko	Duże ryzyko	Nie wiem
III klasy gimnazjum	Pałą papierosy od czasu do czasu	12,3	36,2	33,2	14,7	3,6
	Wypalają co najmniej paczkę papierosów dziennie	3,9	5,2	15,5	71,2	4,3
	Wypijają 1 lub 2 drinki prawie codziennie	9,5	23,0	31,9	29,5	6,1
	Wypijają 4 lub 5 drinków prawie codziennie	4,9	7,7	19,5	61,5	6,4
	Wypijają 5 drinków lub więcej w czasie weekendu	5,7	12,7	29,6	44,5	7,5
	Próbują 1 raz lub 2 razy marihuany lub haszyszu	16,0	26,1	20,7	27,6	9,5
	Pałą marihuanę lub haszysz od czasu do czasu	14,3	18,6	28,9	30,0	8,3
	Pałą	7,8	6,5	14,4	62,8	8,6

	marihuane lub haszysz regularnie					
	Próbują 1 raz lub 2 razy ecstasy	6,3	16,6	23,9	36,1	17,1
	Biorą ecstasy regularnie	3,6	3,1	8,2	68,8	16,2
	Próbują 1 raz lub 2 razy amfetaminę	6,1	11,2	25,2	43,8	13,7
	Biorą amfetaminę regularnie	3,4	2,4	3,3	79,0	11,8
	Próbują 1 raz lub 2 razy dopalaczy	13,2	21,1	29,2	25,8	10,6
	Biorą dopalacze regularnie	8,0	2,4	4,1	76,4	9,1
II klasy szkół ponadgimnazjalnych	Pałą papierosy od czasu do czasu	9,4	38,6	34,5	14,1	3,4
	Wypalają co najmniej paczkę papierosów dziennie	1,6	5,5	16,5	72,9	3,4
	Wypijają 1 lub 2 drinki prawie codziennie	7,2	21,9	38,2	28,3	4,4
	Wypijają 4 lub 5 drinków prawie codziennie	3,2	6,4	21,2	65,0	4,1
	Wypijają 5 drinków lub więcej w czasie weekendu	5,5	14,8	35,9	38,2	5,6
	Próbują 1 raz lub 2 razy marihuany lub haszyszu	19,8	28,7	20,3	24,2	6,9
	Pałą marihuane lub haszysz od czasu do czasu	11,5	25,2	31,2	25,7	6,4
	Pałą marihuane lub haszysz regularnie	5,2	8,9	14,2	65,1	6,6
	Próbują 1 raz lub 2 razy	4,7	17,5	26,0	35,6	16,1

	ecstasy					
	Biorą ecstasy regularnie	2,1	2,9	7,0	73,9	14,0
	Próbują 1 raz lub 2 razy amfetaminę	3,8	10,2	24,7	49,9	11,3
	Biorą amfetaminę regularnie	2,2	2,0	2,4	84,0	9,4
	Próbują 1 raz lub 2 razy dopalaczy	9,7	25,0	29,5	27,2	8,6
	Biorą dopalacze regularnie	5,1	1,8	4,6	79,6	8,9

Źródło: Raport z „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2015 r. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD”.

Zdecydowana większość uczniów dostrzega ryzyko szkód związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Tylko bardzo nieliczni stwierdzają, że ich używanie nie jest związane z żadnym negatywnym następstwem. Stosunkowo najwięcej takich odpowiedzi padło przy eksperymentowaniu z marihuaną lub haszyszem oraz paleniu marihuany lub haszyszu od czasu do czasu. Eksperymentowanie z tak niebezpiecznymi narkotykami, jak ecstasy traktowane jest w sumie jako mniej ryzykowne niż regularne palenie papierosów lub częste picie w dużych ilościach napojów alkoholowych¹³. Jeśli wziąć pod uwagę tylko odsetki respondentów wybierających odpowiedź „duże ryzyko”, to na poziomie eksperymentowania za najbardziej groźną w opiniach badanych uznać można amfetaminę (43,8% w młodszej grupie i 49,9% w starszej grupie). W przypadku przetworów konopi odsetki te są wyraźnie niższe – 27,6% w młodszej kohorcie i 24,2% w starszej kohorcie. Na poziomie regularnego używania największe odsetki badanych za obarczone dużym ryzykiem także uznały używanie amfetaminy.

Eksperymentowanie z dopalaczami młodzież uznała za bardzo ryzykowne: 25,8% uczniów z młodszej kohorty i 27,2% starszej młodzieży. Regularne używanie dopalaczy jest związane z dużym ryzykiem dla 76-79% badanych w obu kohortach. Warto zauważyć, że w obu kohortach regularne używanie dopalaczy jest uważane za bardzo ryzykowne przez większy odsetek badanych niż ma to miejsce w przypadku ecstasy.

Warto także zauważyć, że odsetki badanych uznających palenie marihuany lub haszyszu od czasu do czasu za czynność obciążoną dużym ryzykiem są wyraźnie niższe od odsetków

¹³ Raport z „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2015 r. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD”.

badanych traktujących częste picie dużych ilości napojów alkoholowych jako bardzo ryzykowne. Oznacza to, że młodzież nie traktuje okazjonalnego używania przetworów konopi jako czegoś, co jest dużo bardziej ryzykowne niż intensywne picie napojów alkoholowych¹⁴. Dane na temat postrzegania ryzyka szkód w efekcie używania substancji psychoaktywnych prowadzą do wniosku, że młodzież jest dość dobrze zorientowana w skali zagrożeń. Nie ulega też ona stereotypom nadal obecnym wśród części starszego pokolenia, według których pojedyncze eksperymenty z narkotykami budzą znacznie większe zagrożenie niż częste używanie w dużych ilościach substancji legalnych, takich jak alkohol czy tytoń.

¹⁴ Raport z „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2015 r. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD”.

III. OPIS I OCENA POSIADANYCH ZASOBÓW ORAZ PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ W WOJEWÓDZTWIE

1. Polityka

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizują przede wszystkim organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. W szczególności zadania te obejmują: zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkomanii, udzielanie rodzinom, w których występuje ten problem, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, samorząd województwa realizuje zadania w obszarze profilaktyki narkomanii. Ustawa reguluje tworzenie przez samorząd województwa Wojewódzkich Programów Przeciwdziałania Narkomanii. Zadaniem samorządu jest realizacja wynikająca z zawartych w programie zadań dotyczących przeciwdziałania narkomanii.

Raport z działań podejmowanych w ramach realizacji Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii sporządzany jest na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii przez organ wykonawczy samorządu województwa który przedkłada odpowiednio sejmikowi województwa w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego raport dotyczy.

Ponadto, wytyczne do działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011r. w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 - 2016 (Dz. U. z 2011r. Nr 78, poz. 428). W dokumencie wytyczone zostały: kierunki i rodzaje działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii, harmonogram przyjętych działań, cele oraz sposoby ich osiągnięcia oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację i właściwe do podejmowania określonych działań. Wskazane obszary działań zostały ujęte w „Wojewódzkim Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016” (Uchwała Nr XVI/297/12 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 stycznia 2012r.) w 3 wiodących priorytetach:

- priorytet I – profilaktyka,
- priorytet II – leczenie, rehabilitacja, ograniczenie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna,
- priorytet III – badania, monitoring i ewaluacja podejmowanych działań.

Wykonanie zadań Programu oparte jest na współpracy samorządu z podmiotami prowadzącymi działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnienia od substancji psychoaktywnych.

2. Ograniczanie popytu

2.1 Profilaktyka

W myśl art. 11 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii organ wykonawczy samorządu gminy opracowuje informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii. Na podstawie opracowanej w tym celu ankiety, samorządy gminne zobowiązane są do przesłania przedmiotowych informacji do Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Poprzez analizę zawartych w kwestionariuszach informacji dokonano charakterystyki działań podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Obszary tematyczne są zgodne z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 r. w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 - 2016 (Dz. U. z 2011r. Nr 78, poz. 428) oraz Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016 przyjętym do realizacji Uchwałą XVI/297/12 z dnia 30 stycznia 2012 r. przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego.

W tym rozdziale zostały przedstawione działania profilaktyczne podejmowane przez: jednostki samorządu terytorialnego województwa świętokrzyskiego, Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, Kuratorium Oświaty w Kielcach, Komendę Wojewódzką Policji w Kielcach, Areszt Śledczy, organizacje pozarządowe oraz samorząd województwa świętokrzyskiego na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom na terenie województwa świętokrzyskiego.

Działania profilaktyczne podejmowane przez Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

W trosce o zdrowie publiczne, pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa świętokrzyskiego podejmowali w 2015 r. szereg inicjatyw o charakterze informacyjno – edukacyjnym, mającym na celu przekazywanie wiedzy o zagrożeniach dla

zdrowia lub życia ludzi spowodowanych zażywaniem tzw. „dopalaczy” oraz aspektach prawnych związanych z produkcją i wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych.

Tabela 15. Zestawienie inicjatyw prozdrowotnych podejmowanych w 2015 r. przez Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego

Działanie	Odbiorcy	Liczba odbiorców
Spotkania edukacyjno - informacyjne	Uczestnicy półkolonii, kolonii i obozów, uczniowie, rodzice, społeczności lokalne	17630
Konferencje	Dyrektorzy szkół, pedagodzy, nauczyciele i rodzice	295
Szkolenia	Nauczyciele	200
Wykłady/prelekcje		1200
Akcja profilaktyczno-edukacyjna	Turyści, uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponad gimnazjalnych	7015
Punkty / stoiska edukacyjno - informacyjne	Młodzież szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, rodzice, opiekunowie, pacjenci NZOZ, czytelnicy bibliotek, społeczności lokalne	7740
Dystrybucja ulotek	Uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, uczestnicy kolonii i obozów, harcerze ZHP, wczasowicze w ośrodkach wypoczynkowych, społeczności lokalne	11700
Emisja komunikatów, ostrzeżeń i wywiadów w prasie i telewizji lokalnej, umieszczanie informacji na stronach internetowych PSSE	Społeczność lokalna, internauci	22 300
Działania profilaktyczne skierowano do ogółem		68080 odbiorców

Źródło: Dane przekazane przez Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego

W sumie działaniami profilaktycznymi prowadzonymi przez Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego objętych zostało około 68 080 osób.

Działania profilaktyczne realizowane przez Kuratorium Oświaty w Kielcach w 2015 r.¹⁵

Uzależnienie od narkotyków powoduje nieobliczalne szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Szczególnie dotyczy to dzieci i młodzieży. Rozwój technologiczny powoduje łatwiejszy dostęp młodych ludzi do substancji psychoaktywnych i środków

¹⁵ Dane i informacje przesłane przez Kuratorium Oświaty w Kielcach

odurzających. W związku z powyższym niezwykle istotne jest prowadzenie wielokierunkowych działań profilaktycznych na wszystkich etapach edukacji szkolnej.

Działania podejmowane przez Kuratorium Oświaty w Kielcach w zakresie szeroko rozumianej profilaktyki, w tym szczególnie zapobieganiu narkomanii, w szkołach i placówkach województwa świętokrzyskiego były prowadzone na wielu płaszczyznach. Dla realizacji tych zadań Kuratorium Oświaty podejmowało ścisłą współpracę z różnymi podmiotami w celu uzyskania najlepszych efektów w zakresie profilaktyki. Należały do nich: Wojewoda Świętokrzyski, Marszałek Województwa Świętokrzyskiego, Okręgowa Izba Radców Prawnych w Kielcach, Komenda Wojewódzka i Miejska Policji w Kielcach, Świętokrzyskie Centrum Onkologii, Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, Świętokrzyskie Centrum Profilaktyki i Edukacji, uczelnie wyższe, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Okręgowy Inspektor Pracy.

W ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego w obszarze działalności wychowawczej i profilaktycznej szkół przeprowadzono w okresie kwiecień - maj 2015 r. kontrolę 107 placówek (66 publicznych szkół podstawowych i 41 publicznych gimnazjów) pod kątem prawidłowości prowadzonych przez szkołę działań wychowawczych i zapobiegawczych wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem. Z analizy danych pozyskanych z arkuszy kontroli wynika, że:

- szkoły, w których rozpoznano rodziny zagrożone uzależnieniami ze względu na różne patologie, wprowadziły system wsparcia we współpracy z opieką społeczną, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, psychologiem, pedagogiem,
- w szkołach zauważa się tworzenie grup wsparcia dla nauczycieli w zakresie rozwiązywania spraw trudnych i udzielania pomocy dzieciom i nauczycielom,
- ankietowani rodzice potwierdzili działania szkoły w zakresie działań wychowawczych i zapobiegawczych wśród dzieci zagrożonych uzależnieniem,
- szkoły prowadzą właściwe działania wychowawcze i zapobiegawcze opracowując przy tym dokument pod nazwą "Procedury bezpieczeństwa w szkole".

W terminie od 1 czerwca do 17 lipca 2015 r. przeprowadzony został monitoring działań profilaktycznych szkół z terenu województwa świętokrzyskiego w roku szkolnym 2014/2015. Badanie przeprowadzono z wykorzystaniem ankiety on-line zamieszczonej na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Kielcach. Dane do wypełnienia formularza pochodziły

z ewaluacji wewnętrznej oraz nadzoru pedagogicznego dyrektora szkoły nad realizacją programu profilaktyki w szkole. W monitoringu udział wzięło 309 szkół podstawowych, 148 gimnazjów i 106 szkół ponadgimnazjalnych. Badanie m.in. dotyczyło doświadczeń dzieci i młodzieży z dopalaczami i kontaktu z narkotykami.

Podczas narad inaugurujących nowy rok szkolny 2015/2016 dla przedstawicieli organów prowadzących oraz dyrektorów szkół i placówek oświatowych województwa świętokrzyskiego przedstawiciele Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach i Sanepidu przedstawili informacje nt. dystrybucji dopalaczy oraz zagrożeń dla zdrowia i życia będących skutkami ich zażywania.

Kuratorium Oświaty w Kielcach wspierało dyrektorów szkół i nauczycieli w realizacji zadań profilaktycznych poprzez organizację:

- szkoleń w ramach wojewódzkich zadań edukacyjnych Świętokrzyskiego Kuratora Oświaty, np. „Jak rozwiązywać trudne sytuacje wychowawcze w klasie i w szkole?”. W ww. formie doskonalenia zawodowego wzięło udział 120 nauczycieli;
- szkoleń: „Narkotyki i dopalacze w szkole XXI wieku” i „Zachowania ryzykowne wśród dzieci i młodzieży”. W szkoleniach wzięło udział 58 nauczycieli;
- konkursów np. na scenariusze zajęć profilaktycznych na temat przeciwdziałania zażywaniu dopalaczy o nagrodę Świętokrzyskiego Kuratora Oświaty skierowanych do nauczycieli oraz pracowników szkół/placówek oświatowych z terenu województwa świętokrzyskiego, konkursu na plakat o tematyce poświęconej profilaktyce dopalaczy „Stop dopałkom” przeznaczonego dla dzieci i młodzieży z województwa świętokrzyskiego uczęszczających do wszystkich typów szkół i placówek, konkursu na film pt. „Stop dopalaczom” dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych.

W związku z Rządowym Programem „Bezpieczna i przyjazna szkoła” na lata 2014-2016, Świętokrzyski Kurator Oświaty zobowiązał dyrektorów szkół i placówek do uwzględnienia w szkolnych programach wychowawczym i profilaktyki oraz innych działaniach realizowanych w szkołach/placówkach, celu Programu „Zwiększenie skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkołach i placówkach”. Na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Kielcach w dziale „Bezpieczna szkoła” w zakładce „Rządowy Program „Bezpieczna i przyjazna szkoła” dostępny był formularz on-line (aktywny przez cały rok szkolny), za pośrednictwem którego zgłaszane były zrealizowane w szkołach/placówkach działania.

Wizytator Kuratorium Oświaty w Kielcach uczestniczył w pracach Komisji Konkursowej w konkursie dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych zorganizowanym przez Wojewodę Świętokrzyskiego (w ramach ww. programu) na spot filmowy o charakterze profilaktycznym.

Kuratorium Oświaty w Kielcach wspólnie z Komendą Wojewódzka Policji w Kielcach dnia 1 czerwca 2015 r. włączyło się w akcję Ogólnopolski Głos Profilaktyki połączoną ze społecznym zrywem "Wolnych Serc" służącą promowaniu mody na życie wolne od uzależnień.

Kuratorium Oświaty w Kielcach włącza się również aktywnie w:

- organizację Świętokrzyskich Dni Profilaktyki. Od kilku lat organizuje debatę młodzieżową poświęconą promowaniu stylu życia wolnego od używek i przemocy rówieśniczej,
- organizację Zlotu Szkół Promujących Zdrowie w ramach Festiwalu Zdrowia w Busku-Zdroju, w którym uczestniczą uczniowie wraz z opiekunami szkół/placówek województwa świętokrzyskiego należących do sieci Szkół Promujących Zdrowie.

W ramach działań profilaktycznych na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Kielcach znajdował się wykaz telefonów zaufania w województwie świętokrzyskim oraz dziecięcy telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka. Wszystkie aktualne informacje dotyczące szeroko rozumianej profilaktyki zamieszczane są w zakładce Aktualności - dział Edukacja zdrowotna i profilaktyka społeczna.

Działalność prewencyjna Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach w 2015 r.¹⁶

Oprócz działań ukierunkowanych bezpośrednio na zwalczanie przestępczości narkotykowej, policjanci świętokrzyscy prowadzili różnego rodzaju przedsięwzięcia na rzecz uświadamiania dzieci, młodzieży i osób dorosłych o konsekwencjach wynikających z nieprzestrzegania przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz szkodliwości zażywania substancji psychoaktywnych.

Przykładowe przedsięwzięcia w zakresie przeciwdziałania narkomanii na terenie woj. świętokrzyskiego:

➔ w dniu 22.06.2015 r. w m. Brody w powiecie starachowickim wspólnie ze Stowarzyszeniem „Bezpieczny powiat starachowicki” z udziałem terapeutów uzależnień ze Świętokrzyskiego Centrum Profilaktyki i Edukacji w Kielcach przeprowadzono warsztaty

¹⁶ Dane i informacje przesłane przez Komendę Wojewódzką Policji w Kielcach

szkoleniowe m.in. z profilaktyki uzależnień dla policjantów, pedagogów, psychologów, terapeutów, przedstawiciele organizacji pozarządowych;

→ w dniu 15.07.2015 r. odbyło się spotkanie w Kuratorium Oświaty dot. przypadków zatruc narkotykami, tzw. dopalaczami, podczas którego podjęto decyzję o prowadzeniu działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży korzystającej z różnych form letniego wypoczynku (półkolonie, kolonie, obozy) w okresie wakacyjnym oraz kontynuowania działań po rozpoczęciu roku szkolnego. Działania były prowadzone również z rodzicami uczniów na terenie placówek oświatowych. Tego samego dnia odbyło się także spotkanie w Wojewódzkiej Inspekcji Handlowej podczas którego uzgodniono przeprowadzenie wspólnych działań dot. wizytacji/kontroli w punktach sprzedaży dopalaczy. Efektem uzgodnień było od dnia 15.07.2015 r. dyslokowanie policyjnych patroli w rejony punktów sprzedaży „dopalaczy” a od 16.07.2015 r. objęcie stałym nadzorem prewencyjnym miejsc ich sprzedaży oraz bezpośredniego sąsiedztwa;

→ w dniu 20.07.2015 r. odbyło się spotkanie w Świętokrzyskim Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach z udziałem Wojewody Świętokrzyskiego, Świętokrzyskiego Kuratora Oświaty i Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach, podczas którego omówione zostały dotychczasowe działania dot. przeciwdziałania dopalaczom oraz zaproponowano podjęcie dalszych działań w celu ograniczenia tego zjawiska;

→ w dniu 06.08.2015 r. podczas posiedzenia Zespołu Zadaniowego ds. Koordynacji Działań Zewnętrznych na terenie woj. świętokrzyskiego, przekazano m.in. zadania dot. zwiększenia wnikliwości podczas ujawniania dopalaczy w kierunku ustalenia źródeł pochodzenia/zakupu tych środków;

→ jednym z działań było także przekazanie w dniu 06.08.2015 r. do Diecezji Kieleckiej apelu Świętokrzyskiej Policji skierowanego do mieszkańców naszego województwa, informującego o zagrożeniu życia i zdrowia poprzez zażywanie dopalaczy z prośbą o jego odczytanie podczas Mszy Świętych oraz umieszczeniu na tablicach ogłoszeniowych, stronach internetowych i w gazetkach parafialnych;

→ w dniu 07.08.2015 r. w KWP w Kielcach odbyła się wideokonferencja z Komendantami Powiatowymi/Miejskim Policji woj. świętokrzyskiego na temat koordynacji działań profilaktycznych w zakresie zagrożeń wynikających z zażywania dopalaczy, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży korzystających ze zorganizowanych form wypoczynku na terenie województwa świętokrzyskiego. W spotkaniu uczestniczyli: Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji w Kielcach, Świętokrzyski Kurator Oświaty w Kielcach, Wojewódzki

Inspektor Sanitarny w Kielcach, Przedstawiciel Świętokrzyskiego Centrum Profilaktyki i Edukacji w Kielcach, Policjanci KWP w Kielcach oraz pracownicy stacji sanitarno – epidemiologicznych z terenu woj. świętokrzyskiego. Uczestnicy wideokonferencji zapoznali się z:

- informacją Świętokrzyskiego Kuratora Oświaty w Kielcach o podejmowanych i planowanych działaniach w miejscach wypoczynku;
- informacją Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach o podejmowanych i planowanych działaniach oraz możliwości współpracy z oddziałami stacji na terenie woj. Świętokrzyskiego;
- informacją na temat najważniejszych zagadnień, które należy omawiać podczas krótkich 20 min. spotkań z młodzieżą w miejscach wypoczynku.

Podczas spotkania zaprezentowano harmonogram działań kampanii edukacyjnej, pod nazwą „Trzeba zacząć od dorosłych” która wpisuje się w priorytety działań podejmowanych przez KGP pod nazwą „Dopalacze kradną życie”.

➔ w ramach kampanii „Dopalacze kradną życie” policjanci z Wydziału Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach w dniach od 24 do 26 sierpnia 2015 roku uczestniczyli w cyklu 6 narad inauguracyjnych nowego roku szkolnego 2015/2016. W spotkaniach uczestniczyli dyrektorzy przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych oraz wszystkich typów placówek oświatowych z woj. świętokrzyskiego. Łącznie we wszystkich naradach wzięło udział 930 osób. W trakcie spotkań policjanci przedstawiali logo kampanii, omawiali jej cele i prezentowali spot odnoszący się do zagrożenia dopalaczami. Ponadto poruszali zagadnienia związane z niebezpieczeństwem zażywania dopalaczy i zadania do wspólnej realizacji w ramach lokalnej kampanii edukacyjnej pn. ”Trzeba zacząć od dorosłych”;

➔ podczas prowadzonych działań profilaktycznych w związku z ograniczeniem zjawiska zażywania „dopalaczy” świętokrzyscy policjanci od 31.07.2015 r. do 31.12.2015 r. na terenie woj. świętokrzyskiego przeprowadzili łącznie 950 spotkań z udziałem 64.000 uczestników (dzieci, młodzież, dorośli). Ponadto o zrealizowanych działaniach umieszczano informacje na policyjnych stronach internetowych oraz przekazywano lokalnym mediom – łącznie 445;

➔ w ramach prowadzonych szkoleń dot. problematyki narkotykowej dla osób dorosłych wykorzystywana jest walizka z atrapami narkotyków „Drug box”. Aktualnie w garnizonie świętokrzyskim są 4 takie walizki tj. w: KWP w Kielcach, KPP w Busku-Zdroju, KPP w Ostrowcu Świętokrzyskim i KPP w Staszowie. Korzystano z niej m.in.:

- w dniu 14.05.2015 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sitkówce - Nowiny, gdzie przeprowadzono warsztaty z zakresu profilaktyki narkotykowej dla pracowników pomocy społecznej oraz pedagogów i psychologów szkolnych zatrudnionych w placówkach oświatowych z terenu gminy. W zajęciach wzięło udział 19 osób;
- w dniu 20.05.2015 r. w Świętokrzyskim Centrum Psychiatrii w Morawicy, gdzie przeprowadzono dwa szkolenia z zakresu profilaktyki narkotykowej dla pielęgniarek i lekarzy. W zajęciach wzięły udział łącznie 32 osoby;
- w dniu 27.10.2015 r. w Zespole Szkół w Kostomłotach Drugich, gdzie przeprowadzono szkolenie dla nauczycieli z zakresu profilaktyki narkotykowej. W zajęciach wzięło udział 67 nauczycieli.

Komenda Wojewódzka Policji w Kielcach w swoich działaniach wysuwa na pierwszy plan realizację zadań polegających na zwiększeniu skuteczności zwalczania przestępczości narkotykowej oraz podejmuje i promuje profilaktykę ograniczającą zjawisko narkomanii. Zdarzenia kryminalne dotyczące tego obszaru są poddawane bieżącej analizie w celu wypracowania nowych metod podniesienia efektywności prowadzonych działań.

Profilaktyczna działalność Aresztu Śledczego w Kielcach¹⁷

W 2015 roku Areszt Śledczy podejmował działania wynikające z Krajowego i Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016, polegające na:

1. współpracy z pełnomocnikiem Wojewody Świętokrzyskiego ds. uzależnień celem poszerzenia kwalifikacji personelu Oddziału Terapeutycznego dla skazanych uzależnionych i uzyskania pomocy dydaktycznej;
2. uczestnictwie w Świętokrzyskich Dniach Profilaktyki;
3. kontynuowaniu współpracy z uczelniami wyższymi (praktyk zawodowych dla studentów);
4. kontynuowaniu przez personel oddziału terapeutycznego dla skazanych uzależnionych od narkotyków współpracy ze szkołami ponadgimnazjalnymi z terenu Kielc i okolic.

Celem tej współpracy było:

- a) prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących szkodliwości zażywania środków psychoaktywnych kierowanych do młodzieży szkolnej;

¹⁷ Informacje przesłane przez Areszt Śledczy w Kielcach

- b) profilaktyka przestępczości, której celem jest nabycie umiejętności rozpoznawania sygnałów ostrzegawczych dotyczących pierwszych oznak demoralizacji wśród młodzieży w okresie dorastania przez nauczycieli, pedagogów szkół średnich;
- c) prowadzenie oddziaływań readaptacyjnych, których odbiorcami są pacjenci Oddziału Terapeutycznego. Podczas spotkań z młodzieżą szkolną oraz nauczycielami, skazani mają możliwość zaprezentowania zmiany, jaka zaszła w ich świadomości odnośnie wpływu narkotyków na wszystkie dziedziny życia oraz zmiany w systemie wartości, co podnosi ich poczucie własnej wartości. Wszystko to wpływa pozytywnie na utrzymanie abstynencji a tym samym życie w trzeźwości po wyjściu na wolność.

W 2015 roku w 14 spotkaniach na terenie jednostki, uczestniczyło 288 uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz 21 opiekunów (nauczyciele, pedagodzy).

Współpraca Samorządu Województwa Świętokrzyskiego z organizacjami pozarządowymi

W ramach ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi, Departament Ochrony Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego przeprowadził otwarte konkursy ofert w zakresie zwalczania narkomanii.

Na wsparcie realizacji zadań publicznych przeznaczono kwotę **45 000,00 zł**. Organizacje pozarządowe wykonały następujące działania:

➔ **zadanie 1:** „Wspieranie programów edukacyjno – szkoleniowych skierowanych do dzieci i młodzieży w środowisku szkolnym oraz rodzinnym z zakresu profilaktyki uzależnień”.

Realizatorem zadania było Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie” ul. Karczówkowska 36, 25 – 711 Kielce.

Stowarzyszenie w ramach udzielonej dotacji przeprowadziło 190 godzin warsztatów dotyczących uzależnienia od substancji psychoaktywnych, cyberprzemocy, uzależnień behawioralnych oraz HIV/AIDS. W zadaniu uczestniczyło 225 osób w wieku 7 - 19 lat (podopieczni Klubów Wolna i Młoda Strefa w Kielcach, Chmielniku, Miedzianej Górze, Mniowie oraz Pierzchnicy);

➔ **zadanie 2:** „Kompleksowe działania profilaktyczne obejmujące prowadzenie i wspieranie działalności wychowawczej, edukacyjnej i informacyjnej z zakresu przeciwdziałania narkomanii mających na celu ograniczenie szkód zdrowotnych osób uzależnionych od narkotyków, współuzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i ich bliskich”.

Realizatorem zadania było Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „PRO” ul. Jana Kochanowskiego 7/16, 25-384 Kielce oraz Stowarzyszenie „Pro Civitas” w Piekoszowie, ul. Częstochowska 103, 26-065 Piekoszów.

Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „PRO” dzięki wsparciu finansowemu zorganizowało szkolenia skierowane do osób zajmujących się profilaktyką m.in. nauczycieli, przedstawicieli Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Przeprowadzonych zostało 6 szkoleń trwających po 12 godzin dydaktycznych, z zakresu wiedzy nt. problemów wynikających ze stosowania i nadużywania: narkotyków, dopalaczy, hazardu i internetu. Uczestnicy nabywali umiejętności samodzielnego prowadzenia warsztatów profilaktycznych. Ze spotkań skorzystało 89 osób.

Stowarzyszenie „Pro Civitas” w Piekoszowie, w ramach dotacji utworzyło na terenie powiatu kieleckiego ziemskiego i grodzkiego oraz ostrowieckiego, skarżyskiego i starachowickiego punkty konsultacyjne dla osób uzależnionych, współuzależnionych i zagrożonych uzależnieniem. Udzielono 120 porad prawnych i ogólnie – informacyjnych, 120 godzin – porad psychologicznych oraz przeprowadzono 5 spotkań edukacyjno – wspierających dla beneficjentów projektu. Liczba osób, która skorzystała ze wsparcia wyniosła 150 osób;

➔ **zadanie 3:** „Podniesienie kompetencji zawodowych grup zajmujących się profilaktyką, leczeniem, rehabilitacją bądź wsparciem osób uzależnionych, współuzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem, a także osób realizujących działalność profilaktyczną i readaptacyjną”. Realizatorami tego zadania były trzy stowarzyszenia: Stowarzyszenie Bezpieczny Powiat Starachowice, ul. Armii Krajowej 27, 27-200 Starachowice, Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie” ul. Karczówkowska 36, 25 – 711 Kielce oraz Stowarzyszenie MONAR Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji LUTA.

Dofinansowanie działania Stowarzyszenia Bezpieczny Powiat Starachowice umożliwiło przeprowadzenie szkolenia dla 35 osób z terenu województwa świętokrzyskiego (przedstawiciele policji i nauczycieli). Podczas szkolenia poruszano tematykę cyberprzemocy, dopalaczy oraz narkotyków. Został opracowany spot edukacyjny wspierający działania z zakresu profilaktyki. Ponadto w szkoleniach pt. „Dbamy o jakość” dokonano spotkań z rodzicami i uczniami. Spotkania organizowano w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych. Wzięło w nich udział 23 000 osób.

Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie” w ramach projektu przeprowadziło kurs z zakresu terapii zajęciowej, który przeznaczony był dla kadry Klubów Wolna i Młoda Strefa – 15

osób (wychowawcy/kierownicy). Kurs obejmował 160 h. Kadra nabyła następujące umiejętności: nawiązywania i utrzymywania kontaktu psychoterapeutycznego z podopiecznymi oraz planowania indywidualnego i grupowego programu terapii. Dodatkowo podczas zajęć terapeutycznych kadra nabyła umiejętności wykonywania wraz z klubowiczami prac rękodzielniczych np. wikliniarskich czy krawieckich. W trakcie zajęć uczestnicy poznali również podstawy języka migowego.

Celem zadania realizowanego przez Stowarzyszenie MONAR Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji LUTA było zrealizowanie superwizji dla zespołu Ośrodka Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży Luta. W 28 godzinach superwizji udział wzięło 9 pracowników placówki (instruktorów i specjalistów terapii uzależnień).

Działania edukacyjno – informacyjne podejmowane przez Samorząd Województwa Świętokrzyskiego w zakresie profilaktyki narkomanii

W 2015 r. zrealizowano szereg działań o charakterze edukacyjno - informacyjnym, tj.:

- ➔ wypożyczano walizkę „Drug - Box” zawierającą atrapy narkotyków. Walizka była wykorzystywana jako narzędzie dydaktyczne na szkoleniach, prelekcjach, pogadankach dotyczących tematyki uzależnień od substancji psychoaktywnych, z których skorzystało około 300 osób. Walizka „Drug - Box” była wypożyczana 8 razy przez: placówki oświatowe, organizacje pozarządowe z terenu całego województwa oraz Areszt Śledczy;
- ➔ dystrybuowano materiały edukacyjne dotyczące zjawiska narkomanii i dopalaczy, których odbiorcami byli: Zakład Karny w Pińczowie, Policja, Areszt Śledczy, organizacje pozarządowe, szkoły;
- ➔ na stronie internetowej tut. Urzędu utworzono bazę podmiotów świadczących usługi w zakresie leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych w 2015 roku;
- ➔ uczestniczono w seminarium dla trenerów i realizatorów programu Unplugged, którego organizatorami byli: Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii.;
- ➔ uczestniczono w spotkaniach Zespołu ds. Rodziny i Uzależnień, które poświęcone były problematyce zażywania dopalaczy;
- ➔ upowszechniono materiały informacyjno – edukacyjne kampanii „Narkotyki – Dopalacze” wśród gmin województwa z prośbą o rozpowszechnienie w placówkach, w których są prowadzone działania profilaktyczne przeciwdziałające uzależnieniom;

- ➔ uczestniczono w „Małopolskiej Konferencji Profilaktyki Zdrowia”, która była zorganizowana w ramach Małopolskich Dni Profilaktyki Zdrowia w Krakowie;
- ➔ wspólnie z Komendą Wojewódzką Policji przygotowano konferencję pn. „Trzeba zacząć od dorosłych”. Adresatami spotkania byli przedstawiciele placówek oświatowych, stacji sanitarno – epidemiologicznych oraz policji z województwa świętokrzyskiego. Spotkanie dotyczyło prezentacji działań podejmowanych w ramach zapobiegania zjawisku narkomanii wśród młodzieży. Podczas konferencji zaprezentowano wyniki badań dotyczące używania substancji psychoaktywnych oraz przeprowadzony został wykład pt. „Używanie substancji psychoaktywnych przez młodzież Województwa Świętokrzyskiego w 2015 r. wyniki badań ESPAD”;
- ➔ upowszechniono wśród kierowców informacje o kampanii edukacyjnej pn. „Po narkotykach rozum wysiada”;
- ➔ opracowano i upowszechniono raport pt. „Monitorowanie problemów narkotykowych w województwie świętokrzyskim w 2014 r.”;
- ➔ przygotowano spotkania świętokrzyskiego Zespołu ds. realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS, którego celem było opracowanie Harmonogramu realizacji zadań Województwa Świętokrzyskiego na 2016 r. w ramach Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS;
- ➔ zrealizowano badania: Używanie Alkoholu i Narkotyków przez Młodzież Szkolną Raport z Badań Ankietywanych Zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2015 r. Europejski Program Badań Ankietywanych w Szkołach ESPAD.

Pozostałe działania podejmowane w ramach przeciwdziałania narkomanii na terenie województwa świętokrzyskiego w 2015 r.

Przeciwdziałanie narkomanii na szczeblu gminnym w 2015 r.

Poniższe informacje opracowano na podstawie kwestionariuszy sprawozdawczych dotyczących realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii przez jednostki samorządów terytorialnych z terenu województwa świętokrzyskiego za 2015 rok.

Powiat buski

Profilaktyka

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki uniwersalnej

W powiecie buskim prawie wszystkie gminy były zaangażowane w wspieranie rozwoju programów profilaktyki uniwersalnej. Najczęściej realizowano programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji. Wspierano również programy profilaktyki narkomanii adresowanych do rodziców oraz oferty pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży.

W działaniach uczestniczyło łącznie 20 szkół i 15 placówek systemu oświaty innych niż szkoła z terenu powiatu. Działaniami objęto ok. 2354 osób.

Samorząd gminy Busko-Zdrój wspierał program „Archipelag skarbów”.

Samorząd gminy Tuczępy wspierał program „Przyjaciele Zippiego”, w którym uczestniczyły 3 szkoły, a działaniami objęto 30 osób.

Samorządy gmin Stopnica oraz Tuczępy wspierały finansowo program „Spójrz Inaczej”.

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki selektywnej i wskazującej

W gminie Nowy Korczyn zostały zrealizowane następujące działania :

- a) pomoc psychologiczna i prawna rodzinom, w których występuje problem narkomanii oraz problem przemocy;
- b) wspieranie programów obozów profilaktycznych;
- c) wspieranie innych programów skierowanych do dzieci i młodzieży z grup ryzyka.

Żadna z gmin powiatu buskiego nie udzieliła wsparcia finansowego na realizację jakiegokolwiek programu rekomendowanego.

Kierunek: Wspieranie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku

Gmina Busko – Zdrój wsparła inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, poprzez przedsięwzięcie kulturalno – profilaktyczne (koncert) pn. „Miłość sport i adrenalina, tam gdzie dopalacze śmierć się zaczyna”.

Gminy Gnojno oraz Stopnica wsparły upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych, ponadto samorząd gminy Stopnica wspierał prowadzenie kampanii edukacyjnych.

Gmina Tuczępy wsparła opracowanie materiałów informacyjno – edukacyjnych oraz upowszechnianie ich.

Kierunek: Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną.

Z zakresu podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną w gminach Nowy – Korczyn oraz Stopnica wspierano szkolenia w zakresie profilaktyki narkomanii adresowanych do pracowników, w szczególności pomocy społecznej, policji, straży miejskiej. Ponadto, w gminie Wiślica wspierano szkolenia rozwijające umiejętności zawodowe realizatorów programów profilaktycznych.

Leczenie, rehabilitacja, ograniczanie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna

Kierunek: Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków

W gminie Tuczępy wspierano upowszechnianie informacji nt. placówek i programów dla osób uzależnionych.

Kierunek: Zwiększenie dostępności programów ograniczania szkód zdrowotnych dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków

Z zakresu zwiększania dostępności programów ograniczania szkód zdrowotnych dla osób szkodliwie używających i uzależnionych od narkotyków samorząd gminy Wiślica wspierał programy niskoprogramowe typu noclegownie, schroniska.

Kierunek: Zmniejszanie marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych

Żadna z gmin powiatu buskiego nie udzieliła wsparcia na działania dotyczące zmniejszania marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych.

Kierunek: Wspieranie rozwoju zawodowego pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków

(np. policjantów, pracowników społecznych, kuratorów, lekarzy, organizacji pozarządowych)

Gmina Nowy Korczyn wspierała superwizje.

Badania i monitoring

Kierunek: Monitorowanie epidemiologiczne problemu narkotyków i narkomanii na szczeblu lokalnym

Samorząd gminy Tuczępy jako jedyny w powiecie buskim, zbierał i analizował dane epidemiologiczne dotyczące zgłaszalności do leczenia oraz korzystania z innych rodzajów pomocy, zgonów związanych z narkotykami, zakażeń HIV i HCV wśród osób używających narkotyków w iniekcji oraz notowania przez policję w związku z używaniem narkotyków.

Kierunek: Monitorowanie postaw społecznych na temat problemu narkotyków i narkomanii

Samorząd gminy Tuczępy, jako jedyny w powiecie buskim, zbierał dane statystyczne nt. reakcji instytucjonalnej na problem narkotyków i narkomanii.

Kierunek: Rozwój i konsolidacja systemu informacji o narkotykach i narkomanii

Żaden z samorządów gminnych powiatu buskiego nie prowadził działań mających na celu rozwój i konsolidację systemu informacji o narkotykach i narkomanii.

Powiat jędrzejowski

Profilaktyka

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki uniwersalnej

W powiecie jędrzejowskim z zakresu rozwoju programów profilaktyki uniwersalnej wsparcia udzieliły gminy: Małogoszcz, poprzez wspieranie następujących programów: programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji, programów profilaktyki narkomanii adresowanych do rodziców i ofert pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży. Działaniami zostały objęte 5 szkół, na które samorząd gminy przekazał kwotę 5 087,94 zł. Gmina Imielno wspierała programy profilaktyki narkomanii adresowane do rodziców oraz przygotowała spektakle z elementami profilaktyki.

Gmina Jędrzejów wspierała programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji oraz ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży, na które przeznaczyła kwotę 15 338,00 zł. Działania obejmowały 15 szkół i około 2500 osób.

Gmina Sędziszów wspierała programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji, ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży oraz inne działania zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1 - 3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Gmina Słupia Jędrzejowska wspierała programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji, z których skorzystały 2 szkoły - 147 osób. Kwota przeznaczona przez samorząd to 1981,00 zł.

Gmina Sobków wspierała programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji oraz programy profilaktyki narkomanii adresowanych do rodziców, na które przeznaczono kwotę 6480,00 zł. Z powyższych działań skorzystało 10 szkół i 16 świetlic wiejskich.

Gmina Wodzisław wspierała inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, którymi objęto 6 szkół.

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki selektywnej i wskazującej

Gmina Małogoszcz realizowała działania w zakresie: wspieranie działalności profilaktyczno – wychowawczej świetlic socjoterapeutycznych i ognisk wychowawczych, pomoc psychologiczna i prawna rodzinom, w których występuje problem narkomanii oraz problem przemocy, wspieranie programów obozów profilaktycznych, oraz inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Gmina Sędziszów wsparła inne programy, skierowane do dzieci i młodzieży w grupie ryzyka poprzez inne działania zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Kierunek: Wspieranie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku

Gminy Jędrzejów, Małogoszcz i Sędziszów wspierały upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych. Oprócz tego, gmina Jędrzejów i Wodzisław wspierały

prowadzenie kampanii edukacyjnego. Ponadto, gmina Sędziszów wspierała działania z zakresu współpracy z mediami.

Kierunek: Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną

Żadna z gmin powiatu jędrzejowskiego nie udzieliła wsparcia z zakresu podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną.

Leczenie, rehabilitacja, ograniczanie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna

Kierunek: Zwiększenie dostępności i pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków

W ramach gminnego programu, dotyczącego zwiększenia dostępności i pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków najczęściej realizowanym działaniem w powiecie jędrzejowskim było upowszechnianie informacji nt. placówek i programów dla osób uzależnionych.

Kierunek: Zmniejszanie marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych

Poprzez udzielanie świadczeń pomocy społecznej samorządy gmin Małogoszcz i Sędziszów przyczyniały się do zmniejszania marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych.

Kierunek: Wspieranie rozwoju zawodowego pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków (np. policjantów, pracowników społecznych, kuratorów, lekarzy, organizacji pozarządowych)

Żaden z samorządów lokalnych nie przyczynił się do wspierania rozwoju zawodowego pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków.

Badania i monitoring

Kierunek: Monitorowanie epidemiologiczne problemu narkotyków i narkomanii na szczeblu lokalnym

Gmina Sędziszów działała aktywnie w obszarze monitorowania epidemiologicznego problemu narkotyków i narkomanii na szczeblu lokalnym poprzez zbieranie danych dotyczących notowania przez policję w związku z używaniem narkotyków.

Kierunek: Monitorowanie postaw społecznych na temat problemu narkotyków i narkomanii

Żaden z samorządów gminnych powiatu jędrzejowskiego nie zbierał danych statystycznych nt. reakcji instytucjonalnej na problem narkotyków i narkomanii.

Kierunek: Rozwój i konsolidacja systemu informacji o narkotykach i narkomanii

W ramach gminnego programu żadna z gmin nie realizowała działań na rzecz rozwoju i konsolidacji systemu informacji o narkotykach i narkomanii.

Powiat kazimierski

Profilaktyka

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki uniwersalnej

Z wyjątkiem gminy Opatowiec wszystkie samorzady powiatu kazimierskiego realizowały działania mające na celu wspieranie rozwoju programów profilaktyki uniwersalnej.

Udział w nich wzięło ok. 2 506 osób z 15 szkół oraz 9 placówek systemu oświaty innych niż szkoła. Najczęściej realizowano programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji, wspierano także programy profilaktyki narkomanii adresowane do rodziców, ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży.

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki selektywnej i wskazującej

Gminy: Kazimierza Wielka, Skalbmierz, Czarnocin i Opatowiec wspierały rozwój programów profilaktyki selektywnej i wskazującej. Wspierano działalność profilaktyczną – wychowawczą świetlic socjoterapeutycznych i ognisk wychowawczych, programy profilaktyki selektywnej w miejscowościach o zwiększonym narażeniu na kontakt

z narkotykami (kluby, dyskoteki), pomoc psychologiczna i prawna rodzinom, w których występuje problem narkomanii i problem przemocy, wspieranie programów obozów profilaktycznych oraz wspieranie innych programów adresowanych do dzieci i młodzieży z grup ryzyka.

Żaden z samorządów lokalnych powiatu kazimierskiego nie realizował rekomendowanych programów profilaktyki selektywnej.

Kierunek: Wspieranie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku

Samorzady gminne z Kazimierzy Wielkiej, Skalmierza i Bejsce wspierały działania mające na celu podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku.

Gmina Kazimierza Wielka upowszechniała materiały informacyjno – edukacyjne i prowadziła kampanię edukacyjną.

Gmina Skalbmierz współpracowała z mediami oraz prowadziła kampanie edukacyjne. Z kolei gmina Bejsce upowszechniała materiały informacyjno – edukacyjne oraz prowadziła inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust.1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Kierunek: Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną

Żaden z samorządów nie przyczyniał się do podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną.

Leczenie, rehabilitacja, ograniczanie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna

Kierunek: Zwiększenie dostępności i pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków.

Gmina Czarnocin zwiększała dostępność i pomoc terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków poprzez obozy i turnusy rehabilitacyjne.

Kierunek: Zwiększenie dostępności programów ograniczania szkód zdrowotnych dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków.

Żaden z samorządów nie podejmował działań mających na celu zwiększenie dostępności programów ograniczania szkód zdrowotnych dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków.

Kierunek: Zmniejszanie marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych

Żaden z samorządów nie podejmował działań mających na celu zmniejszanie marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych.

Kierunek: Wspieranie rozwoju zawodowego pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków (np. policjantów, pracowników społecznych, kuratorów, lekarzy, organizacji pozarządowych)

Żaden z samorządów nie podejmował działań mających na celu wspieranie rozwoju zawodowego pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków.

Badania i monitoring

Kierunek: Monitorowanie epidemiologiczne problemu narkotyków i narkomanii na szczeblu lokalnym

Gmina Skalbmierz prowadziła działania mające na celu monitorowanie epidemiologiczne problemu narkotyków i narkomanii na szczeblu lokalnym. Czyniła to poprzez analizowanie cen narkotyków oraz obserwację notowań przez policję w związku z używaniem narkotyków.

Kierunek: Monitorowanie postaw społecznych nas temat problemu narkotyków i narkomanii

Gmina Skalbmierz prowadziła działania mające na celu monitorowanie postaw społecznych nas temat problemu narkotyków i narkomanii.

Kierunek: Rozwój o konsolidacja systemu informacji o narkotykach i narkomanii

Gmina Skalbmierz przygotowała 9 konferencji nt. wdrażania i prowadzenia monitoringu.

Powiat kielecki

Profilaktyka

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki uniwersalnej

W gminie Pierzchnica udzielono wsparcia na programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji. Program zrealizowano na terenie 3 szkół. W programie uczestniczyło 212 osób.

W gminach zarówno Bieliny jak i Sitkówka – Nowiny wspierano programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji, wspierano również ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży oraz inne działania zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Na ten cel gmina Bieliny przeznaczyła 10 278,92 zł. a gmina Sitkówka – Nowiny 1 230,00 zł. W gminie Bieliny program odbył się w 8 szkołach, wzięło w nim udział 1350 osób, natomiast w gminie Sitkówka – Nowiny działania odbyły się w 4 szkołach i 2 placówkach systemu oświaty innych niż szkoła a udział w działaniach wzięło około 900 osób.

Gmina Strawczyn udzieliła wsparcia na programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji. Kwota jaką gmina przeznaczyła na realizację tego działania wyniosła 2 500,00 zł. Program został zrealizowany w 3 szkołach a udział w nim wzięło 64 osoby.

Gmina Chęciny udzieliła wsparcia na ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży. Programem zostało objętych 10 szkół, a liczba uczestników wyniosła ok. 700 osób.

Gmina Chmielnik udzieliła wsparcia na programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji oraz na ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży. Koszt realizacji tych działań wyniósł 3 200,00 zł. Programem zostało objętych sześć szkół oraz jedna placówka systemu oświaty inna niż szkoła. W programie wzięło udział 1 800 osób.

W gminie Nowa Słupia wspierano programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji oraz programy profilaktyki narkomanii adresowane do rodziców. Na ten cel przeznaczono kwotę 2 000,00 zł. Program zrealizowano w dwóch szkołach, wzięło w nim udział 224 osoby.

Gmina Daleszyce wsparła inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, na które przeznaczyła kwotę 2 982,00 zł.

W gminie Mniów wspierano programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji oraz ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży. Koszt realizacji tych działań wyniósł

7 638,00 zł. Program zrealizowano na terenie 2 szkół oraz 2 placówek systemu oświaty innych niż szkoła, a uczestniczyło w nim 266 osób.

Z kolei w gminie Miedziana Góra oprócz programów profilaktycznych na wszystkich poziomach edukacji i oferty pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży wspierano również inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Wydano na ten cel 11 132,62 zł. Programem objęto 5 szkół.

Gmina Górnio wsparła ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży a przeznaczając na to kwotę 3 000,00 zł. Program został zrealizowany na terenie dwunastu szkół, wzięło w nim udział 1 1724 osób. Gmina Łopuszno podobnie jak gmina Mniów udzieliła wsparcia na programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji oraz na ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży. Wydała na ten cel 1 400,00 zł. Program został zrealizowany w 3 szkołach i wzięło w nim udział 181 osoby.

Gmina Morawica udzieliła wsparcia na takie działania jak programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji, programy profilaktyki narkomanii adresowanych do rodziców oraz inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Kwota jaką gmina przeznaczyła na te działania wyniosła 1 560,00 zł. Programem zostało objęte 4 szkoły, wzięło w nim udział 546 osób.

Gmina Masłów wsparła ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży. Na ten cel gmina przeznaczyła kwotę 2 912,00 zł.

Gmina Zagnańsk udzieliła wsparcia na: programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji, wspieranie programów profilaktyki narkomanii adresowanych do rodziców oraz ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży. Gmina przeznaczyła na ten cel 4 750 zł. Program został zrealizowany na terenie 5 szkół z udziałem 974 osób.

Gmina Raków wspierała programy profilaktyki uniwersalnej. Wsparcie to dotyczyło programów profilaktyki narkomanii adresowanych do rodziców oraz oferty pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży. Koszt realizacji tych działań wyniósł 2 372,61 zł. Działania przeprowadzono wśród grupy 280 osób, na terenie 2 szkół i 4 placówek systemu oświaty innych niż szkoły.

Gmina Bodzentyn nie wspierała rozwoju programów profilaktyki uniwersalnej.

Gmina Morawica wsparła program Archipelag Skarbów, który realizowano w 1 placówce systemu oświaty, a skorzystało z niego 296 osób.

Samorządy gmin Masłów i Chmielnik wspierały program „Spójrz Inaczej”. Ponadto gmina Chmielnik wspierała program Unplugged.

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki selektywnej i wskazującej

W zakresie wspierania rozwoju programów profilaktyki selektywnej i wskazującej inicjatywę wykazały gminy takie jak: Pierzchnica, Bieliny, Chęciny, Chmielnik, Nowa Słupia oraz Sitkówka Nowiny. Gmina Pierzchnica wspierała działalność profilaktyczno – wychowawczą świetlic socjoterapeutycznych i ognisk wychowawczych, wspierała programy profilaktyki selektywnej w miejscowościach o zwiększonym narażeniu na kontakt z narkotykami (kluby, dyskoteki), wspierała programy obozów profilaktycznych oraz udzieliła wsparcia innym programom skierowanym do dzieci i młodzieży z grup ryzyka, a także realizowała inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Gmina Bieliny udzieliła wsparcia na pomoc psychologiczną i prawną rodzinom, w których występuje problem narkomanii oraz problem przemocy.

To samo działanie wsparła również gmina Chęciny, poza tym gmina udzieliła wsparcia na inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Z zakresu wspierania rozwoju programów profilaktyki selektywnej i wskazującej gmina Chmielnik wspierała działalność profilaktyczno – wychowawczą świetlic socjoterapeutycznych i ognisk wychowawczych.

Samorząd gminy Nowa Słupia wsparł działanie dotyczące pomocy psychologicznej i prawnej rodzinom, w których występuje problem narkomanii.

W gminie Sitkówka-Nowiny udzielono wsparcia na pomoc psychologiczną i prawną rodzinom, w których występuje problem narkomanii oraz problem przemocy, a także wspierano programy obozów profilaktycznych, oraz innych programów, skierowanych do dzieci i młodzieży z grup ryzyka.

Gmina Raków brała czynny udział we wspieraniu rozwoju programów profilaktyki selektywnej i wskazującej. Czyniła to poprzez działalność profilaktyczno – wychowawczą świetlic socjoterapeutycznych i ognisk wychowawczych, pomoc psychologiczną i prawną rodzinom, w których występuje problem narkomanii oraz problem przemocy, także poprzez realizację innych programów, skierowanych do dzieci i młodzieży z grup ryzyka.

Gmina Bodzentyn udzieliła wsparcia na działania w zakresie: pomocy psychologicznej i prawnej rodzinom, w których występuje problem narkomanii oraz problem przemocy, wspierania programów obozów profilaktycznych oraz wspierania innych programów skierowanych do dzieci i młodzieży z grup ryzyka.

Kierunek: Wspieranie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku

Najczęściej realizowanym działaniem przez gminy powiatu kieleckiego było upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych oraz prowadzenie kampanii edukacyjnych.

Kierunek: Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną

W ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną gmina Bieliny wsparła szkolenia rozwijające umiejętności zawodowe realizatorów programów profilaktycznych oraz szkolenia w zakresie profilaktyki narkomanii adresowane w szczególności do pracowników pomocy społecznej, policji, straży miejskiej.

Gmina Łopuszno wspierała szkolenia w zakresie profilaktyki narkomanii adresowane do pracowników pomocy społecznej, policji, straży miejskiej.

Gmina Masłów wspierała szkolenia rozwijające umiejętności zawodowe realizatorów programów profilaktycznych.

Gminy Zagnańsk i Raków brały czynny udział w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność gospodarczą poprzez wspieranie szkoleń rozwijających umiejętności zawodowe realizatorów programów profilaktycznych.

Leczenie, rehabilitacja, ograniczanie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna

Kierunek: Zwiększenie dostępności i pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków.

W gminach Pierzchnica, Bieliny, Strawczyn i Chęciny udzielono wsparcia na upowszechnianie informacji nt placówek i programów dla osób uzależnionych. Ponadto gminy Bieliny, Strawczyn, Chęciny i gmina Sitkówka – Nowiny wspierały programy skierowane do specyficznych grup odbiorców.

Ponadto, w ramach zwiększania dostępności i pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków gmina Masłów upowszechniała informacje na temat placówek i programów dla osób uzależnionych.

Kierunek: Zwiększenie dostępności programów ograniczania szkód zdrowotnych dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków

Żaden z samorządów lokalnych nie przyczyniał się do zwiększania dostępności programów ograniczania szkód zdrowotnych dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków.

Kierunek: Zmniejszanie marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych

Żaden z samorządów gmin powiatu kieleckiego nie przyczyniał się do zmniejszania marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych.

Kierunek: Wspieranie rozwoju zawodowego pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków (np. policjantów, pracowników społecznych, kuratorów, lekarzy, organizacji pozarządowych)

W gminie Chęciny w ramach gminnego programu wspierano szkolenia w zakresie specjalisty terapii uzależnień i instruktora terapii uzależnień, realizowanych zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Badania i monitoring

Kierunek: Monitorowanie epidemiologiczne problemu narkotyków i narkomanii na szczeblu lokalnym

Samorzady gmin Pierzchnica, Raków, Mniów i Górno zbierały i analizowały dane na temat narkotyków i narkomanii, dotyczące notowania przez policję w związku z używaniem narkotyków.

Kierunek: Monitorowanie postaw społecznych na temat problemu narkotyków i narkomanii

Samorząd gminy Mniów zbierał dane statystyczne na temat reakcji instytucjonalnej na problem narkotyków i narkomanii.

Kierunek: Rozwój i konsolidacja systemu informacji o narkotykach i narkomanii

Żaden samorządów lokalnych nie wspierał działań służących rozwojowi i konsolidacji systemu informacji o narkotykach i narkomanii.

Powiat grodzki Kielce

Profilaktyka

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki uniwersalnej

W mieście Kielce w 2015 roku w ramach gminnego programu wspierano programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji a także inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Wysokość wydatków przeznaczonych na realizację tych programów wyniosła 79 100 zł. W programach profilaktyki uniwersalnej uczestniczyło 7482 osób ze 108 szkół.

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki selektywnej i wskazującej

Samorząd miasta Kielce wspierał rozwój programów profilaktyki selektywnej i wskazującej. Realizował to poprzez następujące działania:

- wspieranie działalności profilaktyczno – wychowawczej świetlic socjoterapeutycznych i ognisk wychowawczych
- udzielania pomocy psychologicznej i prawnej rodzinom, w których występuje problem narkomanii oraz problem przemocy
- wspieranie innych programów, skierowanych do dzieci i młodzieży z grup ryzyka

Kierunek: Wspieranie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku

Samorząd miasta Kielce wspierał działania mające na celu podniesienie wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku. Czynił to poprzez:

- opracowywanie materiałów informacyjno - edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii,

- upowszechnianie materiałów informacyjno - edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii,
- współpracy z mediami.

Kierunek: Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną

Samorząd miasta Kielce w ramach gminnego programu dotyczącego podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną wspierał szkolenia w zakresie profilaktyki narkomanii adresowanych w szczególności do pracowników pomocy społecznej, policji, straży miejskiej.

Leczenie, rehabilitacja, ograniczanie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna

Kierunek: Zwiększenie dostępności i pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków.

Samorząd miasta Kielce nie wspierał działań służących zwiększeniu dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków.

Kierunek. Zmniejszanie marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych

W mieście Kielce, w ramach gminnego programu służącemu zmniejszeniu marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych, wspierano hostele i mieszkania readaptacyjne oraz centra integracji społecznej.

Kierunek: Wspieranie rozwoju zawodowego pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków (np. policjantów, pracowników społecznych, kuratorów, lekarzy, organizacji pozarządowych)

W mieście Kielce, w ramach gminnego programu, mającego na celu rozwój zawodowy pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność

z osobami uzależnionymi od narkotyków, wspierano szkolenia w zakresie problematyki narkomanii dla innych grup zawodowych.

Badania i monitoring

Kierunek: Monitorowanie epidemiologiczne problemu narkotyków i narkomanii na szczeblu lokalnym

Samorząd miasta Kielce nie realizował działań dotyczących monitorowania epidemiologicznego problemu narkotyków i narkomanii na szczeblu lokalnym.

Kierunek: Monitorowanie postaw społecznych nas temat problemu narkotyków i narkomanii

Samorząd Kielc nie zbierał danych statystycznych nt. reakcji instytucjonalnej na problem narkotyków i narkomanii.

Kierunek: Rozwój i konsolidacja systemu informacji o narkotykach i narkomanii

Samorząd miasta Kielce nie wspierał żadnych działań mających na celu rozwój i konsolidację systemu informacji o narkotykach i narkomanii.

Powiat konecki

Profilaktyka

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki uniwersalnej

Gminy powiatu koneckiego wspierały rozwój programów profilaktyki uniwersalnej (z wyjątkiem gminy Smyków). Najczęściej wspierano programy profilaktyczne: na wszystkich poziomach edukacji, adresowane do rodziców oraz ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży. Dodatkowo samorząd gminy Ruda Malenicka wspierał inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Z zakresu wspierania rozwoju programów profilaktyki uniwersalnej samorząd gminy Radoszyce przeznaczył najwyższą kwotę w powiecie koneckim, była to kwota 26 172,34 zł.

Samorząd gminy Końskie wspierał finansowo program Archipelag Skarbów w 3 szkołach, z którego skorzystało 868 osób.

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki selektywnej i wskazującej

Gminy Końskie, Radoszyce oraz Stąporków wspierały realizację profilaktyki selektywnej i wskazującej. Największą popularnością cieszyły się programy skierowane do dzieci i młodzieży z grup ryzyka. Ponadto wspierano działalność profilaktyczną – wychowawczą świetlic socjoterapeutycznych i ognisk wychowawczych, pomoc psychologiczną i prawną rodzinom, w których występuje problem narkomanii oraz problem przemocy a także programy obozów profilaktycznych.

Kierunek: Wspieranie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku

Gmina Końskie przyczyniała się do podnoszenia poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku. Działania realizowała poprzez opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych, prowadzenie kampanii edukacyjnych, a także podejmowała działania z zakresu współpracy z mediami.

Gmina Słupia Konecka wspierała upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych oraz prowadzenie kampanii edukacyjnych.

Samorząd gminy Stąporków realizował swoje działania poprzez opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych oraz prowadzenie kampanii edukacyjnych.

Kierunek: Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną odbywało się w gminie Końskie. Organizowano szkolenia w zakresie profilaktyki narkomanii adresowane w szczególności do pracowników pomocy społecznej, policji, straży miejskiej.

Leczenie, rehabilitacja, ograniczanie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna

Kierunek: Zwiększenie dostępności i pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków.

W zakresie leczenia, rehabilitacji, ograniczania szkód zdrowotnych i reintegracji społecznej aktywność wykazały gminy Końskie, Słupia Konecka oraz Stąporków.

Samorząd gminy Końskie wspierał powstawanie nowych placówek ambulatoryjnym, finansowanie programów pomocy terapeutycznej, upowszechnianie informacji nt placówek i programów dla osób uzależnionych oraz programy skierowane do specyficznych grup odbiorców.

Gmina Słupia Konecka wspierała inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Gmina Stąporków upowszechniała informacje nt placówek i programów dla osób uzależnionych.

Kierunek: Zwiększenie dostępności programów ograniczania szkód zdrowotnych dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków

Żaden z samorządów lokalnych powiatu koneckiego nie realizował działań mających na celu zwiększenie dostępności programów ograniczania szkód zdrowotnych dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków.

Kierunek: Zmniejszanie marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych

Gminy Końskie i Stąporków poprzez udzielanie świadczeń pomocy społecznej przyczyniały się do zmniejszania marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych.

Kierunek: Wspieranie rozwoju zawodowego pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków (np. policjantów, pracowników społecznych, kuratorów, lekarzy, organizacji pozarządowych)

Żaden samorząd z terenu powiatu koneckiego nie wspierał rozwoju zawodowego pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków.

Badania i monitoring

Kierunek: Monitorowanie epidemiologiczne problemu narkotyków i narkomanii na szczeblu lokalnym

Monitoring epidemiologiczny problemu narkotyków i narkomanii na szczeblu lokalnym prowadziła gmina Końskie poprzez zbieranie danych nt. notowań przez policję w związku z używaniem narkotyków.

Kierunek: Monitorowanie postaw społecznych nas temat problemu narkotyków i narkomanii

Monitorowanie postaw społecznych nas temat problemu narkotyków i narkomanii prowadziła gmina Końskie.

Kierunek: Rozwój i konsolidacja systemu informacji o narkotykach i narkomanii

Żadna z gmin nie prowadziła działań mających na celu rozwój i konsolidację systemu informacji o narkotykach i narkomanii.

Powiat opatowski

Profilaktyka

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki uniwersalnej

Z zakresu wspierania rozwoju programów profilaktyki uniwersalnej gmina Tarłów wspierała programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji, programy profilaktyki narkomanii adresowane do rodziców, ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży, inne działania zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Gminy Ożarów, Tarłów i Lipnik wspierały programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji, wspierały programy profilaktyki narkomanii adresowane do rodziców oraz ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży.

Gmina Iwaniska tak jak i gmina Baćkowice wspierała programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji, ponadto samorząd gminy Iwaniska wspierał ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży. Samorzady gmin Wojciechowice i Sadowie wspierały ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży oraz prowadziły inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Samorząd gminy Opatów wspierał finansowo program Archipelag Skarbów w 1 szkole, który obejmował 223 osoby.

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki selektywnej i wskazującej

Gminy Ożarów, Iwaniska, Tarłów oraz Lipnik wspierały rozwój programów profilaktyki selektywnej i wskazującej. Największą aktywnością wykazała się gmina Tarłów, która działania w zakresie wspierania programów obozów profilaktycznych, wspierania innych programów, skierowanych do dzieci i młodzieży z grup ryzyka. Swoją aktywność wykazały również samorzady gmin: Ożarów, Iwaniska i Lipnik. Gminy Iwaniska oraz Lipnik realizowały takie działania jak: pomoc psychologiczna i prawna rodzinom, w których występuje problem narkomanii oraz problem przemocy a także wspieranie programów obozów profilaktycznych. Natomiast gmina Ożarów wspierała pomoc psychologiczną i prawną rodzinom, w których występuje problem narkomanii oraz problem przemocy a także wspierała inne programy, skierowane do dzieci i młodzieży z grup ryzyka.

Kierunek: Wspieranie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku

W kierunku wspierania poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku działania podejmowały gminy Opatów, Iwaniska, Tarłów, Lipnik, Sadowie. Gminy wspierały upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych, opracowanie materiałów informacyjno – edukacyjnych oraz upowszechnienie ich, prowadzenie kampanii edukacyjnych, oraz inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Kierunek: Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną

W ramach gminnego programu, dotyczącego podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną jedynie gmina Ożarów udzieliła wsparcia na szkolenia dotyczące konstruowania programów profilaktycznych opartych na podstawach naukowych. Kwota, którą samorząd przeznaczył na to działanie, wyniosła 1 488,00 zł.

Leczenie, rehabilitacja, ograniczanie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna

Kierunek: Zwiększenie dostępności i pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków.

W ramach gminnego programu dotyczącego zwiększenia dostępności i pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków, gminy Tarłów i Sadowie udzieliły wsparcia poprzez upowszechnienie informacji nt placówek i programów dla osób uzależnionych, obozy i turnusy rehabilitacyjne oraz inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Kierunek: Zmniejszanie marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych.

W ramach gminnego programu żadna gmina powiatu opatowskiego nie udzieliła wsparcia na działania dotyczące zmniejszania marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych.

Kierunek: Wspieranie rozwoju zawodowego pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków (np. policjantów, pracowników społecznych, kuratorów, lekarzy, organizacji pozarządowych)

Żaden z samorządów lokalnych nie przyczynił się do wspierania rozwoju zawodowego pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków.

Badania i monitoring

Kierunek: Monitorowanie epidemiologiczne problemu narkotyków i narkomanii na szczeblu lokalnym

Żaden z samorządów gmin powiatu opatowskiego nie zbierał i nie analizował danych epidemiologicznych dotyczących narkotyków i narkomanii.

Kierunek: Monitorowanie postaw społecznych na temat problemu narkotyków i narkomanii

Żaden z samorządów gminnych powiatu opatowskiego nie zbierał danych statystycznych nt. reakcji instytucjonalnej na problem narkotyków i narkomanii.

Kierunek: Rozwój i konsolidacja systemu informacji o narkotykach i narkomanii

W ramach gminnego programu jedynie gmina Tarłów udzieliła wsparcia na inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Powiat ostrowiecki

Profilaktyka

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki uniwersalnej

Gmina Ostrowiec Świętokrzyski wsparła programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji, ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży, inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Gmina wydała na ten cel 23 478,53 zł. Programem zostało objętych 6 szkół, a udział wzięło 2 157 osób.

Gmina Ćmielów udzieliła wsparcia na programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji oraz na ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży. Koszt realizacji tych programów wyniósł 7 600,00 zł. W programie udział wzięły 4 szkoły.

Gmina Kunów wsparła podobnie jak poprzednie gminy programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji oraz ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży. Program został zrealizowany w 6 szkołach oraz w 1 placówce oświaty innej niż szkoła. W programach udział wzięło 300 osób.

Gmina Bałtów wsparła programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji, programy profilaktyki narkomanii adresowane do rodziców oraz ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży.

Gmina Bodzechów wspierała programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji. Na ten cel przeznaczyła kwotę 3 600,00zł.

Gmina Waśniów wspierała programy profilaktyki narkomanii adresowane do rodziców oraz ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży. Na realizację tych działań przeznaczona

została kwota 5 000,00 zł. Programy realizowano na terenie sześciu szkół oraz w dwóch placówkach systemu oświaty innych niż szkoła. Programem zostało objętych 370 osób.

Gmina Ostrowiec Świętokrzyski udzieliła wsparcia na takie programy jak: Program Wzmacniania Rodziny 10-14 oraz Przyjaciele Zippiego.

Gmina Bodzechów wsparła finansowo program Archipelag Skarbów.

Samorząd gminy Ostrowiec wspierał finansowo program Spójrz Inaczej w 3 szkołach wśród 789 osób.

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki selektywnej i wskazującej

W ramach wspierania rozwoju programów profilaktyki selektywnej i wskazującej gmina Ostrowiec Świętokrzyski udzieliła wsparcia na pomoc psychologiczną i prawną rodzinom, w których występuje problem narkomanii oraz problem przemocy, a także na inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Gmina Bałtów wsparła działalność profilaktyczną – wychowawczą świetlic socjoterapeutycznych i ognisk wychowawczych, pomoc psychologiczną i prawną rodzinom, w których występuje problem narkomanii oraz problem przemocy, wspieranie innych programów, skierowanych do dzieci i młodzieży w grup ryzyka oraz inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Kierunek: Wspieranie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku

Takie gminy jak Ostrowiec Świętokrzyski, Ćmielów i Bałtów udzieliły wsparcia na upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych. Ponadto, wspierano prowadzenie kampanii edukacyjnych, działania z zakresu współpracy z mediami oraz inne działania, zgodnie z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, oraz działania z zakresu współpracy z mediami.

Kierunek: Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną

Gmina Bałtów wsparła szkolenia na temat konstruowania programów profilaktycznych opartych na podstawach naukowych oraz szkolenia w zakresie profilaktyki

narkomanii adresowanych w szczególności do pracowników pomocy społecznej, policji, straży miejskiej.

Leczenie, rehabilitacja, ograniczanie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna

Kierunek: Zwiększenie dostępności i pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków

Z zakresu zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków gmina Ostrowiec Świętokrzyski i gmina Bałtów wspierała upowszechnianie informacji nt. placówek i programów dla osób uzależnionych. Dodatkowo gmina Bałtów wspierała obozy i turnusy rehabilitacyjne.

Kierunek: Zwiększenie dostępności programów ograniczania szkód zdrowotnych dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków

Żaden z samorządów gminnych powiatu ostrowieckiego nie wspierał działań mających na celu zwiększenie dostępności programów ograniczania szkód zdrowotnych dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków.

Kierunek: Zmniejszanie marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych

W ramach zwiększania marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyki szkodliwie oraz osób uzależnionych. Gmina Ostrowiec Świętokrzyski wspomogła centra integracji społecznej.

Kierunek: Wspieranie rozwoju zawodowego pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków (np. policjantów, pracowników społecznych, kuratorów, lekarzy, organizacji pozarządowych)

W ramach wspierania działań dotyczących rozwoju zawodowego pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków gmina Ostrowiec Świętokrzyski wspierała szkolenia w zakresie specjalisty terapii

uzależnień i instruktora terapii uzależnień, realizowanych zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, a także wspierała superwizje.

Badania i monitoring

Kierunek: Monitorowanie epidemiologiczne problemu narkotyków i narkomanii na szczeblu lokalnym

Samorząd gminy Waśniów, jako jedyny w powiecie, zbierał i analizował dane epidemiologiczne dotyczące narkotyków i narkomanii. Dotyczyło to zgłaszalności do leczenia oraz korzystania z innych rodzajów pomocy, a także notowania przez policję w związku z używaniem narkotyków.

Kierunek: Monitorowanie postaw społecznych na temat problemu narkotyków i narkomanii

Samorząd gminy Waśniów zbierał dane statystyczne nt. reakcji instytucjonalnej na problem narkotyków i narkomanii.

Kierunek: Rozwój i konsolidacja systemu informacji o narkotykach i narkomanii

W żadnej z gmin powiatu ostrowieckiego nie wspierano działań związanych z rozwojem i konsolidacją systemu informacji o narkotykach i narkomanii.

Powiat pińczowski

Profilaktyka

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki uniwersalnej

W ramach wspierania rozwoju programów profilaktyki uniwersalnej gmina Pińczów wspierała programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji oraz ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży. Na realizację tych działań samorząd przeznaczył kwotę 1 999,40 zł.

Gmina Działoszyce wspierała programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji oraz programy profilaktyki narkomanii skierowane do rodziców. Działaniami objęte zostały 3 szkoły – około 225 osób. Na wsparcie tych działań samorząd gminy przeznaczył kwotę 3 430 zł.

Samorząd gminy Złota wspierał programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji w trzech szkołach, z których skorzystało 90 osób.

Gminy Michałów oraz Kije wspierały ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży. W gminie Michałów łącznie udział wzięło 170 osób z 4 szkół.

Samorząd gminy Kije wspierał program Unplugged.

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki selektywnej i wskazującej

W ramach wspierania rozwoju programów profilaktyki selektywnej i wskazującej samorząd gminy Pińczów wspierał działalność profilaktyczno – wychowawczą świetlic socjoterapeutycznych i ognisk wychowawczych, wspierał programy wczesnej interwencji FreD oraz Szkolną Interwencję Profilaktyczną, programy obozów profilaktycznych oraz wspierał inne programy, skierowane do dzieci i młodzieży z grup ryzyka.

Samorząd gminy Złota wspierał programy obozów profilaktycznych.

Kierunek: Wspieranie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku

Na terenie powiatu pińczowskiego wyłącznie gmina Złota oraz gmina Michałów przyczyniały się do podnoszenia poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku. Zadania w gminach realizowano poprzez upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych.

Gmina Złota prowadziła dodatkowo kampanie edukacyjne.

Kierunek: Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną

W ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną, samorząd gminy Złota wspierał szkolenia w zakresie profilaktyki narkomanii adresowanych w szczególności do pracowników pomocy społecznej, policji, straży miejskiej.

Leczenie, rehabilitacja, ograniczanie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna

Kierunek: Zwiększenie dostępności i pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków

Gmina Michałów przyczyniała się do zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków. Zadanie realizowano poprzez upowszechnianie informacji nt. placówek i programów dla osób uzależnionych.

Kierunek: Zwiększenie dostępności programów ograniczania szkód zdrowotnych dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków

Żaden z samorządów nie wspierał programów ograniczania szkód zdrowotnych dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków.

Kierunek: Zmniejszanie marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych

Żaden z samorządów nie podejmował działań mających na celu zmniejszenie marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych.

Kierunek: Wspieranie rozwoju zawodowego pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków (np. policjantów, pracowników społecznych, kuratorów, lekarzy, organizacji pozarządowych)

Żaden z samorządów nie wspierał działań mających na celu rozwój zawodowy pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków.

Badania i monitoring

Kierunek: Monitorowanie epidemiologiczne problemu narkotyków i narkomanii na szczeblu lokalnym

W ramach monitorowania epidemiologicznego problemu narkotyków i narkomanii na szczeblu lokalnym, samorząd gminy Złota zbierał i analizował dane dotyczące notowania przez policję w związku z używaniem narkotyków.

Kierunek: Monitorowanie postaw społecznych na temat problemu narkotyków i narkomanii

Żaden z samorządów nie zbierał danych statystycznych nt. reakcji instytucjonalnej na problem narkotyków i narkomanii.

Kierunek: Rozwój i konsolidacja systemu informacji o narkotykach i narkomanii

Żaden z samorządów nie podejmował ww. działań.

Powiat sandomierski

Profilaktyka

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki uniwersalnej

Gminy Sandomierz, Łoniów oraz Klimontów wsparły następujące działania: programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji, programy profilaktyki narkomanii adresowanych do rodziców oraz ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży. Kwota, którą przeznaczono na te działania wyniosła łącznie w Sandomierzu – 4 226,00 zł., w gminie Łoniów – 1 985,60 zł., w gminie Klimontów – 353,00 zł. W Sandomierzu wsparciem objęto 6 szkół oraz 2 placówki systemu oświaty inne niż szkoła, a z działań skorzystało około 700 osób, w gminie Łoniów - 7 szkół oraz 1 placówka systemu oświaty inna niż szkoła – około 1250 osób, natomiast w gminie Klimontów działaniami objęto 7 szkół oraz 2 placówki systemu oświaty inne niż szkoła – 1 062 osoby.

W gminie Zawichost wspierano ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży, na które przeznaczono kwotę 9 652,00 zł., a działaniami objęto 2 szkoły oraz 3 placówki systemu oświaty inne niż szkoła – ogółem około 359 osób.

Gmina Samborzec wspierała ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży oraz inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Na realizację tych przedsięwzięć przeznaczono kwotę 5 000,00 zł., a działaniami objęto 2 szkoły – 121 osób.

Samorząd gminy Obrazów wspierał programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji oraz ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży. Na realizację tych działań przeznaczono kwotę 149,90 zł. Działaniami objęto 4 szkoły.

Samorząd gminy Wilczyce wspierał programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji w 4 szkołach.

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki selektywnej i wskazującej

W gminie Klimontów w ramach wspierania rozwoju programów profilaktyki selektywnej i wskazującej podejmowano działania w zakresie wspierania działalności profilaktyczno – wychowawczej świetlic socjoterapeutycznych i ognisk wychowawczych, wspierania programów wczesnej interwencji FreD oraz Szkolnej Interwencji Profilaktycznej, wspieranie programów profilaktyki selektywnej w miejscowościach o zwiększonym narażeniu na kontakt z narkotykami (kluby, dyskoteki), pomocy psychologicznej i prawnej rodzinom, w których występuje problem narkomanii oraz problem przemocy, wspierania programów obozów profilaktycznych, wspierania innych programów skierowanych do dzieci i młodzieży z grup ryzyka, oraz inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Samorząd gminy Sandomierz wspierał działalność profilaktyczno – wychowawczą świetlic socjoterapeutycznych i ognisk wychowawczych, pomoc psychologiczną i prawną rodzinom, w których występuje problem narkomanii oraz problem przemocy, wspierał inne programy skierowane do dzieci i młodzieży z grup ryzyka.

Gmina Dwikozy wspierała działalność profilaktyczno – wychowawczą świetlic socjoterapeutycznych i ognisk wychowawczych oraz programy obozów profilaktycznych.

Samorządy gmin Obrazów i Wilczyce swoimi działaniami wspierały pomoc psychologiczną i prawną rodzinom, w których występuje problem narkomanii oraz problem przemocy.

Kierunek: Wspieranie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku

W ramach wspierania poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku, działania podjęły samorządy gmin: Sandomierz, Klimontów, Łonów, Obrazów oraz Wilczyce. Najwięcej działań podjęła gmina Klimontów, która wspierała: opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych, prowadzenie kampanii edukacyjnych, współpracę z mediami, inne działania, zgodne z zadaniami określonymi

w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Gmina Wilczyce wspierała opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych oraz prowadzenie kampanii edukacyjnych.

Gminy Łoniów i Obrazów wspierały upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych oraz prowadzenie kampanii edukacyjnych.

Kierunek: Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną

Gminy Sandomierz, Klimontów i Wilczyce udzieliły wsparcia na szkolenia w zakresie profilaktyki narkomanii adresowanych w szczególności do pracowników pomocy społecznej, policji i straży miejskiej.

Ponadto, gmina Sandomierz wspierała superwizje osób realizujących działania profilaktyczne.

Gmina Klimontów wspierała także szkolenia na temat konstruowania programów profilaktycznych opartych na podstawach naukowych, szkolenia rozwijające umiejętności zawodowe realizatorów programów profilaktycznych, superwizje osób realizujących działania profilaktyczne oraz podjęła inne działania , zgodne z zadaniami określonymi w art.2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Leczenie, rehabilitacja, ograniczanie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna

Kierunek: Zwiększenie dostępności i pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków.

Gminy Sandomierz, Klimontów i Wilczyce wsparły działanie, związane z upowszechnianiem informacji nt placówek i programów dla osób uzależnionych. Ponadto, gmina Klimontów wspierała programy skierowane do specyficznych grup odbiorców, obozy i turnusy rehabilitacyjne oraz wspierała inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Kierunek: Zwiększenie dostępności programów ograniczania szkód zdrowotnych dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków

Żaden samorząd lokalny nie przyczyniał się do zwiększania dostępności programów ograniczania szkód zdrowotnych dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków.

Kierunek: Zmniejszanie marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych

W zakresie zmniejszenia marginalizacji społecznej wśród osób używających szkodliwie narkotyków oraz osób uzależnionych, wsparcie udzieliły jedynie samorzady gmin Sandomierz i Wilczyce.

Gmina Sandomierz wspierała udzielania świadczeń pomocy społecznej, natomiast gmina Wilczyce wspierała szkolenia zawodowe dla osób używających narkotyków.

Kierunek: Wspieranie rozwoju zawodowego pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków (np. policjantów, pracowników społecznych, kuratorów, lekarzy, organizacji pozarządowych)

W ramach gminnego programu gmina Sandomierz wsparła szkolenia w zakresie specjalisty terapii uzależnień i instruktora terapii uzależnień, realizowanych zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Gmina Wilczyce wsparła szkolenia w zakresie problematyki narkomanii dla innych grup zawodowych.

Badania i monitoring

Kierunek: Monitorowanie epidemiologiczne problemu narkotyków i narkomanii na szczeblu lokalnym

Samorzady gmin Sandomierz, Klimontów i Wilczyce zbierały i analizowały dane epidemiologiczne, dotyczące narkotyków i narkomanii pod względem notowania przez policję w związku z używaniem narkotyków. Ponadto, gmina Klimontów zbierała dane z zakresu zgłaszalności do leczenia oraz korzystania z innych rodzajów pomocy.

Kierunek: Monitorowanie postaw społecznych na temat problemu narkotyków i narkomanii

Żadna z gmin powiatu sandomierskiego nie monitorowała postaw społecznych na temat problemu narkotyków i narkomanii.

Kierunek: Rozwój i konsolidacja systemu informacji o narkotykach i narkomanii

Żaden z samorządów nie wspierał rozwoju i konsolidacji systemu informacji o narkotykach i narkomanii.

Powiat skarżyski

Profilaktyka

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki uniwersalnej

Największą liczbę programów profilaktyki uniwersalnej zrealizowała gmina Skarżysko – Kamienna. Uczestniczyło w nich 1101 osób z 12 szkół. Na realizację tego działania przeznaczono 49 998,01 zł.

W pozostałych gminach najczęściej realizowano programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji. W gminie Bliżyn uczestniczyło 350 osób z 5 szkół, w gminie Skarżysko – Kościelne 90 osób oraz z gminy Łączna 200 osób.

Gmina Skarżysko - Kamienna wspierała program Archipelag Skarbów. Uczestniczyły w nim 2 szkoły i ok. 248osób. Gmina Skarżysko – Kościelne także wspierała program Archipelag Skarbów, którym objęto 1 szkołę – 90 osób.

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki selektywnej i wskazującej

Gmina Skarżysko - Kamienna wspierała działania mające na celu rozwój programów profilaktyki selektywnej i wskazującej. Działania opierały się na wspieraniu działalności profilaktyczno – wychowawczej świetlic socjoterapeutycznych i ognisk wychowawczych, wspieraniu programów wczesnej interwencji FreD oraz Szkolnej Interwencji Profilaktycznej, programach profilaktyki selektywnej w miejscowościach o zwiększonym narażeniu na kontakt z narkotykami (kluby, dyskoteki), pomocy psychologicznej i prawnej rodzinom, w których występuje problem narkomanii oraz problem przemocy, wspieraniu programów obozów profilaktycznych, wspieraniu innych programów, skierowanych do dzieci i młodzieży z grup ryzyka.

Gminy Suchedniów i Bliżyn prowadziły działania z zakresu pomocy psychologicznej i prawnej rodzinom, w których występuje problem narkomanii oraz problem przemocy.

Gmina Skarżysko – Kamienna wspierała finansowo program Fred goes net. Programem zostało objęte 32 osoby.

Kierunek: Wspieranie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku

Wyłącznie gmina Skarżysko – Kamienna i gmina Suchedniów przyczyniały się do podnoszenia poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku. Działania realizowane były poprzez upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych.

Kierunek: Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną

Gmina Bliżyn brała czynny udział w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną. Samorząd przygotował szkolenia w zakresie profilaktyki narkomanii adresowanych do pracowników, w szczególności pomocy społecznej, policji, straży miejskiej. Ponadto gmina Bliżyn wspierała inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art.2 ust.1-3 oraz w art.10 ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Leczenie, rehabilitacja, ograniczanie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna

Kierunek: Zwiększenie dostępności i pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków.

Gminy Skarżysko – Kamienna, Suchedniów, Bliżyn i Łączna poprzez upowszechnianie informacji nt. placówek i programów dla osób uzależnionych zwiększały dostępność i pomoc terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków. Ponadto gmina Bliżyn podejmowała inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art.2 ust.1-3 oraz w art.10 ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Kierunek: Zwiększenie dostępności programów ograniczania szkód zdrowotnych dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków

Żaden samorząd lokalnych nie przyczyniał się do zwiększania dostępności programów ograniczania szkód zdrowotnych dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków.

Kierunek. Zmniejszanie marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych

Poprzez udzielenie świadczeń pomocy społecznej samorząd Skarżyska - Kamiennej przyczyniał się do zmniejszania marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych.

Kierunek: Wspieranie rozwoju zawodowego pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków (np. policjantów, pracowników społecznych, kuratorów, lekarzy, organizacji pozarządowych)

Samorząd gminy Skarżysko Kamienna wspierał rozwój zawodowy pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków poprzez szkolenia w zakresie specjalisty terapii uzależnień i instruktora terapii uzależnień, realizowanych zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Badania i monitoring

Kierunek: Monitorowanie epidemiologiczne problemu narkotyków i narkomanii na szczeblu lokalnym

Samorządy gminne Suchedniowa i Łącznej wykazywały inicjatywę w zakresie monitorowania epidemiologicznego problemu narkotyków i narkomanii na szczeblu lokalnym poprzez zbieranie i analizowanie danych z zakresu notowań przez policję w związku z używaniem narkotyków.

Kierunek: Monitorowanie postaw społecznych nas temat problemu narkotyków i narkomanii

Żaden z samorządów gmin powiatu skarżyskiego nie zbierał danych statystycznych nt. reakcji instytucjonalnej na problem narkotyków w narkomanii.

Kierunek: Rozwój o konsolidacja systemu informacji o narkotykach i narkomanii

Żaden z samorządów nie wspierał rozwoju konsolidacji systemu informacji o narkotykach i narkomanii.

Powiat starachowicki

Profilaktyka

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki uniwersalnej

Gmina Mirzec i Brody wsparły rozwój programów profilaktycznych na wszystkich poziomach edukacji. W gminie Brody odbyło się to na terenie 11 szkół, a w zajęciach wzięło udział 560 osób, natomiast w gminie Mirzec odbyło się w 9 szkołach, a udział wzięło 574 osoby.

Gmina Pawłów i Wąchock wspierały rozwój programów profilaktyki uniwersalnej poprzez wspieranie programów profilaktyki narkomanii adresowanych do rodziców oraz ofert pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży.

W gminie Starachowice wspierano wszystkie programy łącznie w 17 szkołach, 1 placówce systemu oświaty innej niż szkoła, a udział w nich wzięło 10 639 osób.

Samorząd gminy Starachowice wspierał program „Spójrz Inaczej” w 11 szkołach i placówkach systemu oświaty. Łącznie programem objęto około 1445 osób.

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki selektywnej i wskazującej

Gmina Starachowice dokonała realizacji takich działań jak wspieranie działalności profilaktyczno-wychowawczej świetlic socjoterapeutycznych i ognisk wychowawczych wspieranie programów wczesnej interwencji Fred oraz Szkolnej Interwencji Profilaktycznej, pomocy psychologicznej i prawnej rodzinom, w których występuje problem narkomanii oraz problem przemocy, wspieranie innych programów, skierowanych do dzieci i młodzieży w grupie ryzyka oraz inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Programy profilaktyki selektywnej i wskazującej realizowane były również przez gminę Brody poprzez wspieranie działalności profilaktyczno – wychowawczej świetlic

socjoterapeutycznych i ognisk wychowawczych, gminę Pawłów poprzez pomoc psychologiczną i prawną rodzinom, w których występuje problem narkomanii oraz problem przemocy.

Gmina Wąchock podjęła działania w zakresie wspierania programów obozów profilaktycznych oraz wspieranie innych programów, skierowanych do dzieci i młodzieży z grup ryzyka.

Gmina Starachowice udzieliła wsparcia finansowego na rzecz realizacji programu Fred goes net, z którego działaniami objęto 60 uczniów oraz 21 rodziców.

Kierunek: Wspieranie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku

W ramach gminnego programu gmina Starachowice wsparła działania z zakresu podnoszenia poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku poprzez działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Kierunek: Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną

W ramach gminnego programu gmina Starachowice, wsparła działania w zakresie szkolenia rozwijającego umiejętności zawodowe realizatorów programów profilaktycznych oraz inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Gmina Wąchock wspierała szkolenia w zakresie profilaktyki narkomanii adresowane w szczególności do pracowników pomocy społecznej, policji, straży miejskiej.

Leczenie, rehabilitacja, ograniczanie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna

Kierunek: Zwiększenie dostępności i pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków.

Gmina Starachowice wsparła zadania w zakresie finansowania programów pomocy terapeutycznej, upowszechniania informacji nt placówek i programów dla osób uzależnionych oraz programów skierowanych do specyficznych grup odbiorców.

Gmina Wąchock wsparła upowszechnianie programów pomocy terapeutycznej oraz obozy i turnusy rehabilitacyjne.

Kierunek: Zwiększenie dostępności programów ograniczania szkód zdrowotnych dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków

Żadna z gmin nie udzieliła wsparcia na rzecz zwiększenia dostępności programów ograniczania szkód zdrowotnych dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków.

Kierunek: Zmniejszanie marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych

W ramach gminnego programu żadna z gmin nie udzieliła wsparcia, mającego na celu zmniejszanie marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwi oraz osób uzależnionych.

Kierunek: Wspieranie rozwoju zawodowego pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków (np. policjantów, pracowników społecznych, kuratorów, lekarzy, organizacji pozarządowych)

W ramach gminnego programu, jedynie gmina Wąchock udzieliła wsparcia na rzecz rozwoju zawodowego pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków poprzez szkolenia w zakresie problematyki narkomanii dla innych grup zawodowych.

Badania i monitoring

Kierunek: Monitorowanie epidemiologiczne problemu narkotyków i narkomanii na szczeblu lokalnym

Samorządy Starachowic oraz Brodów zbierały dane epidemiologiczne nt. narkotyków i narkomanii.

Kierunek: Monitorowanie postaw społecznych nas temat problemu narkotyków i narkomanii

Żaden z samorządów gmin nie zbierał danych statystycznych nt. reakcji instytucjonalnej na problem narkotyków i narkomanii.

Kierunek: Rozwój i konsolidacja systemu informacji o narkotykach i narkomanii

W ramach gminnego programu żadna z gmin nie realizowała działań na rzecz rozwoju i konsolidacji systemu informacji o narkotykach i narkomanii.

Powiat staszowski

Profilaktyka

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki uniwersalnej

Gmina Bogoria jako jedyna spośród wszystkich gmin powiatu staszowskiego udzieliła wsparcia na wszystkie działania rozwoju programów profilaktyki uniwersalnej. Na realizację tych działań gmina przeznaczyła 2 397,62 zł. Program został zrealizowany w pięciu szkołach, udział w programie wzięło ok.3 000 osób.

Gmina Połaniec udzieliła wsparcia na programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji, wspieranie programów profilaktyki narkomanii adresowanych do rodziców oraz ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży. Na realizację tych działań przeznaczono kwotę 21 850,35 zł. Działania realizowano w 4 szkołach, a udział w nich wzięło 2 650 osób.

Gmina Rytwiany wspierała programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji oraz ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży. Na realizację tych działań przeznaczono kwotę 33 940,72 zł., które realizowano w 3 szkołach a udział wzięło 150 osób.

Gmina Staszów wspierała programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji oraz ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży, ponadto podejmowano inne działania określone zapisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - zajęcia edukacyjne nt substancji psychoaktywnych. Działania te realizowano w 2 szkołach a udział w nich wzięło 135 osób.

Gmina Łubnice wspierała programy profilaktyczne na wszystkich poziomach edukacji w 2 szkołach. Na ten cel przeznaczono kwotę 3 000,00 zł.

Gmina Osiek wspierała ofertę pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży.

Samorząd gminy Połaniec udzielił finansowego wsparcia na takie programy jak „Archipelag Skarbów” oraz na „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”.

Gmina Oleśnica udzieliła wsparcia finansowego na program „Archipelag Skarbów”. Działaniami programu objęto jedną szkołę.

Samorząd gminy Bogoria wspierał finansowo program „Spójrz Inaczej”.

Kierunek: Wspieranie rozwoju programów profilaktyki selektywnej i wskazującej

W ramach wspierania rozwoju programów profilaktyki selektywnej i wskazującej samorząd gminy Połaniec wspierał działalność profilaktyczno – wychowawczą świetlic socjoterapeutycznych i ognisk wychowawczych oraz wspierał inne programy, skierowane do dzieci i młodzieży z grup ryzyka. Samorząd gminy Oleśnica zrealizował takie działania jak pomoc psychologiczna i prawna rodzinom, w których występuje problem narkomanii. Z kolei gmina Rytwiany wspierała obozy profilaktyczne.

Kierunek: Wspieranie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku

Gminy Bogoria, Oleśnica i Staszów udzieliły wsparcia na działania w zakresie opracowania i upowszechniania materiałów informacyjno – edukacyjnych. Ponadto gmina Bogoria wspierała prowadzenie kampanii edukacyjnych, działania z zakresu współpracy z mediami oraz inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Kierunek: Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną

Gmina Bogoria udzieliła wsparcia na szkolenia rozwijające umiejętności zawodowe realizatorów programów profilaktycznych oraz na szkolenia w zakresie profilaktyki narkomanii adresowanych do pracowników, w szczególności pomocy społecznej, policji, straży miejskiej. Gmina Staszów wsparła szkolenia rozwijające umiejętności zawodowe realizatorów programów profilaktycznych.

Leczenie, rehabilitacja, ograniczanie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna

Kierunek: Zwiększenie dostępności i pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków.

Gmina Bogoria wspierała upowszechnianie informacji nt placówek i programów dla osób uzależnionych. Pozostałe gminy powiatu staszowskiego nie udzieliły żadnego wsparcia na

działania mające na celu zwiększenie dostępności i pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków.

Kierunek: Zwiększenie dostępności programów ograniczania szkód zdrowotnych dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków

W żadnej z gmin powiatu staszowskiego nie wspierano działań, mających na celu zwiększenie dostępności programów ograniczania szkód zdrowotnych dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków.

Kierunek: Zmniejszanie marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych

W ramach gminnego programu, dotyczącego zmniejszania marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych gmina Staszów wsparła centra integracji społecznej.

Kierunek: Wspieranie rozwoju zawodowego pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków (np. policjantów, pracowników społecznych, kuratorów, lekarzy, organizacji pozarządowych)

Żadna z gmin powiatu staszowskiego nie udzieliła wsparcia w kierunku rozwoju zawodowego pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków.

Badania i monitoring

Kierunek: Monitorowanie epidemiologiczne problemu narkotyków i narkomanii na szczeblu lokalnym

Samorządy gmin Bogoria i Połaniec zbierały i analizowały dane epidemiologiczne, dotyczące narkotyków i narkomanii w zakresie notowania przez policję w związku z używaniem narkotyków.

Kierunek: Monitorowanie postaw społecznych nas temat problemu narkotyków i narkomanii

Samorząd gminy Oleśnica zbierał dane statystyczne nt. reakcji instytucjonalnej na problem narkotyków i narkomanii.

Kierunek: Rozwój i konsolidacja systemu informacji o narkotykach i narkomanii

Gmina Bogoria udzieliła wsparcia na wdrażanie i prowadzenie monitoringu, szkolenia podnoszące kwalifikacje osób zaangażowanych w prowadzenie monitoringu oraz inne działania, zgodne z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1-3 oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

2.2 Leczenie i rehabilitacja

Realizacja świadczeń zdrowotnych w 2015 r. w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych w woj. świętokrzyskim udzielana była w trybie opieki stacjonarnej i ambulatoryjnej. Tabela nr 16 (w załączniku) dostarcza wiedzy na temat:

- podmiotów leczniczych, które przedmiotowe świadczenia oferowały;
- zakontraktowanej liczby świadczeń;
- zrealizowanej liczby świadczeń;
- zakontraktowanej wartości świadczeń;
- zrealizowanej wartości świadczeń.

Największą zrealizowaną wartość świadczeń w zakresie świadczenia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol odnotowano w Ośrodku Leczenia Uzależnień Od Środków Psychoaktywnych „San Damiano” – Chęciny (142 792,00 zł).

Największą zrealizowaną wartość świadczeń w zakresie świadczeń rehabilitacyjnych dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych odnotowano w Ośrodku Leczenia Terapii i Rehabilitacji Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży w Lutej (876 966,40 zł).

Największą zakontraktowaną liczbę świadczeń w zakresie świadczenia dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych udzielanych w hostelu odnotowano w Ośrodku Leczenia Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych „San Damiano” – Chęciny (208 537,60 zł).

Z osobami uzależnionymi/szkodliwie używającymi substancji psychoaktywnych w 2015 r. pracowało łącznie 63 przedstawicieli różnych zawodów. Największą grupę zawodową stanowili specjaliści terapii uzależnień. Zestawienie ilości kadry pracującej z osobami uzależnionymi od substancji psychoaktywnych w woj. świętokrzyskim w 2015 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Kadra pracująca z osobami uzależnionymi

Lp.	Kwalifikacje	Stopień specjalności	Ilość osób udzielających świadczeń
1.	Instruktor terapii uzależnień	w trakcie	2
2.	Instruktor terapii uzależnień	specjalista	2
3.	Lekarz-psychiatra	specjalista	5
4.	Lekarz-psychiatra	specjalista 1st.	1
5.	Lekarz-psychiatra	w trakcie	1
6.	Lekarz-psychiatra dzieci i młodzieży	specjalista	1
7.	Pedagog		3
8.	Pielęgniarka		8
9.	Psycholog	specjalista	4
10.	Psychoterapeuta	specjalista	2
11.	Psychoterapeuta	w trakcie	2
12.	Specjalista terapii uzależnień	w trakcie	8
13.	Specjalista terapii uzależnień	specjalista	24
RAZEM			63

Źródło danych – NFZ Świętokrzyski Oddział Wojewódzki w Kielcach

Z osobami uzależnionymi/szkodliwie używającymi substancji psychoaktywnych w 2015 r. pracowało łącznie 63 przedstawicieli różnych zawodów. Największą grupę zawodową stanowili specjaliści terapii uzależnień.

Wykaz podmiotów leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych w województwie świętokrzyskim w 2015 r. znajduje się w załączniku w tabelach nr 18 – 21.

Leczenie ambulatoryjne w 2015 r. w zakresie leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych w wybranych placówkach

W rozdziale zostały zaprezentowane działania podmiotów leczniczych zajmujących się leczeniem osób szkodliwie używających lub uzależnionych od substancji psychoaktywnych w obszarze profilaktyki: uniwersalnej, selektywnej i wskazującej. Zebrane dane pochodzą z: Poradni Profilaktyki i Terapii Uzależnień MONAR w Kielcach, Ośrodka Leczenia Uzależnień od Środków Psychoaktywnych „San Damiano”, Poradni Leczenia Uzależnień „San Damiano”, Hostelu „Rivotort”, Poradni Leczenia Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie”, Ośrodka dla Osób z Uzależnieniem

od Substancji Psychoaktywnych w Pałęgach, Poradni Leczenia Uzależnień w Starachowicach oraz Aresztu Śledczego w Kielcach.

W Poradni Leczenia Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych, będącej w strukturach Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „Nadzieja Rodzinie” w Kielcach, w roku 2015 przyjęto 102 pacjentów (92 mężczyzn i 10 kobiet). Podział wiekowy pacjentów jest następujący:

- 0-18 lat – 13 osób;
- 19-29 lat – 69 osób;
- ponad 30 lat – 20 osób.

Łącznie udzielono 461 świadczeń, z czego 196 stanowiły porady oraz 265 sesje psychoterapeutyczne. Ponadto prowadzona była terapia indywidualna dla rodzin osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych.

Zatrudniony personel medyczny w Poradni Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych to: 1 lekarz, 1 pielęgniarka, 2 psychoterapeutów, 2 specjalistów terapii uzależnień.

Ponadto, Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie” prowadzi również 2 placówki całodobowe, gdzie odbywa się leczenie stacjonarne: Ośrodek dla Osób z Uzależnieniem od Substancji Psychoaktywnych w Pałęgach oraz Hostel dla Osób z Uzależnieniem od Substancji Psychoaktywnych w Kielcach. W 2015 roku w Ośrodku przebywało 84 pacjentów (61 mężczyzn i 23 kobiety) w ramach 6 624 świadczeń (osobodni). Ilość pacjentów w poszczególnych przedziałach wiekowych:

- 18 lat – 42 osoby;
- 19-29 lat – 42 osoby;
- powyżej 30 lat - 0.

Specjaliści terapii uzależnień, psycholog oraz lekarz psychiatra zatrudnieni w Ośrodku udzielili łącznie 1 202 porady. W Hostelu przebywało 29 pacjentów (25 mężczyzn i 4 kobiety) w ramach 3 184 świadczeń (osobodni). Ilość pacjentów w poszczególnych przedziałach wiekowych:

- 0-18 lat - 0,
- 19-29 lat – 21 osób,
- powyżej 30 lat – 8 osób.

Hostel dla Osób z Uzależnieniem od Substancji Psychoaktywnych w Kielcach realizował również program readaptacji społecznej.

Z punktu widzenia placówki skala narkomanii jest niepokojąco wysoka, co powoduje konieczność podejmowania dalszych działań profilaktycznych i leczniczych, jak również kontynuowania inicjatyw już istniejących. Corocznie wzrasta liczba osób uzależnionych i eksperymentujących z narkotykami, co skutkuje wydłużającymi się kolejkami oczekujących na przyjęcie do naszych placówek ambulatoryjnych i stacjonarnych. Dominującymi, zażywanyymi substancjami psychoaktywnymi są obecnie dopalacze.

Ponadto w roku 2015 Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie” prowadziło 2 projekty, w ramach których przeprowadzone zostały warsztaty profilaktyczne dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu miasta Kielce:

1. „Realizowanie programów i warsztatów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom dla uczniów kieleckich szkół (dla min. 500 dzieci i młodzieży w cyklu min. 3 spotkań dla jednej klasy) w okresie 02.03.2015 – 30.11.2015. W ramach projektu przeprowadzono 68 warsztatów profilaktycznych dla 800 uczniów. Realizowane warsztaty: „Jak żyć aby pozostać w zgodzie ze sobą, jak rozpoznać techniki uzależnienia”; „Świadomy wybór – Stop narkotykom”; „Ty wybierasz, Ty decydujesz”; „Bezpiecznie w sieci”; „Bulimia/anoreksja jako uzależnienie behawioralne”.

2. „Prowadzenie zajęć profilaktycznych w kieleckich szkołach z zakresu przeciwdziałania narkomanii (dla min. 500 dzieci i młodzieży w cyklu min. 3 spotkań dla jednej klasy) w okresie 02.03.2015 – 30.11.2015. W ramach projektu przeprowadzono 68 warsztatów profilaktycznych dla 800 uczniów. Realizowane warsztaty: „Jak żyć aby pozostać w zgodzie ze sobą, jak rozpoznać techniki uzależnienia”; „Świadomy wybór – Stop narkotykom”; „Ty wybierasz, Ty decydujesz”.

Ośrodek Leczenia Uzależnień od Środków Psychoaktywnych „San Damiano”¹⁸

1. Liczba osób leczonych z powodu uzależnienia od substancji psychoaktywnych w Poradni Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych „Wspólnota” w Połańcu wynosiła 112 pacjentów (w tym 61 mężczyzn i 51 kobiet) w następujących przedziałach wiekowych:

- do 18 lat: 8 osób;
- od 19 do 29 lat: 20 osób;
- od 30 do 64 lat: 77 osób;
- powyżej 65 lat: 7 osób.

¹⁸ Dane przesłane przez Ośrodek Leczenia Uzależnień od Środków Psychoaktywnych „San Damiano”

Udzielonych zostało 1028 porad.

2. Ilość osób leczonych z powodu uzależnienia od substancji psychoaktywnych w Poradni Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych „San Damiano” w Chęcinach wyniosła 259 osób (w tym mężczyzn: 119 i 140 kobiet) w następujących przedziałach wiekowych:

- do 18 lat: 35 osób;
- od 19 do 29 lat: 37 osób;
- od 30 do 64 lat: 173 osób;
- powyżej 65 lat: 14 osób.

Porad udzielono 1278 razy.

3. Liczba osób leczonych z powodu uzależnienia od substancji psychoaktywnych w Poradni Leczenia Uzależnień „San Damiano” w Chęcinach wynosiła 202 pacjentów (w tym 54 mężczyzn i 148 kobiet) w następujących przedziałach wiekowych:

- do 18 lat: 10 osób;
- od 19 do 29 lat: 40 osób;
- od 30 do 64 lat: 139 osób;
- powyżej 65 lat: 13 osób.

W 2015 roku zostało udzielonych 1196 porad.

4. Liczba pacjentów w Ośrodku Leczenia Uzależnień Od Substancji Psychoaktywnych „San Damiano” w Chęcinach wynosiła 142 osoby (129 mężczyzn i 13 kobiet) w następujących przedziałach wiekowych:

- do 18 lat: 0 osób;
- od 19 do 29 lat: 112 osób;
- od 30 do 64 lat: 30 osób;
- powyżej 65 lat: 0 osób.

5. Liczba osób leczonych z powodu uzależnienia od substancji psychoaktywnych w Hostelu dla Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych „Rivotorto” wynosiła 23 pacjentów (w tym 19 mężczyzn i 4 kobiet).

Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień, Stowarzyszenie MONAR¹⁹

W roku 2015 do Stowarzyszenia MONAR Poradni Profilaktyki Leczenia i Terapii Uzależnień zgłosiło się i podjęło terapię 250 osób z czego 180 osób to mężczyźni a 70 to kobiety.

70 osób to mężczyźni spoza Kielc w wieku do lat 18, 70 mężczyzn w wieku 19-29 z miasta, 20 mężczyzn w wieku 30-66 lat z miasta, 10 mężczyzn w tym samym przedziale wiekowym co poprzedni mieszkańcy wsi, 10 mężczyzn w wieku do 18 roku z miasta. Kobiety w wieku do 18 lat to 8 kobiet z miasta i 5 spoza 20 w wieku 19 - 29 mieszkanki miasta, 20 ze wsi, kobiety z miasta w wieku 30 - 66 10, ze wsi 7. Oprócz w/w nowych osób pracownicy Poradni pracowali z osobami, które podjęły terapię w latach poprzednich.

Pracownicy Stowarzyszenia MONAR Poradni Profilaktyki Leczenia i Terapii Uzależnień w 2015 roku udzielili 4 500 porad pacjentom z problemem narkotykowym oraz członkom ich rodzin. Pomoc otrzymały również osoby, które zgłaszały się w celu otrzymania skierowania do stacjonarnego ośrodka leczenia uzależnień lub ośrodka detoksykacyjnego -wydano 32 takie skierowania.

Pracownicy Stowarzyszenia zaobserwowali wzrost ilości pacjentów młodych mających problemy prawne, wynikające z posiadania narkotyków. W dalszym ciągu utrzymuje się tendencja wzrostowa ilości pacjentów mających problem z użytkowaniem dopalaczy, grammi hazardowymi oraz uzależnieniami mieszanymi.

W Poradni pracuje 6 specjalistów terapii uzależnień (w tym 1 w trakcie procesu certyfikacji), lekarz psychiatra, psycholog, pracownik socjalny, prawnik, księgowa, informatyk.

Pracownicy Poradni prowadzili bezpłatne programy profilaktyczne w szkołach na terenie województwa świętokrzyskiego oraz brali udział w spotkaniach z młodzieżą. Terapeuci uczestniczyli w wywiadówkach z rodzicami, gdzie propagowali zdrowy tryb życia, a przede wszystkim mówili o zagrożeniach wynikających z brania narkotyków. Wykładali również na wielu radach pedagogicznych nt. Profilaktyki uzależnień.

Poradnia wzięła także czynny udział w Świętokrzyskich Dniach Profilaktyki oraz Koneckich Dniach Profilaktyki. Poradnia współorganizowała Festyn Trzeźwościowy w Słupi Koneckiej.

¹⁹ Dane i informacje przesłane przez Poradnię Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień, Stowarzyszenie MONAR

Od 5 lat, w 2015 również, Poradnia wzięła udział jako wystawca w Międzynarodowych Targach Edukacyjnych.

Pracownicy Poradni w weekendy w Galerii Echo zorganizowali punkt konsultacyjny dla klientów Galerii, mający na celu dostarczenie informacji na tematy związane z terapią uzależnień.

Pracownicy Poradni z otrzymanej dotacji z Urzędu Miasta Kielce stworzyli szereg materiałów edukacyjnych i zajęli się ich kolportażem do wszelkich szkół w Kielcach, a także stworzyli Punkt Konsultacyjny działający w każdą środę i weekendy oraz całodobowy telefon zaufania.

Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży w Lutej w 2015 r.²⁰

W ośrodku Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży w Lutej w roku 2015 przebywało 110 pacjentów (w tym 19 kobiet i 91 mężczyzn) w przedziałach wiekowych:

Kobiety:

- 12 – 15 lat: 2 osoby;
- 16 – 17 lat: 11 osób;
- 18 – 25 lat: 6 osób.

Mężczyźni:

- 12 – 15 lat: 6 osób;
- 16 – 17 lat: 34 osoby;
- 18 – 25 lat: 51 osób.

Okolo 70% osób zgłaszających się do leczenia ma rozpoznanie F 19.2 (uzależnienie mieszane). Utrzymuje się tendencja stosowania przez zgłaszających do placówki tzw. dopalaczy, głównie z uwagi na ich łatwy dostęp.

Dużym problemem w pracy z osobami zgłaszającymi się do ośrodka jest w wielu przypadkach mała motywacja do podjęcia terapii, często zgłaszają się bez wcześniej próby leczenia w placówkach ambulatoryjnych.

Po ukończonym programie terapeutycznym, pacjenci mają możliwość skorzystania z opieki post rehabilitacyjnej w hostelu.

²⁰ Dane otrzymane przez Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży w Lutej

Lecznicza działalność Aresztu Śledczego w Kielcach²¹

W 2015 roku do Oddziału Terapeutycznego dla Skazanych Uzależnionych od Środków Odurzających lub Psychotropowych w Areszcie Śledczym Kielce przyjętych zostało 75 skazanych. 32 skazanych kontynuowało leczenie (przyjęci do Oddziału Terapeutycznego w roku 2014), w związku z powyższym ogółem objętych oddziaływaniami terapeutycznymi w 2015 roku zostało 107 osadzonych uzależnionych. W zeszłym roku największą grupę skazanych stanowiły osoby uzależnione od wielu substancji z tzw. politoksykomanią (46 skazanych). Skazani w przedziale wiekowym 19 -24 stanowili grupę 2 skazanych, 25-29 to grupa 28 skazanych, 30-34 to 26 skazanych, 35-39 to 13 skazanych, 40-44 to 4 skazanych, 45-49 to 1 skazany i 50-54 to 1 skazany. Spośród wszystkich przyjętych w 2015 roku pacjentów 40 osób nigdy wcześniej nie podejmowało leczenia odwykowego, natomiast 15 osób było obejmowanych leczeniem odwykowym w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności, a 22 osoby podejmowały terapię w warunkach wolnościowych.

Psychologowie z Działu Penitencjarnego prowadzili działania głównie poprzez rozmowy indywidualne z osobami pozbawionymi wolności, podczas których motywowali ich do podjęcia leczenia odwykowego, zgodnie z procedurami kierowali osoby uzależnione do odbywania kary w systemie terapeutycznym, natomiast wobec osadzonych którzy ukończyli leczenie odwykowe prowadzili oddziaływania mające na celu podtrzymanie pozytywnych efektów terapii oraz realizacji planu dalszego zdrowienia. Osoby uzależnione, których wymiar kary (bliski termin końca kary) nie pozwalał na skierowanie do oddziału terapeutycznego, obejmowani byli oddziaływaniami w ramach systemu terapeutycznego poza oddziałem terapeutycznym. Indywidualny program terapeutyczny tych skazanych, polegał na zastosowaniu krótkiej interwencji lub terapii krótkoterminowej oraz określeniu w miarę potrzeb, innych działań niezbędnych do rozwiązania problemów wynikających z uzależnienia. Krótka interwencja obejmowała co najmniej trzy spotkania, terapia krótkoterminowa natomiast obejmowała co najmniej 10 spotkań (w tym program krótkiej interwencji). W 2015 roku do systemu terapeutycznego poza oddziałem terapeutycznym, zostało skierowanych 10 skazanych uzależnionych od środków odurzających lub psychotropowych.

W Dziale Terapeutycznym dla skazanych Uzależnionych od Środków Odurzających lub Psychotropowych w sposób ciągły realizowany był podstawowy program terapii

²¹ Dane przesłane przez Areszt Śledczy w Kielcach

uzależnień. Program Psychoterapii Uzależnień Oddziału Terapeutycznego w Kielcach został zatwierdzony przez Zastępcę Dyrektora Generalnego Służby Więziennej w 2004 roku. Głównymi celami programu terapii były leczenie, rehabilitacja, readaptacja, natomiast szczegółowe cele to przede wszystkim uświadomienie, że uzależnienie jest chorobą, dostarczenie wiedzy na temat narkomanii, przepracowanie psychologicznych mechanizmów uzależnienia oraz przygotowanie pacjenta do życia w trzeźwości.

Terapia w OT trwa 6 miesięcy (26 tygodni), podzielona jest na trzy etapy. Czas pobytu skazanego w oddziale może być skrócony, bądź wydłużony maksymalnie o 2 miesiące.

Oddział przeznaczony jest dla 38 skazanych. Skazani przyjmowani są w systemie rotacyjnym. Oznacza to, że w ciągu miesiąca około 6-7 skazanych kończy program terapii, a na ich miejsce przyjmowani są nowi pacjenci, zgodnie z wyznaczonym terminem terapii. Przeciętny czas oczekiwania skazanego na przyjęcie do oddziału terapeutycznego w 2015 roku wynosił 12 miesięcy. Liczba skazanych oczekujących na przyjęcie do oddziału na dzień 31.12.2015 roku wynosiła 97 osadzonych.

W Dziale Terapeutycznym dla Skazanych z Niepsychotycznymi Zaburzeniami Psychicznymi lub Upośledzonych Umysłowo, realizowane były warsztaty pt.: „Czy marihuana jest OK.?”. Celem głównym zajęć było zdobycie wiedzy na temat działania marihuany, wielowymiarowych konsekwencji jej zażywania oraz skutków towarzyszących nadużywaniu marihuany oraz uzależnieniu od tej substancji odurzającej. Poprzez udział w mini - wykładach, grupowej dyskusji oraz ćwiczeniach uczestnicy mieli możliwość przyjrzenia się mitom o marihuanie, powodom sięgania po nią oraz skutkom, jakie niesie jej zażywanie. Omówiono czynniki chroniące przed sięganiem po marihuanę, wspólnie wypracowano bezpieczne sposoby radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, wskazano na rolę wartości w życiu każdego człowieka. Zajęcia warsztatowe pełniły funkcję wspomagającą programu Profilaktyki narkotykowej, realizowanego w oddziale. Obejmowały jedno trzygodzinne spotkanie, przeprowadzone przez terapeutę uzależnień na co dzień pracującego poza aresztem oraz psychologa OT.

Ponadto podczas indywidualnych, regularnych i planowych konsultacji z psychologiem (godzina w tygodniu) pacjenci OT mieli możliwość przyjrzenia się problemowi uzależnienia od substancji odurzających, który im towarzyszy. Spotkania z psychologiem obejmowały różne zagadnienia m.in.:

- poznanie motywacji pacjenta do podjęcia zmiany, praca nad jej wzmocnieniem;

- kształtowanie umiejętności tworzenia realistycznych, krótko- i długo terminowych celów i planów;
- przeprowadzenie wywiadu narkotykowego, dotyczącego historii zażywania substancji odurzających;
- zbadanie obszarów problemowych (diagnoza problemowa);
- dostarczenie wiedzy na temat tego czym jest uzależnienie i jakie są wielowymiarowe konsekwencje zażywania narkotyków;
- zapoznanie z mechanizmami powstawania uzależnienia;
- kształtowanie autokrytycyzmu względem własnego zachowania pod wpływem środków odurzających;
- informowanie o możliwościach podjęcia terapii uzależnienia od narkotyków po opuszczeniu aresztu, wskazanie placówek świadczących pomoc.

Z indywidualnych konsultacji z psychologiem skorzystało łącznie 4 skazanych mężczyzn z OT, werbalizujących chęć podjęcia tego typu pracy nad sobą.

W 2015 roku pracownicy Działu Ochrony na terenie jednostki Aresztu Śledczego w Kielcach, poddali badaniu na zawartość narkotyków w moczu 138 osadzonych. 7 osadzonych znajdowało się w stanie po spożyciu narkotyków, w tym 6 pod wpływem THC, a 1 skazany pod wpływem amfetaminy. 12 osadzonych odmówiło poddania się badaniu, w takiej sytuacji wyniki traktowane są jako pozytywne.

Ponadto zgodnie z harmonogramem pies specjalny NABA będący w posiadaniu Zakładu Karnego w Pińczowie był wykorzystany w Areszcie Śledczym w Kielcach w dniu 30.09.2015r. do kontroli wyznaczonych cel oraz pomieszczeń. Wspomniana kontrola nie wykazała obecności żadnych środków odurzających lub psychotropowych na terenie jednostki penitencjarnej.

Pracownicy Działu podejmowali działania mające na celu przeciwdziałanie przedostawaniu się substancji odurzających i ich obrotowi na terenie Aresztu Śledczego w Kielcach. Dzięki podejmowanym działaniom w 2015 roku ujawniono na terenie jednostki przedmiot niebezpieczny lub niedozwolony – tj. w dniu 02.04.2015 roku w korespondencji ujawniono około 2,2 grama marihuany.

Pierwszym poważnym utrudnieniem Działu Terapeutycznego dla skazanych uzależnionych jest fakt, iż w większości w pierwszym etapie terapii pacjenci oddziału dla skazanych uzależnionych kierują się wyłącznie zewnętrzną, instrumentalną motywacją do leczenia oraz małą chęcią do pracy nad sobą. W głównej mierze jest to podyktowane

korzyściami na jakie są nastawieni pacjenci wyrażając zgodę na podjęcie leczenia odwykowego w warunkach izolacji penitencjarnej (pozytywna opinia penitencjarna, zmiana podgrupy klasyfikacyjnej, poprawa warunków bytowych odbywania kary). Z doświadczeń pracowników AŚ wynika, iż praca z aktualną kategorią skazanych (recydywistami penitencjarnymi) wymaga większego nakładu sił, w szczególności w kontekście indywidualnym z terapeutą prowadzącym. Wobec powyższego by osiągnąć efekty terapii, wzbudzić w pacjencie autentyczną gotowość do pracy nad sobą, potrzeba zdecydowanie więcej czasu, ale i elastyczności, kreatywności ze strony terapeutów w proponowanych strategiach pracy. Wynika to głównie w dużej mierze z większego nasilenia zaburzeń zachowania, osobowości pacjentów oddziału (większa sztywność postaw i poglądów, obniżony krytycyzm). Należy wyraźnie podkreślić, iż w aktualnej grupie pacjentów zaobserwować można zdecydowany wzrost osób z zaburzeniami natury psychicznej, często wielokrotnie leczonych psychiatrycznie. Skazani recydywiści są osobami, które często posiadają niewiele zasobów zarówno osobistych, społecznych, jak i materialnych które są istotnym elementem procesu zdrowienia. Należy podkreślić, iż fakt „przedłużającej się” pracy nad motywacją pacjenta do dokonania zmian w swoim życiu był powodem, dla którego zespół terapeutyczny w 2015 roku podejmował decyzję o wydłużeniu terapii niektórym pacjentom oddziału, co być może przyczyniło się niejednokrotnie do przewartościowania motywacji, zmieniając ją na wewnętrzną. Z doświadczeń pracowników AŚ wynika, iż są osoby, które opuszczając OT podejmują autentyczną decyzję dotyczącą życia w abstinencji, choć wymaga to często zaangażowania całego zespołu terapeutycznego w pracę z poszczególnymi pacjentami.

Z doświadczeń pracowników jednostki wynika, iż skazani recydywiści penitencjarni są osobami, których sytuacja prawna jest bardzo skomplikowana. Dlatego też można zaobserwować zdecydowanie większą ilość skazanych wypadających z terapii w związku z udziałem w czynnościach procesowych. Wobec powyższego osadzeni są wycofywani na chwilę przed uprzednio wyznaczonym terminem przyjęcia do OT. W 2015 roku zgłoszonych do terapii przez jednostki kierujące, następnie wycofanych zostało 21 skazanych. Należy również podkreślić, iż w 2015 roku wielokrotnie AŚ występował do sądów z prośbą o odwołanie wystawionego już nakazu przetransportowania skazanego do innej jednostki penitencjarnej, w większości przypadków działania te okazywały się skuteczne.

Kolejną rzeczą na jaką warto zwrócić uwagę jest fakt, tzw. błędnych diagnoz. W 2015 roku 3 skazanych zostało zwolnionych z oddziału, w związku z brakiem podstaw do objęcia

ich systemem terapeutycznym (osoby nieuzależnione). Jednocześnie kilku pacjentów oddziału budziło poważne wątpliwości, gdyż uzależnieniem dominującym i pierwotnym w ich przypadku było uzależnienie od alkoholu a nie narkotyków, w związku z powyższym winny trafić do oddziałów dla skazanych uzależnionych od alkoholu.

Kolejnym poważnym problemem w codziennej pracy członków zespołu terapeutycznego była koncentracja skazanych na życiu więziennym i przestrzeganie zasad drugiego życia. Pogodzenie norm wynikających z życia więziennego z zasadami pracy terapeutycznej jest niemożliwe. Koncentracja na sprawach więziennych odwraca uwagę od spraw związanych z leczeniem. W OT bywają pacjenci, którzy przyjmują rolę tzw. poprawnego pacjenta, a więc prezentują aktywność w grupie terapeutycznej, jednak nie przekłada się to na ich zachowanie poza terapią, gdzie ich postępowaniem rządzą normy więzienne. Problem głównie dotyczący pracowników Działu Penitencjarnego, to zbyt duża ilość skazanych pozostających pod opieką psychologów, co bez wątpienia wpływa na intensywność i częstotliwość prowadzonych oddziaływań. Ponadto osoby skazane często nie wykazują gotowości do pracy nad sobą, do podejmowania wysiłku w kierunku dokonania zmian w ich dotychczasowym życiu. Dlatego też zainteresowanie osób pozbawionych wolności udziałem w różnego rodzaju programach readaptacji społecznej nie jest duże. Natomiast osoby, u których zdiagnozowano uzależnienie od narkotyków, często nie wyrażają zgody na objęcie ich leczeniem odwykowym. W związku z powyższym psychologowie działu penitencjarnego, zgodnie z przepisami, są zobligowani do wysłania wniosku do Sądu Penitencjarnego o zawarcie stanowiska w sprawie objęcia osadzonego leczeniem.

Leczenie szpitalne psychiatryczne spowodowane stosowaniem substancji psychoaktywnych w 2015 roku.

Według danych uzyskanych z Świętokrzyskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ w Kielcach, liczba pacjentów leczących się w poradniach leczenia uzależnień wg rozpoznań głównych F10 – F19 w 2015 roku wynosiła 6 210 osób. Natomiast liczba pacjentów leczonych wg Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób ICD-10 w poradniach leczenia uzależnień w 2015 roku, którzy w latach 2007 – 2014 nie korzystali ze świadczeń opieki zdrowotnej we wskazanym zakresie, wynosiła 2 585 osób.

Tabela 22. Liczba leczonych pacjentów w poradniach leczenia uzależnień wg rozpoznań głównych F10 – F19 w 2015 roku.

	liczba leczonych ogółem	liczba leczonych po raz pierwszy*
Województwo Świętokrzyskie	6 220	2 585

Źródło: dane przekazane przez NFZ

Uwzględniono zakresy: leczenie uzależnień, program leczenia substytucyjnego, świadczenia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol.

*- liczba pacjentów leczonych wg ICD 10 F10 – F19 w poradniach leczenia uzależnień w 2015 r., którzy w latach 2007 – 2014 nie korzystali ze świadczeń opieki zdrowotnej we wskazanym zakresie.

Porównując lata 2014 oraz 2015 zauważalny jest wzrost liczby mieszkańców województwa hospitalizowanych psychiatrycznie w zakładach opieki zdrowotnej zlokalizowanych na terenie województwa, co ilustruje poniższa tabela.

Tabela 23. Struktura hospitalizacji psychiatrycznej w latach 2011 – 2015 w województwie świętokrzyskim.

Struktura hospitalizacji psychiatrycznej mieszkańców województwa w zakładach opieki zdrowotnej zlokalizowanych na terenie województwa							
WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE							
Lp.	Przyczyny hospitalizacji zgodnie z klasyfikacją międzynarodową ICD-10 (kat. 3-znakowa)		Liczba hospitalizacji				
	kod	nazwa	2011r.	2012r.	2013r.	2014r.	2015 r.
		ogółem woj. świętokrzyskie	10 642	10 041	10 547	11 852	11 874
1	F10	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane użyciem alkoholu	4 751	4 529	4 450	4 973	5069
2	F20	Schizofrenia	1 975	1 936	2001	1 977	1 892
3	F06	Inne zaburzenia psychiczne spowodowane uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu i chorobą somatyczną	1 017	1 018	959	1 035	885
4	F07	Zaburzenia osobowości i zachowania spowodowane chorobą, uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu	407	407	423	468	479
5	F32	Epizod depresyjny	171	219	215	227	203
6	F05	Majaczenie nie wywołane alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi	180	211	224	258	275
7	F33	Zaburzenie depresyjne nawracające	239	210	225	234	214
8	F43	Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne	211	207	251	248	263
9	F31	Zaburzenia afektywne dwubiegunowe	168	180	190	206	214
10	F70	Upośledzenie umysłowe lekkie	158	155	165	154	173
11	F71	Upośledzenie umysłowe umiarkowane	124	143	158	170	186
12	F41	Inne zaburzenia lękowe	150	140	145	146	176
13	F00	Otępienie w chorobie Alzheimera (G30.-+)	101	110	113	135	81
14	F19	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane naprzemiennym przyjmowaniem środków wyżej wymienionych (F10-F18) i innych środków psychoaktywnych	125	101	149	548	640
15	F60	Specyficzne zaburzenia osobowości	113	99	128	119	162
16	F22	Uporczywe zaburzenie urojeniowe	99	98	102	106	91
17	F01	Otępienie naczyniowe	108	94	88	104	105
18	F25	Zaburzenia schizoafektywne	58	50	46	61	43
19	F72	Upośledzenie umysłowe znaczne	41	49	47	30	55

20	F03	Otępienie bliżej nie określone	36	46	45	51	80
21	F91	Zaburzenia zachowania	40	37	89	123	120
22	F23	Ostre i przemijające zaburzenia psychotyczne	30	36	39	82	68
23	F98	Inne zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym	30	34	3	17	10
24	F34	Uporczywe zaburzenia nastroju (afektywne)	39	34	32	17	10
25	Z03	Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne	32	31	11	9	7
26	F90	Zaburzenie hiperkinetyczne (zespoły nadpobudliwości ruchowej)	90	22	24	31	35
27	F21	Zaburzenie typu schizofrenii (schizotypowe)	18	20	22	26	27
28	F42	Zaburzenie obsesyjno-kompulsyjne (nerwica natręctw)	26	16	27	31	10
29	F38	Inne zaburzenia nastroju (afektywne)	9	16	17	36	23
30	F50	Zaburzenia odżywiania	17	16	12	9	17
31	F44	Zaburzenia dysocjacyjne (konwersyjne)	17	13	6	14	11
32	F02	Otępienie w innych chorobach, klasyfikowanych gdzie indziej	5	13	3	9	10
33	F48	Inne zaburzenia nerwicowe	4	13	9	5	10
34	F92	Mieszane zaburzenia zachowania i emocji	19	12	27	64	86
35	F84	Całościowe zaburzenia rozwojowe	11	12	8	9	14
36	F30	Epizod maniakalny	22	11	13	16	17
37	F13	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane przyjmowaniem substancji nasennych i uspokajających	14	10	16	11	11
38	F45	Zaburzenia występujące pod postacią somatyczna /somatoformdisorders/	20	10	18	15	16
39	F73	Upośledzenie umysłowe głębokie	4	8	7	8	12
40	F04	Organiczny zespół amnestyczny nie wywołany alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi	2	5	5	2	1
41	F15	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem innych niż kokaina środków pobudzających w tym kofeiny	3	4	7	14	15
42	F93	Zaburzenia emocjonalne rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie	2	4	6	7	6
43	F40	Zaburzenia lękowe w postaci fobii	6	4	1	1	2
44	F81	Specyficzne zaburzenia rozwoju umiejętności szkolnych	1	3	0		1
45	F29	Nieokreślona psychoza nieorganiczna	brak danych	3	1	brak danych	2
46	F28	Inne nieorganiczne zaburzenia psychotropowe	brak danych	2	2	1	2
47	F63	Zaburzenia nawyków i popędów (impulsów)	2	2	brak danych		2
48	F12	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem kanabinoli	brak danych	1	2	23	15
49	F09	Nieokreślone zaburzenia psychiczne organiczne lub objawowe	2	1	2	brak danych	brak danych
50	F14	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem kokainy	brak danych	1	1	brak danych	4
51	F61	Zaburzenia osobowości mieszane i inne	brak danych	1	1	3	2
52	F83	Mieszane specyficzne zaburzenia rozwojowe	brak danych	1	brak danych	brak danych	brak danych
53	F94	Zaburzenia funkcjonowania społecznego rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie lub w wieku młodzieńczym	brak danych	1	3	4	6
54	F95	Tiki	1	1	brak danych	brak danych	brak danych
55	F99	Zaburzenia psychiczne, inaczej nieokreślone	2	1	brak danych	3	1
56	F11	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem opiatów	brak danych	brak danych	brak danych	5	5
57.	F39	Zaburzenia nastroju (afektywne), nieokreślone	brak	brak	brak		brak

			danych	danych	danych	3	danych
58.	F18	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane odurzaniem się lotnymi rozpuszczalnikami	brak danych	brak danych	brak danych	1	brak danych
59.	F68	Inne zaburzenia osobowości i zachowania u dorosłych	brak danych	brak danych	brak danych	1	1
60.	F16	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem halucynogenów	brak danych	brak danych	brak danych	1	2
61.	F79	Upośledzenie umysłowe, nieokreślone	brak danych	brak danych	brak danych	1	1
OGÓŁEM WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE			10 642	10 041	10 547	11 852	11 874

Dane przekazane przez NFZ²²

Według danych pozyskanych z NFZ, do najczęstszych przyczyn hospitalizacji psychiatrycznej mieszkańców województwa w obszarze F11 – F19 należały:

- F19 - zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane naprzemiennym przyjmowaniem środków wymienionych w kategoriach F10-F18 i innych środków psychoaktywnych – 640 przypadki;
- F12 - zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem kanabinoli – 15 przypadków;
- F15 - zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem innych niż kokaina środków pobudzających w tym kofeiny – 15 przypadków;
- F13 - Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane przyjmowaniem substancji nasennych i uspokajających – 11 przypadków;
- F11 - Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem opiatów – 5 przypadków;
- F14 - Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem kokainy – 4 przypadki.

Należy również zwrócić uwagę, że główną przyczyną hospitalizacji psychiatrycznej mieszkańców województwa w zakładach opieki zdrowotnej zlokalizowanych na terenie województwa były zaburzenia psychiczne, zaburzenia zachowania spowodowane użyciem alkoholu (F10) oraz szeroko rozumiane zaburzenia depresyjne.

²² Uwaga: Liczba hospitalizacji mieszkańców województwa na podstawie danych przesłanych przez świadczeniobiorców. Nie uwzględnia oddziałów dziennych. Liczba hospitalizacji ogółem liczona była po numerze Pesel świadczeniobiorcy dla rozpoznania ICD wykazanego przez świadczeniodawcę w raporcie statystycznym. Poprawność przekazanych danych zależy od sposobu interpretacji i wprowadzania ich do własnych systemów informatycznych przez Świadczeniodawcę.

Poniższe zestawienia ilustrują liczbę leczonych (ogółem i po raz pierwszy) w poradniach odwykowych na zaburzenia spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych.

Tabela 24. Leczeni w poradniach odwykowych na zaburzenia spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych wg. rozpoznania zasadniczego 2010-2015, **leczeni ogółem**

Leczeni w poradniach odwykowych na zaburzenia spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych wg. rozpoznania zasadniczego 2010-2014. Wyszczególnienie – leczeni ogółem		Liczby bezwzględne					
		2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Leczeni ogółem		446	1 096	649	726	975	1 212
Opiaty	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe (F11.0, F 11.1)	13	23	16	4	2	3
	Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F11.2, F11.3)	2	6	29	28	42	44
	Inne (F11.7, F 11.8, F11.9)	-	-	-	1	2	-
Kanabinole	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe (F12.0, F 12.1)	31	31	24	31	34	58
	Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F12.2, F12.3)	16	23	41	52	71	60
	Inne (F12.7, F 12.8, F 12.9)	4	0	-	-	2	3
Leki uspokajające i nasenne	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe (F13.0, F 13.1)	52	57	97	121	57	67
	Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F13.2, F13.3)	126	137	165	169	204	176
	Zburzenia psychotyczne (F13.4, F13.5, F13.6)	4	0	3	-	2	-
	Inne (F13.7, F13.8, F13.9)	0	0	12	6	8	8
Kokaina	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe (F 14.0, F 14.1)	0	1	-	-	brak danych	Brak danych
	Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F14.2, F14.3, F 14.7, F14.8, F14.9)	0	3	-	-	brak danych	Brak danych
Inn subst. pobudzające (kofeina)	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe (F15.0, F 15.1)	9	7	12	7	2	14
	Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F15.2, F15.3)	4	21	9	13	26	22
	Zaburzenia psychotyczne (F15.4, F15.5, F15.6)	3	2	2	2	4	6
	Inne (F15.7, F.15.8, F15.9)	-	-	-	2	brak danych	1

Substancje halucynogenne	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe (F16.0, F 16.1)	1	7	2	-	brak danych	1
	Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F16.2, F16.3)	1	3	-	4	3	1
	Zaburzenia psychiatryczne (F16.4, F16.5, F16.6)	-	-	3	0	0	Brak danych
Lotne rozpuszczalniki	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe (F18.0, F 18.1)	0	7	0	1	1	1
	Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F18.2, F18.3)	2	0	5	4	0	Brak danych
	Zaburzenia psychiatryczne (F18.4, F18.5, F18.6)	0	0	-	-	brak danych	Brak danych
Kilka substancji lub inne substancje psychoaktywne	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe (F19.0, F 19.1)	38	610	81	104	106	117
	Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F19.2, F19.3)	48	64	134	171	390	612
	Zaburzenia psychiatryczne (F19.4, F19.5, F19.6)	2	1	6	2	4	9
	Inne (F19.7, F19.8, F19.9)	3	1	1	-	5	6
Używanie tytoniu (F17)		87	92	7	4	10	3

Źródło danych http://wczp.kielce.uw.gov.pl/ftp/pliki/wczp/sm/pub/biuletyn_s_2015.pdf, dostęp na dzień 24.10.201

W 2015 r. odnotowano ogółem **1 212** pacjentów leczonych w poradniach odwykowych na zaburzenia spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych.

Wg. rozpoznania zasadniczego - **leczeni ogółem** - największą liczbę leczonych w poradniach odwykowych na zaburzenia spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych – w 2015 r. odnotowano z powodu:

- ✓ **przyjmowania opiatów** – rozpoznanie: zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F11.2, F11.3) – 44 przypadki,
- ✓ **przyjmowania kanabinoli** – rozpoznanie: zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F12.2, F12.3) – 60 przypadków,
- ✓ **przyjmowania leków uspakajających i nasennych** - rozpoznanie: zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F13.2, F13.3) – 176 przypadków,
- ✓ **przyjmowania innych substancji pobudzających (kofeina)** – rozpoznanie: zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F15.2, F15.3) - 22 przypadki,
- ✓ **przyjmowaniu kilku substancji lub innych substancji psychoaktywnych** – rozpoznanie: zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F19.2, F19.3) – 612 przypadków.

Należy nadmienić, iż w porównaniu z 2014 r. w 2015 r. wzrosła liczba leczonych ogółem w poradniach odwykowych na zaburzenia spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych. Najwięcej przypadków odnotowano z powodu przyjmowania kilku substancji lub innych substancji psychoaktywnych.

Kolejna tabela przedstawia ilość leczonych po raz pierwszy w poradniach odwykowych na zaburzenia spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych wg. rozpoznania zasadniczego w latach 2011 – 2015.

Tabela 25. Leczeni w poradniach odwykowych na zaburzenia spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych wg. rozpoznania a zasadniczego 2011 - 2015, **leczeni po raz pierwszy**

Leczeni w poradniach odwykowych na zaburzenia spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych wg. rozpoznania a zasadniczego 2010-2014 – leczeni po raz pierwszy		Liczby bezwzględne				
		2011r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Leczeni ogółem		810	203	264	362	560
Opiaty	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe (F11.0, F 11.1)	0	1	0	1	1
	Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F11.2, F11.3)	3	1	4	10	5
	Inne (F11.7,F11.8,F11.9)	-	-	0	2	Brak danych
Kanabinoły	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe (F12.0, F 12.1)	21	16	12	11	45
	Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F12.2, F12.3)	14	26	16	29	23
	Inne (F 12.7, F 12.8, F 12.9)	0	-	-	0	2
Leki uspokajające i nasenne	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe (F13.0, F 13.1)	12	12	71	10	18
	Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F13.2, F13.3)	35	43	46	55	39
	Zburzenia psychotyczne (F13.4, F13.5, F13.6)	0	0	-	2	Brak danych
	Inne (F13.7, F13.8, F13.9)	0	7	3	4	1
Kokaina	Ostre zatrucia i używanie szkodliwe (F 14.0, F 14.1)	0	-	-	brak danych	Brak danych
	Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F14.2, F14.3, F14.7, F14.8, F14.9)	3	-	-	brak danych	Brak danych
Inne subst. pobudzające (kofeina)	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe (F15.0, F 15.1)	2	4	1	0	5
	Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F15.2, F15.3)	9	1	4	2	6

	Zaburzenia psychotyczne (F15.4, F15.5, F15.6)	1	0	0	1	2
Substancje halucynogenne	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe (F16.0, F 16.1)	6	0	-	1	0
	Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F16.2, F16.3)	1	0	1	0	1
	Zaburzenia psychotyczne (F16.4, F16.5, F.16.6)	-	1	0	brak danych	Brak danych
Lotne rozpuszczalniki	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe (F18.0, F 18.1)	7	0	1	0	0
	Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F18.2, F18.3)	0	2	1	0	Brak danych
	Zaburzenia psychotyczne (F18.4, F18.5, F18.6)	0	-	-	brak danych	Brak danych
Kilka substancji lub inne substancje psychoaktywne	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe (F19.0, F 19.1)	570	14	59	47	61
	Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F19.2, F19.3)	44	72	44	182	347
	Zaburzenia psychotyczne (F19.4, F19.5, F19.6)	0	0	0	0	3
	Inne (F19.7, F19.8, F19.9)	0	0	-	1	1
	Używanie tytoniu (F17)	82	3	1	4	0

Źródło danych http://wczp.kielce.uw.gov.pl/ftp/pliki/wczp/sm/pub/biuletyn_s_2015.pdf, dostęp na dzień 24.10.2016r.

W 2015 r. odnotowano **560** pacjentów leczonych po raz pierwszy w poradniach odwykowych na zaburzenia spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych.

Wg rozpoznania zasadniczego – **leczeni po raz pierwszy** - największą liczbę leczonych w poradniach odwykowych na zaburzenia spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych – w 2015 r. odnotowano z powodu:

- ✓ **przyjmowania kanabinoli** – rozpoznanie: zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F12.2, F12.3) – 23 przypadki,
- ✓ **przyjmowania leków uspakajających i nasennych** - rozpoznanie: zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F13.2, F13.3) –39 przypadków,
- ✓ **przyjmowania kilku substancji lub innych substancji psychoaktywnych** – rozpoznanie: zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F19.2, F19.3) - 347 przypadków.

Należy nadmienić, iż w porównaniu z 2014 r. w 2015 r. wzrosła liczba leczonych po raz pierwszy w poradniach odwykowych na zaburzenia spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych. Najwięcej przypadków odnotowano z powodu przyjmowania kilku substancji lub innych substancji psychoaktywnych.

Zestawienie zawierające dane dotyczące hospitalizacji psychiatrycznych w 2015 roku w podziale na miejsce udzielenia świadczenia oraz powiat pacjenta zostały zamieszczone w załączniku w tabeli nr 26.

Leczenie substytucyjne

Program metadonowy realizowany jest przez Poradnię Leczenia Uzależnień przy POZ w Starachowicach. Liczba leczonych pacjentów w 2015 roku wyniosła ogółem 34 osoby, w tym 20 mężczyzn oraz 14 kobiet.

- w grupie wiekowej 25-30 lat – leczono 5 osób;
- w grupie wiekowej 31-40 lat – 15 osób;
- w grupie wiekowej 41-50 lat – 6 osób;
- w grupie wiekowej 51 – 60 lat – 8 osób.

Udzielonych zostało 310 porad dla rodziców oraz 80 porad dla dorosłych użytkowników. Do Poradni Leczenia Uzależnień zgłaszały się osoby używające substancji psychoaktywnych w zakładach pracy. Osoby te sygnalizowały, iż nie ma większych trudności

by nabyć narkotyki w miejscach pracy. W programie metadonowym w 2015 roku pracowało trzech specjalistów terapii uzależnień, lekarz psychiatra, pielęgniarka oraz psychoterapeuta.

Według placówki skala problemu nadużywania substancji psychoaktywnych w 2015 roku utrzymywała się na poziomie podobnym jak w poprzednim roku. Poradnia udzielała pomocy osobom używającym substancji psychoaktywnych, które nie były objęte leczeniem substytucyjnym. Najpopularniejszą substancją psychoaktywną wśród młodzieży były przetwory konopi indyjskich, natomiast wśród osób dorosłych marihuana i amfetamina. Poza tym, zauważony został również wzrost zainteresowania dopalaczami przez młodzież szkolną.

2.3 Readaptacja społeczna²³

Programy readaptacji społecznej i redukcji szkód realizowane były w następujących miejscach:

- a) NZOZ „Nadzieja Rodzinie” w Kielcach,
- b) Ośrodka Leczenia Uzależnień od Środków Psychoaktywnych „San Damiano” w Chęcinach,
- c) Areszcie Śledczym w Kielcach,

Ad a) NZOZ „Nadzieja Rodzinie” w Kielcach realizował program pn. „Realizacja programów wspomagających proces terapeutyczny i rehabilitacyjny dla osób uzależnionych od narkotyków” (grupa dla neofitów). Program realizowany był poprzez działalność Poradni i Ośrodka „Nadzieja Rodzinie”. W projekcie brały udział osoby, które opuściły ośrodki/oddziały rehabilitacji dla osób uzależnionych od narkotyków oraz członkowie ich rodzin. Spotkania odbywały się w placówce mieszczącej się w Kielcach przy ul. Karczówkowskiej 36.

W Hostelu dla Osób Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych realizowano projekt „Programy postrehabilitacyjne adresowane do osób po ukończonym procesie leczenia” w którym pacjenci hostelu mieli możliwość poznania alternatywnych stylów życia.

Ad b) Franciszkańskie Centrum Terapii i Profilaktyki Uzależnień skupia się na działaniach w obszarze leczenia, rehabilitacji, ograniczania szkód zdrowotnych i reintegracji społecznej.

²³ Informacje zostały przysłane przez Komendę Wojewódzką Policji w Kielcach, Areszt Śledczy w Kielcach, podmioty leczenia uzależnień z terenu województwa

Leczenie uzależnień, to podstawowe zadanie Ośrodka „San Damiano”, filia Hostelowa skupia swe działania na ograniczaniu szkód i reintegracji społecznej.

Otwarta formuła placówki i fakt koegzystencji trzech społeczności (terapeutyczna, lokalna, klasztorna) na jednym obszarze szczególnie sprzyja reintegracji i jest ewenementem wśród ośrodków leczenia uzależnień w Polsce.

Ośrodek we współpracy z innymi instytucjami i firmami prowadzi także działania profilaktyczne w szkołach gminy Chęciny. Profilaktyka dociera do dzieci, rodziców i pedagogów.

Placówka od kilku lat współpracuje z podobnymi ośrodkami w Europie Środkowej, zwłaszcza na Słowacji i Czechach.

Kwestia badań i monitoringu zawęza się do sporządzania zestawień statystycznych dla instytucji monitorujących służbę zdrowia i kwestie epidemiologiczne.

Z punktu widzenia placówki zapotrzebowanie na pobyt w Ośrodku Leczenia Uzależnień z programem średnioterminowym (czyli czas pobytu wynosi od 6 — 12 m-cy.) jest bardzo duże. W Ośrodku jest tylko 18 miejsc, które są refundowane przez NFZ, natomiast w dyspozycji jest 22 łóżek i tylu też pacjentów jest przyjmowanych, pomimo dodatkowych obciążeń finansowych. Mimo tego faktu powstała trzymiesięczna kolejka pacjentów oczekujących. Wielu pacjentów otrzymywało informację, że mogą zostać przyjęci dopiero za 3 m-ce od dnia zgłoszenia i w związku z tym rezygnowali z czekania na miejsce. Oczekiwanie na miejsce w Ośrodku w sytuacji choroby jaką jest uzależnienie pozbawia wielu młodych ludzi powrotu do „normalnego życia”. Zdarza się, że młody człowiek nie doczeka terminu przyjęcia, ponieważ nie jest sam w stanie utrzymać abstynencji przez tak długi okres i nadal zażywa narkotyki co w konsekwencji kończy się śmiercią.

Problemy na jakie napotykają pracownicy w pracy z osobami uzależnionymi lub stosującymi szkodliwe substancje psychoaktywne zależą m.in. od wieku pacjenta i terapii na jaką się decydują. Jednym z problemów jest motywacja pacjenta. Kolejny problem dotyczy działań postrehabilitacyjnych czyli przygotowania pacjenta do opuszczenia placówki. Brak mieszkań readaptacyjnych i programów pomocowych (zwłaszcza jeśli chodzi o wsparcie finansowe) dla pacjentów sprawia, że część z nich zbyt wcześnie wraca do dawnego środowiska co grozi nawrotami choroby. Sytuację nieznacznie ratuje, działający przy ośrodku Hostel Rivortorto. Pozostawienie pacjentów bez możliwości pozostania na Hostelu groziłoby nawrotem choroby i powrotem do starego życia a w konsekwencji ponownego leczenia w kolejnym Ośrodku. Niedostrzeżenie tej perspektywy skutkuje dodatkowymi stratami dla NFZ.

Pacjent powinien mieć możliwość podjęcia terapii jeśli jest na to gotowy i nie czekać na miejsce w Ośrodku, a po rocznej terapii mieć możliwość „rozwinąć skrzydła” w Hostelu by po 2 latach terapii i postrehabilitacji wrócić do społeczeństwa jako człowiek mocno stojący na własnych nogach, posiadający stałą pracę, dodatkowe finanse na życie które mógł sobie zabezpieczyć nie płacąc za pobyt w Hostelu.

Ad c) w strukturę Aresztu Śledczego w Kielcach wchodzi cztery działy, w których realizowane są oddziaływania wobec osób uzależnionych oraz zażywających środki odurzające: Dział Ochrony, Dział Penitencjarny, Dział Terapeutyczny dla Skazanych z Niepsychotycznymi Zaburzeniami Psychicznymi lub Upośledzonych Umysłowo oraz Dział Terapeutyczny dla Skazanych Uzależnionych od Środków Odurzających lub Psychotropowych.

W 2015 roku Areszt Śledczy w Kielcach realizował następujące programy readaptacji społecznej skazanych:

1. „Substancje Psychoaktywne – profilaktyka I – rządowa”: program readaptacji społecznej osób pozbawionych wolności, którego celem nadrzędnym było dostarczenie podstawowej wiedzy na temat substancji psychoaktywnych i zagrożeń płynących z ich używania. Liczba absolwentów: 5 skazanych mężczyzn.
2. „Uwaga zagrożenie!” - program readaptacji społecznej osób pozbawionych wolności z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom oraz używaniu narkotyków. Celem głównym programu było pozyskanie oraz poszerzenie przez jego uczestników wiedzy na temat szkodliwości i zagrożeń wynikających z zażywania narkotyków, kontaktu z nimi, a tym samym minimalizacja skutków zażywania substancji odurzających, negatywnych zachowań podejmowanych pod wpływem ich działania. Uczestnikami programu byli skazani mężczyźni uzależnieni od narkotyków, ze skłonnością do ich eksperymentalnego zażywania oraz skazani w trybie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Liczba absolwentów: 7 skazanych mężczyzn.
3. „Skazani na sukces” - wielomodułowy program readaptacji społecznej osób pozbawionych wolności, obejmujący m. in. warsztaty dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych (liczba absolwentów: 8 skazanych kobiet i 18 skazanych mężczyzn, 60 godzin zajęć) oraz grupy wsparcia dla osób używających substancji psychoaktywnych (liczba absolwentów: 8 skazanych kobiet i 14 skazanych mężczyzn, 16 godzin zajęć).

4. „Wyhamuj w porę” - program readaptacji społecznej osób pozbawionych wolności, które popełniły przestępstwa komunikacyjne w stanie po spożyciu substancji psychoaktywnych. Liczba absolwentów: 15 skazanych mężczyzn.

2.2 Ograniczanie szkód zdrowotnych

Program metadonowy²⁴

Program metadonowy realizowany jest przez Poradnię Leczenia Uzależnień przy POZ w Starachowicach. Liczba leczonych pacjentów w 2015 roku wyniosła ogółem 34 osoby, w tym 20 mężczyzn oraz 14 kobiet.

- w grupie wiekowej 25-30 lat – leczono 5 osób;
- w grupie wiekowej 31-40 lat – 15 osób;
- w grupie wiekowej 41-50 lat – 6 osób;
- w grupie wiekowej 51 – 60 lat – 8 osób.

Udzielonych zostało 310 porad dla rodziców oraz 80 porad dla dorosłych użytkowników. Do Poradni Leczenia Uzależnień zgłaszały się osoby używające substancji psychoaktywnych w zakładach pracy. Osoby te sygnalizowały, iż nie ma większych trudności by nabyć narkotyki w miejscach pracy. W programie metadonowym w 2015 roku pracowało trzech specjalistów terapii uzależnień, lekarz psychiatra, pielęgniarka oraz psychoterapeuta.

Według placówki skala problemu nadużywania substancji psychoaktywnych w 2015 roku utrzymywała się na poziomie podobnym jak w poprzednim roku. Poradnia udzielała pomocy osobom używającym substancji psychoaktywnych, które nie były objęte leczeniem substytucyjnym. Najpopularniejszą substancją psychoaktywną wśród młodzieży były przetwory konopi indyjskich, natomiast wśród osób dorosłych marihuana i amfetamina. Poza tym, zauważony został również wzrost zainteresowania dopalaczami przez młodzież szkolną.

3 Ograniczanie podaży

Zwalczanie przestępczości narkotykowej jest jednym z priorytetów Świętokrzyskiej Policji. Działają w tym celu stworzone wyspecjalizowane struktury policyjne. Ich głównym zadaniem jest dotarcie do grup przestępczych zajmujących się produkcją i rozprowadzaniem narkotyków. W wyniku ich pracy i skutecznym działaniom ograniczona jest dostępność na terenie województwa do wszystkich rodzajów narkotyków od kokainy, poprzez amfetaminę, tabletki ekstazy, haszysz, marihuane, LSD po dopalacze.

²⁴ Dane przesłane przez Powiatowy Zakład Opieki Zdrowotnej w Starachowicach

W garnizonie świętokrzyskim działają dwa Wydziały do Walki z Przeszecznością Narkotykową tj. w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Kielcach i w Komendzie Miejskiej Policji w Kielcach natomiast w Komendach Powiatowych Policji zespoły, w których policjanci prowadzą bieżące rozpoznanie środowiska dealerów oraz miejsc, gdzie dochodzić może do sprzedaży narkotyków.

Kwestię odpowiedzialności karnej m. in. za posiadanie, wprowadzanie do obrotu, udzielanie, uprawę oraz produkcję środków odurzających i substancji psychotropowych ujęto w Rozdziale 7 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 z późn. zm.).

W 2015 r. wszczęto 576 postępowań w sprawach o przestępstwa narkotykowe (550 w 2014 r.). Stwierdzono 1829 przestępstw (1972 w 2014 r.), wskaźnik wykrywalności wyniósł 97,4% (96,8% w 2014 r.).

Tabela 27. Postępowania w sprawach o przestępstwa narkotykowe

	2014	2015
Postępowania wszczęte	550	576
Przestępstwa stwierdzone	1972	1829
Wykrywalność	96,8	97,4

Źródło: Biuletyn informacyjny WWK KWP

Najwięcej, bo aż 774 zaistniało przestępstw posiadania narkotyków (art. 62 ust. 1 i 3) oraz 70 przypadków posiadania znacznej ich ilości (art. 62 ust. 2). Ponadto stwierdzono 716 przestępstw udzielania środków odurzających lub substancji psychotropowych w celu osiągnięcia korzyści majątkowej (art. 59); 80 przestępstw nieodpłatnego udzielania środków odurzających lub substancji psychotropowych innym osobom (art. 58); 42 nielegalne uprawy maku lub konopi (art. 63 ust. 1), 15 przypadków nielegalnego wprowadzania do obrotu narkotyków (art. 56 ust. 1 i 2) oraz 113 przypadków nielegalnego wprowadzania do obrotu znacznej ilości narkotyków (art. 56 ust. 3).

Głównym celem Świętokrzyskiej Policji jest ujawnianie grup i osób produkujących oraz rozprowadzających narkotyki. Duże ośrodki miejskie to miejsca, gdzie najczęściej napotyka się na przestępczość narkotykową. Jednak nie ma powiatu na terenie województwa, który z tym problemem się nie spotyka.

W walce z przestępczością narkotykową w 2015 r. Świętokrzyska Policja wykorzystywała 3 psy służbowe do wykrywania narkotyków, w tym 1 rasy labrador (KMP Kielce) i 2 owczarki niemieckie (KPP Końskie i KPP Ostrowiec Świętokrzyski). Od września 2015 r. do lutego 2016 r. policjant z KMP w Kielcach z psem rasy owczarek belgijski malinois przebywał na szkoleniu w Zakładzie Kynologii Policijnej Centrum Szkolenia Policji.

Skutecznym narzędziem do ujawniania narkotyków są narkotesty będące na wyposażeniu każdej jednostki policji na terenie województwa. Aby zapewnić bezpieczeństwo na drogach w 2015 r. policjanci z ruchu drogowego na terenie woj. świętokrzyskiego poddali badaniom na działanie środka działającego podobnie do alkoholu 264 kierujących pojazdami.

Policjanci zwalczający przestępczość narkotykową na terenie województwa najczęściej zabezpieczają: marihuanę, amfetaminę, haszysz, tabletki ekstazy oraz konopie indyjskie.

Tabela 28. Ilość zabezpieczonych narkotyków

Rodzaj	Ilość zabezpieczonych narkotyków	
	2014 r.	2015 r.
Marihuana	58,2 kg	51,8 kg
Amfetamina	6,6 kg	3,4 kg
Haszysz	550 g	1560 g
Ekstazy	99 g	849 g
Krzaki konopi indyjskich	2929 szt.	1384 szt.

Źródło: Wydział Kryminalny KWP w Kielcach

W 2015 r. na terenie kraju jak i woj. świętokrzyskiego pojawiły się nowe zagrażające życiu środki psychoaktywne. Wśród nich najczęściej występującym był środek o nazwie „Cząstka Boga”, który zabezpieczono w ilości 2655 szt. W ubiegłym roku na terenie województwa świętokrzyskiego odnotowano łącznie 141 zatruc środków psychoaktywnymi, w tym według podziału ze względu na płeć 105 (74,5%) mężczyzn i 36 (25,5%) kobiet. Najwięcej przypadków zatruc tj. 78 (55,3%) stwierdzono w grupie wiekowej od 15 do 17 lat.

Z uwagi na powyższe dane statystyczne, odnoszące się dla woj. świętokrzyskiego jak również aktualne trendy, wskazują, że problem przestępczości narkotykowej jest w dalszym ciągu poważnym zagrożeniem, a jego zwalczanie stanowi jeden z najważniejszych priorytetów dla organów ścigania.

W 2015 roku Świętokrzyska Policja podejmowała szereg działań mających na celu ograniczanie podaży narkotyków oraz walkę z nielegalnym rynkiem narkotykowym. Czyniła to poprzez m.in.:

→ w styczniu 2015 roku na terenie powiatu hajnowskiego w województwie podlaskim policjanci Wydziału dw. z Przystępczością Narkotykową KWP w Kielcach przy wsparciu policjantów KPP w Hajnówce oraz KWP w Białymstoku zlikwidowali profesjonalną uprawę marihuany. Uprawa prowadzona była metodą aeroponiczną w specjalnie zaadaptowanych pomieszczeniach obory w budynkach dawnego PGR-u.

W wyniku podjętych czynności zatrzymano prowadzących ją dwóch mężczyzn oraz ujawniono i zabezpieczono 48 krzewów marihuany, 1970 gram gotowego narkotyku, 70 litrów spirytusu oraz 40 litrów zacieru. Sprawcy decyzją sądu zostali tymczasowo aresztowani na okres 3 miesięcy;

→ w marcu 2015 roku policjanci Wydziału dw. z Przystępczością Narkotykową KWP w Kielcach w domu mieszkalnym zlikwidowali nielegalną, profesjonalną uprawę marihuany oraz zatrzymali prowadzących ją dwóch mężczyzn. W wyniku przeszukania funkcjonariusze ujawnili i zabezpieczyli 31 krzewów konopi, kompletne oprzyrządowanie służące do prowadzenia uprawy hydroponicznej o wartości ok. 30.000 zł, propagator przygotowany do wykiełkowania 105 roślin, 184 gram gotowego suszu roślinnego, 2 jednostki broni palnej oraz na poczet przyszłych kar i grzywien 55.000 zł w gotówce i samochód marki Mercedes CLK. Wobec mężczyzn zastosowano wolnościowe środki zapobiegawcze;

→ w czerwcu 2015 roku policjanci Wydziału dw. z Przystępczością Narkotykową KWP w Kielcach w wynajętym domu mieszkalnym zlikwidowali nielegalną, profesjonalną uprawę konopi innych niż włókniste oraz zatrzymali mężczyznę wytwarzającego z niej marihuanę. W wyniku przeszukania funkcjonariusze ujawnili i zabezpieczyli 66 krzewów konopi, 2 namioty „grow-box” z kompletnym oprzyrządowaniem służącym do prowadzenia uprawy konopi, 535 gram gotowego suszu marihuany, 83 gram niezidentyfikowanego białego proszku oraz na poczet przyszłych kar i grzywien 8.300 zł w gotówce. Wobec mężczyzny zastosowano wolnościowe środki zapobiegawcze;

→ w czerwcu 2015 roku policjanci Wydziału dw. z Przystępczością Narkotykową KWP w Kielcach dokonali zatrzymania dwóch mężczyzn podejrzewanych o udział w obrocie narkotykami. W wyniku przeszukania pomieszczeń mieszkalnych funkcjonariusze ujawnili

i zabezpieczyli 31 gram amfetaminy, 240 szt. tabletek „ekstazy” oraz 61 opakowań bfredronu - „nowego środka psychoaktywnego”. Ponadto okazało się, że jeden z mężczyzn jest poszukiwany przez Sąd Rejonowy w Kielcach do odbycia 1 roku i 9 miesięcy kary pozbawienia wolności, natomiast wobec drugiego Sąd Rejonowy w Kielcach zdecydował o tymczasowym aresztowaniu na okres 2 miesięcy.

→ w lipcu 2015 roku w Kielcach policjanci Wydziału dw. z Przystępczością Narkotykową KWP w Kielcach dokonali zatrzymania samochodu marki Renault Laguna, którym przewożono 320 gram suszu marihuany. Zebrany materiał dowodowy pozwolił na przedstawienie podejrzanemu zarzutu posiadania znacznych ilości środków odurzających. Decyzją sądu sprawca został tymczasowo aresztowany na okres 3 miesięcy. Ponadto zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwolił, na udowodnienie, od kogo podejrany narkotyki nabył. W lipcu 2015 roku mężczyzna ten został zatrzymany, a następnie na wniosek Wydziału dw. z Przystępczością Narkotykową KWP w Kielcach oraz Prokuratury Okręgowej w Kielcach, decyzją sądu tymczasowo aresztowany na okres 3 miesięcy.

→ w sierpniu 2015 roku funkcjonariusze Wydziału dw. z Przystępczością Narkotykową KWP w Kielcach przy wsparciu policjantów KWP w Gorzowie Wielkopolskim dokonali rozbicia zorganizowanej grupy przestępczej pseudokibiców drużyny Stilon Gorzów, której członkowie na terenie wynajętej posesji oraz w mieszkaniu w Gorzowie Wielkopolskim zorganizowali dwie profesjonalne uprawy marihuany. W wyniku podjętych działań zatrzymano kierującego grupą oraz dwóch jej członków. Ponadto podczas przeprowadzonych czynności ujawniono i zabezpieczono 326 krzewów konopi innych niż włókniste, 5,5 kg gotowego suszu marihuany oraz 11 specjalistycznych namiotów tzw. „grow-box” służących do ich uprawy. Na miejscu ujawniono, że plantacja była zasilana kradzioną energią elektryczną. Decyzją sądu 3 zatrzymanych w tym kierujący grupą przestępczą zostali tymczasowo aresztowani na okres 3 miesięcy.

→ we wrześniu 2015 roku na terenie powiatu koneckiego policjanci Komendy Powiatowej Policji w Końskich dokonali zatrzymania dwóch mieszkańców woj. śląskiego, którzy w samochodzie marki Opel przewozili 2,7 kg marihuany, 40 gram amfetaminy oraz 0,9 litra prekursora BMK. W wyniku przeszukania pomieszczeń mieszkalnych podejrzanych dodatkowo ujawniono i zabezpieczono 300 szt. tabletek ekstazy, 2 gramy kokainy oraz 17 krzewów konopi innych niż włókniste. Decyzją sądu zatrzymani zostali tymczasowo aresztowani na okres 3 miesięcy.

→ w październiku 2015 roku funkcjonariusze Wydziału dw. Przystępczością Narkotykwą KWP w Kielcach na terenie Ćmielowa, powiat ostrowiecki zatrzymali męzczyznę podejrzanego o prowadzenie plantacji konopi innych niż włókniste oraz wytwarzanie narkotykwów. W trakcie przeszukania pomieszczeń mieszkalnych należących do zatrzymanego policjanci ujawnili i zabezpieczyli ponad 2,6 kg gotowego suszu marihuany poporcjowanych i przygotowanych do wprowadzenia do obrotu o rynkowej wartości szacowanej na 100.000 zł. Zatrzymany przyznał się do prowadzenia uprawy i wytworzenia środków odurzających. Decyzją Sądu Rejonowego w Opatowie podejrzaný został tymczasowo aresztowany na okres 3 miesięcy.

→ w październiku 2015 roku w Kielcach policjanci Wydziału dw. z Przystępczością Narkotykwą KWP w Kielcach przy wsparciu funkcjonariuszy Izby Celnej w Kielcach dokonali kontroli samochód marki Audi A3, którym uczestnik grupy przestępczej trudniącej się przemytem i handlem znacznymi ilościami narkotykwów, przewoził ponad pół kilograma suszu marihuany. W wyniku przeszukania jego miejsca zamieszkania funkcjonariusze ujawnili i zabezpieczyli 2 gramy haszyszu. Wobec sprawcy zastosowano wolnościowe środki zapobiegawcze.

→ w listopadzie 2015 roku funkcjonariusze Wydziału dw. z Przystępczością Narkotykwą KWP w Kielcach zlikwidowali kanał przerzutowy narkotykwów z Holandii do Polski oraz rozbili zorganizowaną grupę przestępczą z terenu województwa świętokrzyskiego trudniąca się przemytem narkotykwów i wprowadzeniem ich do obrotu w znacznych ilościami. W dniu 27 listopada 2015 roku w wyniku podjętych czynności na terenie województwa wielkopolskiego policjanci dokonali zatrzymania „kuriera” grupy przestępczej przewożącego 7 kg marihuany ukrytych w samochodzie marki Mercedes w specjalnie skonstruowanych schowkach. Tego samego dnia zatrzymano dwóch mieszkańców powiatu jędrzejowskiego odpowiedzialnych za zorganizowanie przewozu narkotykwów. W dniu 28 listopada 2015 roku został zatrzymany czwarty podejrzaný zam. Jędrzejów ukrywający się przed policją we Wrocławiu. Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego męzczyznom przedstawiono zarzuty udziału w 2 przemytach narkotykwów o łącznej wadze 10 kg. Na wniosek Wydziału dw. z Przystępczością Narkotykwą KWP w Kielcach i prokuratury Okrękowej w Kielcach, Sąd Rejonowy w Kielcach zdecydował o tymczasowym aresztowaniu wszystkich podejrzanych na okres 3 miesięcy.

Skutki prawne wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

W poniższym podrozdziale zostały zamieszczone dane pochodzące z Komendy Głównej Policji. Informacje dotyczą przestępstw wszczętych, stwierdzonych, zakończonych, udziału nieletnich w przestępstwach z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Tabela 29. Zestawienie porównawcze wg kwalifikacji prawnej

KWP	Grupa aktów prawnych	Postępowania wszczęte	Postępowania zakończone	Przestępstwa stwierdzone	Przestępstwa stwierdzone z czynami nieletnich	Podjeźrzeni nieletni
BG KWP Bydgoszcz	BSK - Ustawa o narkomanii	1 812	1 964	3 173	605	116
Biura Komendy Głównej Policji	BSK - Ustawa o narkomanii	305	489	2 075	0	0
BK KWP Białystok	BSK - Ustawa o narkomanii	680	790	1 050	72	59
GD KWP Gdańsk	BSK - Ustawa o narkomanii	1 958	2 165	2 275	184	63
GO KWP Gorzów Wlkp.	BSK - Ustawa o narkomanii	1 063	1 228	1 695	194	80
KA KWP Katowice	BSK - Ustawa o narkomanii	3 431	3 696	6 618	2 022	368
KI KWP Kielce	BSK - Ustawa o narkomanii	576	631	1 829	72	36
KK KWP Kraków	BSK - Ustawa o narkomanii	2 697	2 983	6 758	726	157
LD KWP Łódź	BSK - Ustawa o narkomanii	1 378	1 536	2 713	666	111
LU KWP Lublin	BSK - Ustawa o narkomanii	1 379	1 539	1 836	173	118
OL KWP Olsztyn	BSK - Ustawa o narkomanii	814	904	1 367	57	45
OP KWP Opole	BSK - Ustawa o narkomanii	707	785	1 503	45	28
PO KWP Poznań	BSK - Ustawa o narkomanii	2 639	2 929	6 952	1 258	344
RZ KWP Rzeszów	BSK - Ustawa o narkomanii	691	748	1 119	124	53
SC KWP Szczecin	BSK - Ustawa o narkomanii	1 716	2 179	2 787	348	97
WA KSP Warszawa	BSK - Ustawa o narkomanii	3 794	3 730	3 831	425	197

WA KWP Radom	BSK - Ustawa o narkomanii	947	1 062	1 471	119	80
WR KWP Wrocław	BSK - Ustawa o narkomanii	3 802	4 203	5 966	1 273	245
Podsumowanie całkowite		30 389	33 561	55 018	8 363	2 197

Źródło danych: Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii

W roku 2015 na terenie kraju oraz w województwie świętokrzyskim odnotowanych zostało odpowiednio:

- postępowań wszczętych: 30 389 w kraju, natomiast w świętokrzyskim: 576;
- postępowań zakończonych: 33 561 w kraju, w świętokrzyskim: 631;
- przestępstw stwierdzonych: 55 018 w kraju, a w świętokrzyskim 1 829;
- przestępstw stwierdzonych z czynami nieletnich: 8 363 w kraju, a w świętokrzyskim 72;
- podejrzani – nieletni: w kraju 2 194, a w świętokrzyskim 36.

Poniższa tabela zawiera dane dotyczące liczby przestępstw powstałych w wyniku naruszenia rozdziału 7 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w województwie świętokrzyskim.

Tabela 30. Zestawienie porównawcze wg kwalifikacji prawnej

KWP	Grupa aktów prawnych	Ustawa	Akt prawny	Postępowania wszczęte	Postępowania zakończone	Przestępstwa stwierdzone	Podejrzani dorośli	Podejrzani nieletni
KI KWP Kielce	BSK - Ustawa o narkomanii	Ustawa z dn. 24.04.1997 r. (uchylona z dn. 04.10.2005r.) o przeciwdziałaniu narkomanii	Art. 46 ust. 1 (uchylony)	0	1	0	0	0
			Art. 53 ust. 1	1	5	3	5	0
			Art. 53 ust. 2	4	3	4	5	0
			Art. 54 ust. 1	0	0	0	0	0
			Art. 54 ust. 2 pkt 1	0	0	0	0	0
			Art. 55 ust. 1	1	0	0	0	0
			Art. 55 ust. 2	0	0	1	0	0
			Art. 55 ust. 3	1	3	5	11	0

	Art. 56 ust. 1	5	2	15	0	0
	Art. 56 ust. 2	0	0	0	0	0
	Art. 56 ust. 3	6	8	113	12	0
	Art. 57 ust. 2	0	0	0	0	0
	Art. 58 ust. 1	13	20	68	7	3
	Art. 58 ust. 2	4	11	12	6	1
	Art. 59 ust. 1	27	46	705	35	1
	Art. 59 ust. 2	5	2	4	2	0
	Art. 59 ust. 3	0	3	7	1	0
	Art. 61	0	0	0	0	0
	Art. 62 ust. 1	428	410	729	302	29
	Art. 62 ust. 2	17	26	70	33	1
	Art. 62 ust. 3	29	61	45	54	0
	Art. 63 ust. 1	34	28	42	20	1
	Art. 63 ust. 2	0	0	1	0	0

Źródło danych – Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii

W województwie świętokrzyskim największą liczbę postępowań wszczętych odnotowano z powodu naruszenia następujących aktów prawnych wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii:

- art. 62 ust. 1 - Kto, wbrew przepisom ustawy, posiada środki odurzające lub substancje psychotropowe, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3 – 428 przypadków;
- art. 63 ust. 1 - Kto, wbrew przepisom ustawy, uprawia mak, z wyjątkiem maku niskomorfinowego, konopie, z wyjątkiem konopi włóknistych, lub krzew koki, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3 – 34 przypadki.

W woj. świętokrzyskim największą liczbę przestępstw zakończonych odnotowano z powodu naruszenia następujących aktów prawnych wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii:

- art. 62 ust. 1 - Kto, wbrew przepisom ustawy, posiada środki odurzające lub substancje psychotropowe, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3 – 410 przypadków;
- art. 62 ust. 3 - W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku – 61 przypadków.

W woj. świętokrzyskim największą liczbę przestępstw stwierdzonych odnotowano z powodu naruszenia następujących aktów prawnych wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii:

- art. 62 ust. 1 - Kto, wbrew przepisom ustawy, posiada środki odurzające lub substancje psychotropowe, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3 – 729 przypadków;
- art. 59 ust. 1 - Kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, udziela innej osobie środka odurzającego lub substancji psychotropowej, ułatwia użycie albo nakłania do użycia takiego środka lub substancji, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10 – 705 przypadków.

Zestawienie porównawcze ilości przestępstw wszczętych, stwierdzonych, zakończonych, udziału podejrzanych dorosłych i nieletnich wg kwalifikacji prawnej w podziale na województwa znajduje się w złączniku w tabeli nr 31.

Tabela 32. Liczba skazanych prawomocnie przez sądy ogółem i skazanych z ustaw o przeciwdziałaniu i zapobieganiu narkomanii według miejsca popełnienia czynu w 2015 r.

Województwo	skazani ogółem	skazani z ustaw		
		ogółem	ustawa z 1997	ustawa z 2005
Dolnośląskie	21 541	1 786	0	1786
Kujawsko-Pomorskie	12 870	945	3	942
Lubelskie	17 669	853	3	850
Lubuskie	9 505	645	2	643
Łódzkie	15 236	819	10	809
Małopolskie	18 364	1 331	1	1330
Mazowieckie	34 207	2 195	22	2 173
Opolskie	6 802	537	1	536
Podkarpackie	11 686	487	0	487
Podlaskie	7 583	442	6	436

Pomorskie	14 116	910	1	909
Śląskie	35 008	1 909	10	1899
Świętokrzyskie	7 192	453	1	452
Warmińsko-Mazurskie	10 821	626	1	625
Wielkopolskie	21 624	1 223	3	1 220
Zachodniopomorskie	14 483	1 085	1	1 084
Polska	260 034	16 402	71	16 331
zagranica	1 316	154	6	148
nieokreślone	11	2	0	2
ogółem	261 361	16 558	77	16 481

Źródło danych: Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii

Liczba skazanych prawomocnie przez sądy ogółem według miejsca popełnienia czynu w 2015 r. w woj. świętokrzyskim wyniosła 7 192, w tym skazanych z ustawy o przeciwdziałaniu i zapobieganiu narkomanii 453. Jest to wielkość podobna do tej jaką odnotowano w porównywalnych województwach.

Kolejna tabela prezentuje udział nieletnich wg czynów karalnych i płci według ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z 2005 r. za rok 2015.

Tabela 33. Nieletni wg czynów karalnych i płci według ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z 2005 r. za rok 2015

Artykuł	ogółem	chłopcy	dziewczęta
Ustawa z 2005	1 325	1 117	208
Art.53 ust.1	1	1	0
Art.53 ust.2	1	1	0
Art.54 ust.2 pkt 2	1	1	0
Art.55 ust.1	23	22	1
Art.55 ust.2	1	1	0
Art.55 ust.3	1	1	0
Art.56 ust.1	2	1	1
Art.58 ust.1	45	39	6
Art.58 ust.2	216	167	49
Art. 59 ust 1	33	29	4
Art.59 ust.2	91	77	14
Art.59 ust.3	6	5	1
Art.60	2	2	0

Art.61	8	7	1
Art.62	1	1	0
Art.62 ust.1	812	690	122
Art.62 ust.2	11	9	2
Art.62 ust.3	48	42	6
Art.63 ust.1	14	13	1
Art. 63 ust. 2	1	1	0
Art.63 ust.3	2	2	0
Art.64 ust. 1	2	2	0
Art.68	1	1	0
Nieokreślony artykuł	2	2	0

Źródło danych: Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii

Największą liczbę przestępstw popełnionych przez nieletnich odnotowano w przypadku:- art. 62 ust. 1 - Kto, wbrew przepisom ustawy, posiada środki odurzające lub substancje psychotropowe, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3 – 812 przypadków, w tym 690 popełnione przez chłopców, a 122 przez dziewczęta.

Należy zaznaczyć, iż w 2014 roku najwięcej przestępstw popełnionych przez nieletnich również nastąpiło w wyniku naruszenia art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – 1 107 przypadków²⁵. W związku z powyższym zauważalny jest spadek ilości popełnianych przestępstw przez nieletnich na przestrzeni 2014 i 2015 roku.

²⁵ Monitorowanie problemów narkotykowych w województwie świętokrzyskim w 2014 roku.

IV. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Analiza zebranych danych pozwala na poszukiwanie rozwiązań, które mogłyby wpłynąć na zwiększenie zasięgu profesjonalnych programów profilaktycznych i na podniesienie jakości realizowanych działań. W związku z powyższym, rekomenduje się, aby:

- wdrażać oraz wspierać realizację rekomendowanych programów profilaktycznych;
- ze względu na obniżający się wiek inicjacji narkotykowych, należy poszerzyć i zwiększyć zakres działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży szkół podstawowych;
- wzmożono działania z zakresu podnoszenia wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku;
- pogłębiać współpracę z organizacjami pozarządowymi, w tym na zasadach ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U z 2016 r. poz. 239 z późn. zm.);
- z uwagi na poziom występowania zaburzeń psychiatrycznych zasadnym jest zapewnienie łatwego dostępu do leczenia psychiatrycznego;
- wśród osób używających narkotyków należy poszerzyć zakres działań informacyjnych dotyczących zagrożeń zdrowotnych i społecznych powodowanych przez narkomanię i politoksykomanie;
- realizować działania mające na celu reintegrację społeczną i zawodową osób uzależnionych oraz ich rodzin;
- konieczne jest systematyczne doskonalenie kompetencji wszystkich osób uczestniczących w realizacji zadań w dziedzinie profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii w kolejnych latach, z uwagi na odpowiednie kwalifikacje, umiejętności, wiedzę w działaniu są warunkiem właściwego wykonywania wszystkich zadań w tym zakresie;
- prowadzono lokalny monitoring sytuacji epidemiologicznej związanej z narkotykami polegający na systematycznym zbieraniu danych o problemie narkomanii, który jest podstawą do planowanych działań profilaktycznych na lata kolejne;
- prowadzono badania związane zwłaszcza z diagnozą zachowań problemowych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, podejmowanych przez młodzież.
- prowadzono ewaluację programów profilaktycznych.

V. STRESZCZENIE

1. W maju i czerwcu 2015 r. w ramach międzynarodowego projektu: „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD) zrealizowano audytoryjne badania ankietowe na próbie reprezentatywnej uczniów klas trzecich szkół gimnazjalnych oraz klas drugich szkół ponadgimnazjalnych województwa świętokrzyskiego.
2. Porównując wyniki badań ESPAD zrealizowanych w województwie świętokrzyskim w 2005 roku z wynikami badań z 2015 roku zaobserwować można wzrost używalności substancji psychoaktywnych wśród młodzieży (używanie marihuany i haszyszu – wzrost używalności o 11,2 punktów procentowych).
3. Najbardziej rozpowszechnionymi wśród młodzieży szkolnej substancjami psychoaktywnymi są marihuana i haszysz (24,3% wśród uczniów klas gimnazjalnych i 39,8% w starszej grupie), a następnie leki uspokajające i nasenne przyjmowane bez zalecenia lekarza. Wdrażając programy profilaktyczne i edukacyjne warto uwzględnić problematykę używania powyższych substancji.
4. W okresie od 2012 r. do 2014 r. obserwowano wzrost liczby wykrytych zakażeń wirusem HIV, w roku 2015 nastąpił spadek wykrytych zakażeń. Zauważalny jest także spadek liczby zachorowań na AIDS oraz stabilna liczba zgonów spowodowanych AIDS.
5. W województwie świętokrzyskim istnieje jeden punkt konsultacyjno-diagnostyczny oferujący bezpłatne badania w kierunku zakażenia wirusem HIV. Punkt Konsultacyjno – Diagnostyczny prowadzony jest przez Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie”, ul. Karczówkowska 36, 25-711 Kielce.
6. W 2015 roku w następstwie przyjmowania środków zastępczych odnotowanych zostało przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kielcach 141 zatruc. Problem ten dotyczył głównie mężczyzn, (105 przypadków) natomiast pozostałe 36 zatruc dotyczyło kobiet. Najwięcej zatruc bo aż ponad połowa dotyczyła grupy wiekowej 15 – 17 lat (15 lat – 20 przypadków, 16 lat – 30 przypadków, 17 lat – 28 przypadków).
7. Zdecydowana większość uczniów dostrzega ryzyko szkód związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Tylko bardzo nieliczni stwierdzają, że ich używanie nie jest związane z żadnym negatywnym następstwem. Stosunkowo najczęściej takich odpowiedzi padło w związku z okazjonalnym eksperymentowaniem z marihuaną lub haszyszem. Eksperymentowanie z tak niebezpiecznymi narkotykami, jak ecstasy traktowane jest w sumie

jako mniej ryzykowne niż regularne palenie papierosów lub częste picie w dużych ilościach napojów alkoholowych.

8. Program metadonowy (leczenie substytucyjne) realizowany jest przez Poradnię Leczenia Uzależnień przy POZ w Starachowicach. Liczba leczonych pacjentów w 2015 roku wyniosła ogółem 34 osoby, w tym 20 mężczyzn oraz 14 kobiet.

9. Działania profilaktyczne na rzecz przeciwdziałania podejmowane były przez: jednostki samorządu terytorialnego województwa świętokrzyskiego, Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, Kuratorium Oświaty w Kielcach, Komendę Wojewódzką Policji w Kielcach, Areszt Śledczy, organizacje pozarządowe oraz samorząd województwa świętokrzyskiego.

10. W ramach ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1118), oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi w Departamencie Ochrony Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego przeprowadzono otwarty konkurs ofert z zakresu zwalczania narkomanii, na który przeznaczono kwotę 45 000,00 zł.

12. Główną przyczyną hospitalizacji psychiatrycznej mieszkańców województwa w zakładach opieki zdrowotnej zlokalizowanych na terenie województwa były zaburzenia psychiczne, zaburzenia zachowania spowodowane użyciem alkoholu (F10) oraz szeroko rozumiane zaburzenia depresyjne (m.in. F 32,33,43).

13. Według danych pozyskanych z NFZ, do najczęstszych przyczyn hospitalizacji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych mieszkańców województwa należały:

- F19 - zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane naprzemiennym przyjmowaniem środków wymienionych w kategoriach F10 - F18 i innych środków psychoaktywnych – 640 przypadki;
- F12 - zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem kanabinoli – 15 przypadków;
- F15 - zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem innych niż kokaina środków pobudzających w tym kofeiny – 15 przypadków;
- F13 - Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane przyjmowaniem substancji nasennych i uspokajających – 11 przypadków;
- F11 - Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem opiatów – 5 przypadków;

- F14 - Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem kokainy – 4 przypadki.

14. W porównaniu z 2014 r. w 2015 r. wzrosła (o około 24%) liczba leczonych ogółem w poradniach odwykowych na zaburzenia spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych. Najwięcej przypadków odnotowano z powodu przyjmowania kilku substancji lub innych substancji psychoaktywnych.

15. W 2015 r. wszczęto 576 postępowań w sprawach o przestępstwa narkotykowe (550 w 2014 r.). Stwierdzono 1829 przestępstw (1972 w 2014 r.), wskaźnik wykrywalności wyniósł 97,4% (96,8% w 2014 r.).

16. W roku 2015 na terenie kraju oraz w województwie świętokrzyskim odnotowanych zostało odpowiednio:

- postępowań wszczętych: 30 389 w kraju, natomiast w świętokrzyskim: 576;
- postępowań zakończonych: 33 561 w kraju, w świętokrzyskim: 631;
- przestępstw stwierdzonych: 55 018 w kraju, a w świętokrzyskim 1 829;
- przestępstw stwierdzonych z czynami nieletnich: 8 363 w kraju, a w świętokrzyskim 72;
- podejrzani – nieletni: w kraju 2 194, a w świętokrzyskim 36.

Na tle kraju, województwo świętokrzyskie charakteryzuje się niskim odsetkiem przestępstw stwierdzonych (3,3% w skali kraju) oraz przestępstw stwierdzonych z czynami nieletnich (0,9% w skali kraju).

17. W województwie świętokrzyskim największą liczbę postępowań wszczętych odnotowano z powodu naruszenia następujących aktów prawnych wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii:

- art. 62 ust. 1 - Kto, wbrew przepisom ustawy, posiada środki odurzające lub substancje psychotropowe, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3 – 428 przypadków;
- art. 63 ust. 1 - Kto, wbrew przepisom ustawy, uprawia mak, z wyjątkiem maku niskomorfinowego, konopie, z wyjątkiem konopi włóknistych, lub krzew koki, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3 – 34 przypadki.

Największą liczbę przestępstw zakończonych odnotowano z powodu naruszenia następujących aktów prawnych wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii:

- art. 62 ust. 1 - Kto, wbrew przepisom ustawy, posiada środki odurzające lub substancje psychotropowe, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3 – 410 przypadków;
- art. 62 ust. 3 - W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku – 61 przypadków.

VI. BIBLIOGRAFIA

- Raport z „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2015 r. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD”.
- Jędrzejko M., (2009). Współczesne teorie i praktyka profilaktyki uzależnień chemicznych i niechemicznych, Warszawa.
- K. Jędrzejko, (2009). Rośliny psychoaktywne – narkotyczne i halucynogenne, prezentacja multimedialna, Śląski Uniwersytet Medyczny, Katowice.
- H.P. Rang, M.M. Dale, J.H. Rittei, (2012) Farmakologia kliniczna, Jabłoński P., Bukowska B., Czabała J., Uzależnienie od narkotyków PODRĘCZNIK DLA TERAPEUTÓW, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii,

Źródła internetowe:

- https://www.mir.gov.pl/rozwoj_regionalny/poziom_regionalny/strategia_rozwoju_polski_wschodniej_do_2020/dokumenty/Documents/3bb5a49f4b6d4c29a4c5639bc95bbb_e5Piasta.pdf, [26.10.2016]
- <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/ludnosc-stand-i-struktura-ludnosci-oraz-ruch-naturalny-w-przekroju-terytorialnym-stand-w-dniu-31-grudnia-2015-roku,6,19.html>, [26.10.2016]
- <http://www.wup.kielce.pl/images/stories/statystyki/informacje/2015/12.pdf>, [26.10.2016]
- www.wrotaswietokrzyskie.pl/documents/10157/1347390/Sytuacja+spo%C5%82++gosp++IV+kwarta%C5%82+2015+r.pdf